

GRACE HALSELL

TANRI'YI KİYAMETE ZORLAMAK

GRACE HALSELL

TANRI'YI KİYAMETE ZORLAMAK

ABD-İsrail İttifakının Dinî Temelleri

TANRI'YI KIYAMETE ZORLAMAK

GRACE HALSELL

Tanrı bugün biz yaşayanlardan Yeryüzü Gezegenini yok etmemizi mi istiyor, hatta istemenin ötesinde böyle bir emir mi veriyor?

ABD'deki Evanjelist önderler, takipçilerini, dünyanın an meselesi olan bir yıkıma mahkûm olduğunu ilan ederek ölüme yönlendiriyorlar. Ancak, Amerika için asıl tehlike, "çılgınlar" diye nitelenen kimselerden ziyade, 200 yıldan daha az bir geçmişe sahip yeni bir teoloji benimseyen ana akım Hristiyanlardan geliyor. Bu teori onlara sorgusuz bir şekilde Cennet'e gidiş bileti veriyor. Dünyanın sonunu getirecek son savaşta ortaya çıkacak büyük bir Türbülasyon'un varlığından emin olmalarına karşın, kendilerinin bir an bile acı tatmayacakları konusunda beyinleri yıkanmış durumda. Armagedon kültürünün mensupları, kıyamet koparken, sevdiklerinin mahvını localarından rahat içinde izleyecekleri Cennet'e yükseltileceklerini söylüyorlar.

Her on Amerikalıdan biri bu mezhebin bir üyesi. Cennet'e Yükselmek ve kıyamet için dua eden bu insanlar, bunları gerçekleştirmesi için Tanrı'yı zorlayabilir mi?

Serbest
Kütüphaneler

ISBN: 978-605-74945-1-1

9 786057 494511

serbestkitaplar.com

facebook.com/SerbestKitaplar

twitter.com/SerbestKitaplar

instagram.com/serbest_kitaplar

pinterest.com/SerbestKitaplar

issuu.com/serbestkitaplar

goodreads.com

GRACE HALSELL

TANRI'YI KIVANMETE ZORLAMAK

ABD-İsrail İttifakının Dinî Temelleri
Çevirmenler: Prof. Dr. Mustafa Acar ve Hüsni Özmen

Grace Halsell

Tanrı'yı Kıyamete Zorlamak
ABD-İsrail İttifakının Dini Temelleri

*Forcing God's Hand: Why Millions Pray for a Quick Rapture and
Destruction of Planet Earth (1999)*

Çeviren: Mustafa Acar ve Hüsni Özmen

Serbest Kitaplar: 13

3. Baskı: Şubat, 2021

1 ve 2. Baskılar: 2001-2003 (Kim Yayınları)

ISBN 13: 978-605-74945-1-1

Kapak Tasarımı: Furkan Şener (www.furkansener.com)

Sayfa Tasarımı: Serbest Kitaplar

Baskı: Tarcan Matbaası

Adres: İvedik Cad. No: 417/A, Kat 3, Yenimahalle, Ankara
Telefon: (312) 384 34 35-36 • Sertifika No: 25744

GRACE HALSELL

Teksas'ta büyümüş bir gazeteci olan Grace Halsell, Teksas'taki iki üniversitenin yanı sıra, New York Columbia Üniversitesi ve Sorbonne'da eğitim görmüştür. Denizaşırı ilk görevinde, Avrupa'yı bisikletle dolaşmıştır. Daha sonra, Southwestern gazetesinde yazarken Avrupa, Güney Amerika, Asya ve Orta Doğu'ya seyahatlerde bulunmuştur. Görev yaptığı yerler Rusya, Çin ve Kore'den, Vietnam, Bosna ve Kosova'ya kadar uzanmaktadır.

Amerika gazetelerinde yazması yanında The Japan Times, The Hong Kong Tiger-standard, The Arab News ve Peru-Lima'da çıkan La Prensa'da köşe yazarlığı yapmıştır.

Beyaz Saray'da Başkan Johnson döneminde 3 yıl süreyle personel şefliği görevinde bulunmuştur.

Yazdığı kitaplar arasında, deri rengini siyahlaştırarak Mississippi ve Harlem'de zenci bir kadın kılığında yaşarken başından geçenleri anlatan Ahretlik (Soul Sister), Arizona'da Navajo Kızılderililer rezerv bölgesinde yaşadığı günlerin hikayesini anlatan Sarısaçlı Bessie (Bessie Yellowhair), Amerika-Meksika sınırını kimliksiz geçen Meksikalılar arasında geçirdiği günleri anlatan Kanunsuzlar (The Illegals) ve bir hatıra kitabı olan Onların Yerinde (In Their Shoes) bulunmaktadır.

Grace Halsell Amerika'da Kim Kimdir (Who's Who in America) listesinde kendisine yer verilen birisidir. Teksas Hristiyan Üniversitesi'nden, "Green Honors Chair Professor of Journalism" (gazetecilik) ödülü, Pensilvanya Üniversitesi'nden Hayat Boyu Başarı ödülü almıştır.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	13
1. Armagedon İnancı'nın Popülaritesi	17

MERKEZ SAHNE: İSRAİL

2. Armagedon Nedir?	31
3. Ye'cüc-Me'cüc Savaşları	39
4. Deccal Kimdir?	43
5. Cennet'e Yükselmek Nedir?	51
6. Cennet'e Yükselmeyi Kim Hak eder?	59
7. Brad ve Scofield İncili	67

MERKEZ SAHNE: KUDÜS

8. Tarihte Kudüs	77
9. Görünmeyen Hristiyanlar	81
10. Bir Caminin Muhasarası	87

HRİSTİYAN SAĞ, İSRAİL VE AMERİKAN YAHUDİLERİ

11. Hristiyan Sağ ve Anti-Semitizm	103
12. Hristiyan Sağ ve Amerikan Yahudileri	113

HRİSTİYAN SAĞ VE SİYASET

13. Hristiyan Sağ ve Orta Doğu Politikası	121
14. Hristiyan Sağ ve İç Politika	135
Sonsöz: Tanrımızın Karakteri	153
Lügatçe	157
Bibliyografya	163
Dizin	167

Kitap Hakkındaki Görüşler

“Halsell, TV evanjelistleriyle İsrail aşırı sağ arasındaki tuhaf ittifakın esaslı bir incelemesini sunmaktadır. Her ikisi de barış sürecinin sona ermesini istemektedir. Bunların her ikisi de İncil’in emri olarak nitelendirdikleri bir Armagedon istemektedirler. Bu kitap, Orta Doğu’da adalet ve barış arayanlar ile, Hristiyan olsun, Müslüman veya Yahudi olsun dini inançlarının en üst ideallerini yaşamak isteyenler için bir ‘uyanın’ ikazı niteliği taşımaktadır.”

–Allan C. Brownfeld, Amerikan Yahudi Konseyi Müdürü

“Grace Halsell’in olağanüstü çalışmasını, Dini Sağ’ın endişe verici teolojik düşüncelerini ve uluslararası hedeflerini daha iyi anlamak isteyen herkesin okuması gerekir.”

–Dr. Herbert Reynolds, Baylo Üniversitesi Rektörü

Birçok Hristiyan bir barış Tanrısına inanmaktadır. Halsell’in kitabının da vurguladığı gibi, kendilerinin güvenle cennete yükselmesinden sonra meydana gelecek tahripkar bir savaşı ve yıkımı tehlikeli biçimde destekleyenlerin katıldığı bir hareket gittikçe büyümektedir.

–Dr. Ronald B. Flowers, Teksas Hristiyan Üniversitesi Din Profesörü

“Tanrı’yı Kıyamete Zorlamak’ta, Hristiyan fanatikler, Cennet’e yükselişlerini ve Armagedon sürecini harekete geçirmek için, Kudüs’ün en kutsal Müslüman mabedinin hemen yıkılmasını talep etmektedirler. Halsell, Kudüs’te Üçüncü Tapınak inşa edilmeli, hayvan kurbanları yeniden başlamalı ve İsa Tevrat’ın emirlerini uygulamak için Yahudi tahtına geçmeli diyen Hristiyanların bu en akıl almaz öğretisini gözler önüne sermektedir.”

–Andrew T. Killgore, yayıncı, *Washington Report on Middle East Affair*

“Halsell, ‘yeni bir gökyüzü ve yeryüzü’ kurmanın daha iyi bir yolunun İsa tarafından öğretilen “komşusunu sevmek” gibi devrimci felsefeler üzerine odaklanma olduğunu göstermektedir.”

–Jim Jones, *Fort Worth Star Telegram*

“Halsell, Falwell’in Hristiyan seyahatlerinin tek bir amacı olduğunu gözler önüne sermektedir: hacıları gittikçe yaklaşan Armagedon’a hazırlıyormuş görüntüsü altında, Falwell ve İsrail için para toplamak. Mükemmel bir kitap.”

–Gore Vidal, Yazar

“ABD Hristiyan Sağ’ı ile İsrail arasındaki tuhaf birlikteliğin muhteşem bir şekilde gözler önüne serilmesi. İkisi de birbirini sevmiyor, fakat birbirlerini kullanıyorlar. Mesele din değil, siyaset. Bu ikiyüzlülüğün ortaya konması açısından bu kitabı hararetle tavsiye ediyorum.”

–Dr. Alfred M. Lilienthal, Yazar-Tarihçi

ÖNSÖZ

PAZAR (KİLİSE) OKULUNA VE KİLİSE AYINLERİNE GİTTİĞİM, **Evanjelist**lerin Ye'cüc ve Me'cüc, Yeniden Doğuş, ateş ve Armagedon cada-lozu hakkındaki vaazlarını dinlediğim küçük bir kasabada büyüdüm. İnsanı dehşet içinde bırakan güç sahibi bir Tanrı düşünürdüm. Dinlediğim vaazlar, tıpkı bazen karanlığın içine işleyen Batı Teksas kum fırtınaları gibi beni gizemli bir gücün istilasına maruz bırakırdı.

Yıllarca Hristiyanlığı kollarım, ayaklarım, cinsiyetim ve deri rengim gibi ayrılmaz bir parçam olarak kabul ettim. Her ne kadar fundamentalizm benim "bütünleyici" bir parçam idiyse de, acaba bu işin bütünü neydi? Kendimi daha iyi tanıyabilmek için, bir siyah, bir Navajo kızılderilisi, bir

Evanjelist (Evangelist): Genellikle İsa'nın havarileri Matthew, Mark, Luke ve John'a verilen ünvan. Kelimenin Yunanca kökü olan evangelical, "iyi haberleri (yani İsa'nın İncil'ini) paylaşan kimse" anlamına gelir. Modern zamanların en tanınmış Evanjelistleri arasında, Metodizm akımına mensup John Wesley ve George Whitefield, Dostlar Cemiyeti'nin (Society of Friends) kurucusu George Fox ve 19. Yüzyıl Amerikan Evanjelistlerinin en tanınmış Dwight Moody yer alır. Radyo, TV ve İnternet'li elektronik çağ, Jerry Falwell ve Pat Robertson gibi milyonlarca dinleyiciye ulaşabilen Evanjelistlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

kanunsuz Meksikalı gibi “öteki”nin rolünü üstlenmeyi denedim.

1960’larda, Orta Doğu savaşlarından birisinin patlak verdiği sırada Beyaz Saray’da personel şefiydim. Eski Ahit kıssaları dışında Orta Doğu hakkında fazla bir şey bilmiyordum. Başkan Jimmy Carter ve Ronald Reagan’la birlikte Armagedon, yeniden doğmak ve özellikle de Cennet’e yükselebilen kimseler hakkında daha çok şey duymuştum. Bizlerin Kıyameti görecektir nesil olduğumuzu ve özellikle şu anda yaşamakta olan insanların insanlık tarihini yok etmekle emrolunmuş kişiler olduklarını kendinden geçmiş bir vaziyette söyleyen Evanjelistleri bulmak için TV kanallarını tarardım.

Çocukluğumda geceleri, gökyüzünde olduğunu farzettığım bir Tanrı’ya diz çökerek ibadet ederdim. Tanrı’yı küçük beynimin kelimelerle tanımlayabileceğinden çok daha büyük bir varlık bilirdim. Dinlediğim hikayeleri benimser ve uzun zaman aklımda tutardım. 1980’lerde, bu benimsediğim şeyin ne olduğunu öğrenmek istedim. Bu amaçla Jerry Falwell rehberliğinde iki kez kutsal topraklara yolculuk yaptım. Yolculuklarım *Kehanet ve Siyaset (Prophecy and Politics)* adlı bir kitabı ortaya çıkardı. Şimdi neredeyse yirmi yıl sonra Hristiyan olmanın ne anlama geldiğine bir kez daha bakmak istedim. Yeni araştırmam beni yerinde ve geçerli sorular sormaya yöneltti: Jerry Falwell gibi bir Hristiyan, niçin dünyanın sonu için dua ediyor? Yeni bir gökyüzü ve yeni bir yeryüzüne açılmak için bu dünyayı top-tan yok etmek zorunda mıyız?

Armagedon inancı hakkındaki bu araştırmaya, yolun henüz başındaki birinin sorabileceği sorularla başladım.

Bazıları, hiçbirimizin bu dünya hayatında bir uzman ve

yetkili ağız olacak kadar uzun yaşamadığını, yaşamın –ve ölümün– ne olduğunu anlamada her birimizin birer çömez olduğunu söylerler. Yaşlananlarımız için bile, ömür öyle kısa ki, amatör kalıyoruz. Sorularım ve cevaplarım hepimiz yani yolun başındakiler için.

Grace Halsell

Ekim, 1999

1

ARMAGEDON İNANCI'NIN POPÜLARİTESİ

ÇOCUKLUKTAN GENÇLİĞE DOĞRU GİDERKEN, TANRI düşmanları hakkındaki Kitab-ı Mukaddes kıssalarını anlatan vaizleri dinlerdim. Kinayeli, ruhî ve mistik bir şekilde harita üzerinde göremediğim birtakım yerler olarak anlatılan **Ye'cüc ve Me'cüc** kavmi hakkındaki hikayeleri duyardım. Bugün bir elinde kutsal kitap, diğer elinde gazeteyle Jerry Falwell ve Hal Lindsey, söz konusu bu düşmanları, yakın zamanda ortaya çıkacak bu İsrail işgalcilerini, Rusya ve Çin olarak tarif etmektedirler.

Falwell ve Lindsey Tanrı'nın bizden, insanlık tarihini sona erdirecek amansız bir savaşa girmemizi istediğini söylerler. Şu anda nükleer silahlara sahip yaklaşık bir düzine ülkenin bulunduğu dünyada bizler gerçekten de, dünyayı yok edebilecek durumdayız.

Evanjelist TV Vaizi Pat Robertson, Kitab-ı Mukaddes'in ufuktaki dünya olaylarına dair özel atıflar, inançları kökünden

Ye'cüc ve Me'cüc (Gog and Magog): Ezekeil'in kitabında bahsi geçen İsrail'in düşmanları. Dispensasyonalistler genelde, Ye'cüc ve Me'cüc'ü Rusya ve Çin olarak yorumlamışlardır.

sarsan kehanetler içerdiğini söylüyor. Armagedon Savaşı “artık an meselesi. Ezeziel’de anlatılan hikayeyi gerçek kılmak üzere, her an vuku bulabilir... Tetikte bekliyor... ABD de Ezeziel’deki aşamaya gelmiş ... ve biz kenarda bekliyoruz.”

“Bildiğimiz gibi dünyanın sonu yakın” diye yazıyor, yazar John Hagee *Son Şafak (Final Dawn)* adlı eserinde. “Amerika modern Titanik’in sembolüdür ... ve biz şu anda felakete doğru koşuyoruz.”

“Son geliyor ... ne mutlu ki bizim zamanımızda olacağını düşünüyorum” diyor, Özel Savcı Kenneth Starr’ın Pazar Okulu sınıflarında öğretmenlik yaptığı, McLean İncil Kilisesi papazı Ken Baugh. Baugh, Armagedon’dan hemen önce başka savaşlar patlak verecek diye uyarıyor: “Her iki kişiden birisi ölecek yani üç milyar insan.”

Jerry Falwell “Armagedon bir gerçektir, acı bir gerçek” diyor. “Biz uçtaki o son neslin bir parçasıyız. Bütün tarih zirveye ulaşıyor... Çocuklarımin ömürlerinin sonuna kadar yaşayacağını zannetmiyorum.” Falwell, Armagedon’da “son çatışma olacak ve sonra Tanrı evreni yok edecek... Tanrı bu dünyayı, gökleri ve yeryüzünü yıkacak” diyor. Milyarlarca insanın Armagedon katliamında yok olacağını söyleyerek bitiriyor sözlerini.

Anketler, sayıları hızla artan çok sayıda Amerikalının bu inancı kabul ettiğini göstermektedir. 1984’te yapılan bir Yankelovich anketi, Amerikan halkının %39’unun, Kitab-ı Mukaddes’te geçen “yeryüzünün ateş tarafından harap edileceği” haberinin, esasen yeryüzünü nükleer bir Armagedon’da kendi kendimizin yok edeceği anlamına geldiğine inandığına işaret etmektedir.

1998’de yapılan anketler yine çok sayıda Amerikalının aynı şeyi söylediğini ortaya koymaktadır. *Time* dergisi, Amerikalıların yarısından fazlasının (%51), insanın ken-

di eliyle sebep olduğu felaketin medeniyeti yok edeceğine inandığını belirtmektedir.

Armagedon teolojisini savunan ünlü papazlar arasında şunlar yer almaktadır:

- Michigan'dan, haftalık doksandan fazla uydu kanalında canlı yayının yanı sıra dinî Teslis Yayın şebekesi, 43 Amerikan radyo kanalı ve Trans-World radyosu kanalıyla uluslararası yayında konuşan, Royal Oaks'lı Jack Van Impe.
- Kaliforniya'nın Huntington Sahili'nde oturan, yirmiden fazla dünya çapında radyoda konuşan ve bütün dünya genelinde yayın yapan Spacenet, Satcom ve Galaxi ile-tişim uyduları aracılığıyla yayınlanan *Kitab-ı Mukaddes Kehanetinde Bugün* programını yapan, Charles Taylor.
- Kendisine ait "Haber Yorumları"nı çıkaran ve özel Kaliforniya Teoloji Lisansüstü Okulu'nun başkanı olan Stuart McBurnie.
- *Bugünün Dünyası* radyo programını yapan, yüzlerce radyoda ve aynı zamanda Cavalry Uydu Ağı aracılığıyla dinlenen, Chuck Smith. Onun yirmi beş bin üyeli Costa Mesa'da kurulu Cavalry Kilisesi, Kaliforniya'daki altı yüzden fazla Cavalry kilisesi ile uluslararası yüzden fazla Cavalry kilisesinin kurulmasını sağlamıştır.
- *Haberlerin Ötesindeki Tanrı'nın Haberi* programını yapan ve *Haberler Üzerine Düşünceler* adlı dergiyi çıkaran, Ray Brubaker.
- Sahibi olduğu Teslis Yayın Ağı (Trinity Broadcasting Network / TBN) aracılığıyla Amerika'daki bütün evlere, uydular aracılığıyla da bütün dünyaya kıyametle ilgili kehanet şovları yapan, Paul Crouch. Hal Lindsey mutad şekilde TBN'ye konuk olur. Crouch'un aynı zamanda kendi

yaptığı, Los Angeles'da yayınlanan Cumartesi sabahı radyo programı vardır ve *Countdown News Journal*'ı çıkarır.

- Colorado'da dinî program yayınıyla uğraşan ve iki milyondan fazla üyesi, 34 eyalette şubesi, bin üç yüz maaşlı personeliyle yıllık bütçesi yüz on dört milyon doları bulan muhafazakâr bir cemaat konumundaki Aile Üzerinde Odak'ın (Focus on the Family) kurucusu olan, James C. Dobson. Dobson yaptığı radyo ve televizyon yayınları aracılığıyla haftada yirmi sekiz milyon insana sesleniyor.

Amerika'da En Hızlı Büyüyen Mezhep

Amerika'da yeni bir dinî mezhep var. "Çılgınlar" denen kişilerden değil yerleşik, orta ile orta-üstü sınıfa mensup Amerikalılardan oluşuyor. Bu insanlar söz konusu kültün* temel esaslarını anlatan TV vaizlerini dinliyor ve bunlara her hafta milyonlarca dolar akıtıyorlar. Hal Lindsey ve Tim LaHaye'i okuyorlar. Tek bir hedefleri var: Kendilerini, zahmetsizce, Armagedon Savaşı'nı ve Dünya Gezegeni'nin yok oluşunu izleyecekleri yere yani Cennet'e, yükseltmesi için Tanrı'nın elini çabuklaştırmak. Bu doktrin, Güney Baptist (Southern Baptist), Bağımsız Baptist (Independent Baptist) ve İncil kilisesi adı verilen sayısız kiliseler ve mega kiliseler yanında, Tanrı Toplulukları (Assemblies of God), Pentecostal ve diğer karizmatik kiliselere hakimdir. Her on Amerikan kilisesinden en az biri bu mezhebe bağlıdır. Bugün Hristiyanlık içinde en hızlı gelişen dinî hareket budur.

—DALE CROWLEY JR.,
DİNİ YAYINCI, WASHINGTON D.C.

* Kült (Cult): mezhep, tarikat, dinî inanış. —ç.n.

- Luis Paul; 1999'da *New York Times*'ın baş sayfasında yer alan bir makalede büyük kalabalıkları cezbedebilme özelliğiyle tanıtılan kişi. Kendisinin tahminine göre 67 ülkede 12 milyon insana hitap ediyor. Haftalık bir televizyon programı ve yirmi iki ülkede dinlenen günlük üç radyo programı var.
- Armagedon teolojisinin popüler papazları, sadece çok sayıda dinleyici çekmekle kalmamakta, aynı zamanda büyük miktarda paralar toplayabilmektedirler.
- Oral Roberts. Tulsa papazı, dinleyicilerine bir keresinde sekiz milyon dolara ihtiyacı olduğunu söylemiş, “aksi takdirde Tanrı beni yanına çağırarak” demişti. Takipçileri de parayı göndermişlerdi.
- Yirmi altı bin üyeli Dallas İlk Baptist Kilisesi papazı W. A. Criswell, vaazında kilisenin “ödenecek elektrik vs. faturası” için 1 milyon dolara ihtiyacı olduğunu söyledi. Söz konusu parayı da tek bir Pazar günkü bağış toplama seansında temin etti.
- Virginia Beach'te Pat Robertson, vergiden muaf yıllık net doksan yedi milyon dolar toplayabilen Hristiyan Yayın Ağı'nı (*Christian Broadcasting Network / CBN*) kurdu. Robertson CBN bünyesinde, yazar Robert Baston'a göre “siyasî olduğu kadar dinî de olan” Robertson'ın popüler şovu 700'ler Kulübü'nü (*The 700 Club*) yayınlayan, ülkenin yedinci büyük kablolu TV ağı Aile Kanalı'nı (*Family Channel*) kurdu. 1997'de Robertson, Aile Kanalı'nı Fox TV'ye 1,9 milyar dolara sattı.

Robertson'ın biyografisi olan *Amerika'daki En Tehlikeli Adam mı? (The Most Dangerous Man in America?)* adlı eserinde Boston, dinî yayınlarla elde edilmiş vergi dışı bağış paralarının, özellikle Hristiyan Koalisyonu (*Christian*

Coalition) gibi siyasî nitelik taşıyanların da içinde bulunduğu başka projeleri finanse ettiğine veya gerekli başlangıç sermayesini sağladığına dikkat çeker. Yıllık bütçesi yirmibeş milyon dolar olan Hristiyan Koalisyonu 1,7 milyon üyesi, 1600 yerel bağlantısı bulunduğunu, 50 eyalette de şubesi olduğunu beyan etmektedir. Boston, Hristiyan Koalisyonu'nun muhtemelen ABD'deki en etkili siyasî organizasyon olduğunu söylüyor.

Zaire'nin diktatör başkanı Mobutu'nun hararetli bir destekçisi olan Robertson, dünyanın her tarafına uçuş düzenleyen vergiden muaf yardım kuruluşu Nimet Operasyonu'nun (Operation Blessing — OB) yanı sıra bir Zaire elmas maden ocağının da sahibidir. Virginia Eyalet Senatörü Janet D. Holwell, OB pilotlarının, bazı uçakların Robertson'ın sahibi olduğu bir elmas maden ocağına alet-edevat taşımak için kullanıldığını belirtmelerinden sonra söz konusu kuruluşun vergi muafiyetini kaldırmakla tehdit etmiştir.

1998'de başkanlığa oynayan Robertson, 1999'da büyük bir bankanın başkanı olmak için çaba harcıyordu. Planladığı yeni ulusal banka Bank of Scotland'a bağlı olacak, hiçbir şubesi olmayacak, müşterilerine telefon ve posta yoluyla hizmet verecekti. Sahibi olduğu CBN ve siyasî gücü olan Hristiyan Koalisyonuna gelen bağışları kabulde de aynı yöntemi kullanıyordu. 3 Mart 1999'da *New York Times*'de yayınlanan makaleye göre Robertson CBN'nin azınlık halindeki çok önemli hissedarlardan biri olacak ve yine CBN'ye ait olan Amerikan holding şirketinin başkanı olacaktı.

Eski ABD Katar büyükelçisi ve şu anda Amerikan Eğitim Vakfı başkanı Andrew Killgore, “şayet dış bir güç Robertson'ın faaliyetlerine katkıda bulunmak isterse, Robertson'ın dışarda bir bankayla irtibatlı olması bunu kolaylaştıracaktır” diyordu.

Armagedon konulu kitaplar popülarite bakımından John Grisham'ın romanlarını sollamasa da, onlarla yarışacak düzeydedir. Hal Lindsey'in *Rahmetli, Koca Dünya (The Late, Great Planet Earth)* 25 milyondan fazla satmıştır. Söz konusu eser, Kitab-ı Mukaddes hariç bütün kitapları geride bırakarak 1970'ler boyunca en çok satan kitap olmuş, aynı başlıkla film yapılmış, Orson Welles ve öteki birçok anlatımcı tarafından seslendirilmiştir. Lindsey, aralarında *Yeni Bir Dünya Geliyor'un (There's a New World Coming)* da bulunduğu, hepsi de Armagedon'un an meselesi olduğu kehanetinde bulunan dört ayrı kitap daha yazmıştır.

1990'ın sonlarında vaiz Tim LaHaye'in Yeniden Doğuşçu Hristiyanların Cennet'e Yükselişiyle ilgili olan dört ciltlik *Geride Kalanlar (Left Behind)* yaklaşık 3 milyon satmıştır. Bir *Publisher Weekly* editörü, "Wal-Mart, Target ve K-Mart* gibi mağazalarda da iyi satması, esasen bu kitapların popülaritesinin Hristiyanlardan seküler okuyuculara kadar uzandığını, bu da söz konusu kitapların kültürümüzü kuşattığını göstermektedir" diyor.

Evanjelizm/Evanjelistalizm

Öğreti olarak büyük oranda hâlâ fundamentalist olan Evanjelizm, bugün yaklaşık her dört Amerikan yetişkinden birini bünyesinde barındırmaktadır.

—WILLIAM MARTIN,
RICE ÜNİVERSİTESİ SOSYOLOJİ PROFESÖRÜ

* ABD'deki alt ve orta gelir gruplarına hitap eden, giyecek, gıda, elektronik eşya vb. her tür ürünün bulunabildiği büyük mağaza zincirleri. -ç.n.

- **İncil Kiliseleri:** Tanrı'nın bizden yeryüzünü yok etmemizi istediğini savunan doktrininin kaynağı olan Dallas İlahiyat Fakültesi (The Dallas Theolojical Seminary) şu anda yaklaşık 1000 Kitab-ı Mukaddes Kilisesi'nde çalışmakta ve Armagedon Teolojisini anlatmakta olan birçok papaz mezun etmiştir. Son yıllarda Birleşik Devletler'in her yanında kurulan İncil Kiliseleri, kendisinden daha büyük başka kiliselere bağlı olmamak anlamında, bağımsızdır. Ancak bu kiliseler, Uluslararası İncil Kiliseleri Birliği (International Fellowship of Bible Churches) çerçevesinde birbiriyle irtibatlıdırlar.

İsa İçin Kampüs Haçlı Seferi

Nelson Bunker ve T. Cullen Davis gibi ileri gelen simalar tarafından finanse edilen Bill Bright'ın başını çektiği İsa İçin Kampüs Haçlı Seferi hareketi, yeryüzündeki herkese bir İncil ulaştırma amacı çerçevesinde ihtiyaç duyulan bir milyar dolar toplanması hedefine doğru hızla ilerliyor. 16 bin Hristiyan akademi, her gün kervana yeni birinin katılımıyla hızla gelişerek yıllık iki milyar dolarlık bir özel eğitim sektörü oluşturuyor... Prime-time* vaizler en azından 20 milyon kişiyi cezbedip yarım milyar dolardan fazla bağış topluyor.

—GRANT WACKER,
*AMERİKA'DA EVANJELİST GELENEK (THE EVANGELICAL
TRADITION IN AMERICA)*

Bir Web sitesinin belirttiğine göre, yeni İncil Kiliseleri'nin

* Prime-time: TV'lerin en çok izleyici tarafından izlendiği saatler. —ç.n.

en kabarık sayıda olduğu eyaletler Michigan, New Jersey ve Pensilvanya'dır. *Wall Street Journal*'da (12 Şubat, 1999) yazan Terry Eastland, İncil Kiliseleri'nin birçoğunun, muhtemelen bu kiliselerin papazlarının büyük bölümünü yetiştiren Dallas İlahiyat Fakültesi ile doğrudan veya dolaylı olarak ruhsal bir bağlarının olduğunu belirtmektedir.

ABD'de sayıları 50 milyonu bulan **Fundamentalistler** sayısız Hristiyan mezhepleri arasında dağılmış durumdadır. Armagedon Teolojisinin en hararetli savunucuları Evanjelist ve **karizmatik** hareketler içinde yer almaktadır. Bu hareketler şu anda Kuzey Amerika Hristiyanlığı'ndaki fundamentalizmin en hızlı büyüyen kolunu temsil etmektedirler.

Hristiyanlığın yeni filizlenen bu mezhepleri içerisinde saygın kelimacılar, papazlar, ilahiyat okullarının başkanları ve mezhep liderleri, "Kıyamet kapımızda. O halde gelin biz de onunla gidelim. Kalabalığın önünde yer alalım" diyerek takipçilerini ölüme götüren Jim Jones gibi tarikat liderleriyle aynı doktrini öğretiyorlar.

Armagedon inancının popülaritesi "çılgınlar" olarak anılan kişilerden iktidarın en üst düzeyin-

Fundamentalistler (Fundamentalists): Kökleri evrim, bilimsel analizler ve modernizm konularında yoğun öğretisel mücadelelerin yaşandığı 1885-1920 tarihlerine kadar giden Protestanlar. İsimlerini, "The Fundamentalists" (1910-1915) başlıklı bir dizi risaleden almışlardır. William Jennings Bryan gibi sözcüler Hristiyanlığın esaslarını (fundamentals) savunmuşlardır. 1895'te düzenlenen bir Niagara İncil Konferansı bir fundamentalistin inancının beş değişmez ilkesini şu şekilde belirlemiştir: 1) İncil'in hatadan arınmış olduğu, 2) İsa'nın bir bakireden doğduğu, 3) İsa'nın ölümünün, doğuştan günahkâr insanlığa kefareti olduğu, 4) İsa'nın ölümünden ve gömülmesinden sonra yeniden canlandığı, 5) Tanrı'nın, İsa olarak insan suretinde yeryüzünde görünmesi şeklinde tezahür eden enkarnasyonu.

Karizmatik (Charismatic): Karizma kökünden gelir. Geleneksel olarak manevî (ruhsal) yeteneklere sahip olmayı ima eder. Hristiyanlığın karizmatik hareketleri, taraftarlarını duygularını açıkça ortaya koymaya teşvik eder. Liderlerinin glossolalya ya da bilinmeyen hayali bir dilde konuşmaları ve buna benzer anlaşılabilir sesler çıkarmaları bazılan tarafından derin dinî bir vecd halinin dışı vurumu olarak algılanır. Hızla büyüyen Pentacostal kilisesi karizmatiktir. Karizmatiklerin çoğu dispensasyonalisttir. Bunun bir örneği Pat Robertson'dır.

Vahiy Kitabı (Book of Revelation): Apokalips olarak da bilinir. Yeni Ahit'teki son kitap. Mistik, kinayeli ve oldukça tasavvuri bir dille Ahir Zaman'da İsa'nın İkinci Geliş'i sırasındaki olayları anlatır. "Geleneksel" apokaliptik (dünyanın yok oluşuyla ilgili) inanışların pek çoğunun kaynağıdır.

de yer alan kişilere kadar uzanmaktadır. *Körüklemeye Devam: Reagan, Bush ve Nükleer Savaş (With Enough Shovel: Reagan, Bush and Nuclear War)* adlı kitabında Robert Scheer, Savunma Bakanı Caspar Wienberg'e 1982'de, Armagedon hakkında ne düşündüğü sorulduğunda, **Book of Revelation**'ı

okudum ve evet, dünyanın sona doğru –inşallah Tanrı'nın eliyle oluyordur– gittiğine inanıyorum ve her geçen gün zamanın tükendiğini düşünüyorum" diyerek cevaplamıştı.

Tarih araştırmacısı Dave MacPherson, "Armagedon teolojisinin tehlikesi, kaderci ve yayılmacı olmasıdır" diyor. Bir örnek vermek gerekirse, 60'ların sonunda ve 70'lerin başında Herbert W. Armstrong takipçilerini, dünyanın sonu geliyor beklentisiyle mülklerini kendi kilisesi olan Tanrı'nın Evrensel Kilisesi'ne (Worldwide Church of God) hibe etmeye ikna etmiştir.

Evanjelist Hristiyanlığın Yayılışı

Evanjelist Hristiyanlığın yayılış oranı, fundamentalist İslam da dahil olmak üzere bütün dinlerin yayılış oranını geride bırakmaktadır. Geçmişteki misyonerlik dalgalarından çok daha büyük olan, Hristiyanlığın tarihteki en hızlı gelişimine şahit olmaktayız.

—DAMIAN THOMPSON,

KIYAMET: MİLENYUMUN GÖLGESİNDE İNANÇ VE KORKU
(*THE END OF TIME: FAITH AND FEAR IN THE SHADOW OF THE MILLENNIUM*)

"Dünyanın sonunun yakın olduğunu bekleyenler tu-

haf şeyler yapıyor” diyor *Milenyum Kehanet Raporu* (*Millennium Prophecy Report*) risalesi* editörü, Philadelphia’lı Ted Daniels. 1999 itibarıyla Daniels’in veri tabanında 1.200’den fazla tarikat vardı. ABD ve başka yerlerde bulunan bu tür gruplardan bazıları şunlar:

- Koreli “Hyoo-go”: 1992’de doğruların Cennet’e kaldırılacağına ve dünyanın geri kalanı için bir apokaliptiğin başlayacağına inanan apokaliptik bir grup.
- Güneş Tapınağı Tarikatı (Order of the Solar Temple): 1994’te İsviçre’de ve Kanada’da toplu intihar ve katliam gerçekleştiren gizli ve **milenyumcu** bir mezhep. Genel olarak Book of Revelation’dan esinlenerek yapılmış İsa, savaş, kıtlık ve ölüm olarak yorumlanan **Apokalips**’in dört süvarisini [mahşerin dört atlısını] resmeden madalyonlar takan 50 kişi ölmüştü.
- Davidyenler Tarikatı (Branch Davidian): Waco ve Teksas varoşlarında yaşayan mezhep üyeleridir. Nisan 1993’te Federal ajanlar, söz konusu **apokaliptik** grubun 80 üyesini öldürerek bulundukları merkezi işgal etmişti.
- Cennet’in Kapısı (Heaven’s Gate): 1997’de 39 üyesi, arkalarında, dünyanın kötü olduğunu ve vuku bulması an meselesi olan bir yok olmaya mahkum olduğunu ifade eden dökümanlar bırakarak, San Diego’nun varoş bir mahallesinde topluca intihar etmişlerdi.

Milenyum (Millennium): Yeryüzündeki bin yıllık dindar yönetim. Binyılcı düşünce tarih boyunca en çok, sosyal ve ekonomik çalkantılar getiren büyük değişim dönemlerinde zihinleri meşgul etmiştir. Evanjelistler, yeryüzünde ortaya çıkacak bu bin yıllık dindar yönetimin, İsa’nın İkinci Geliş’inden önce mi yoksa sonra mı ortaya çıkacağı konusunda farklı kanaatlere sahip olmuşlardır.

Apokalips (Apocalypse): Gizli olan bir şeyin açığa çıkması anlamına gelen Yunanca kelime.

Apokaliptik (Apocalyptic): Kötülüğün güçlerini yok ederek Tanrı’nın krallığını başlatacak nihai dünya felaketi.

* Risale (newsletter): Mektup şeklinde, belirli aralıklarla çıkan gazete. -ç.n.

- Tenhadaki Ses (Voice in the Wilderness): Böyle çabalara semeresini görecektir kadar dünyanın uzun süre var olmayacağı düşüncesiyle, ağaç dikme gibi ileriye yönelik projelerin yapılması aleyhinde tavsiyelerde bulunan, New Hampshire eyaletinin Milford şehrinde yer alan bir milenyumcu grup.
- Elohim City: Ağır silahlara sahip 100 yerlinin, insanlığın sonunu getireceğine inandıkları bir dizi hastalığın beklentisi içerisinde, vaazlar verip askerî talimler yaptıkları, Arkansas, Little Rock yakınlarında dev bir şatoya benzeyen bir kasaba. Oklahoma City'yi bombalamaktan mahkum Timothy McVeigh, 1995 yılındaki Oklahoma federal binasını bombalama eyleminden önce Elohim City'deki arkadaşlarına telefon etmişti.

Bu arada, Reagan-Bush döneminde ortaya çıkan bir **"Hristiyan Kimlik"** (Christian Identity) hareketi, giderek hızlanan global bir aşırı sağcılık ortamında yaygınlaşmıştır. Söz konusu hareket siyahlar, Yahudiler, kadınlar, homoseksüeller, kürtaç doktorlar ve liberaller gibi insanları hedef alan bir "öteki"nden nefret düşüncesine dayanmaktadır. Patrik Mingos, *Kıyamet Şimdi (Apocalypse Now)* adlı eserinde "Bu hareketin teolojisi, Ku Klux Klan, neo-Naziler, dazlaklar ve 'Aryan' direniş hareketi gibi aşırı sağın farklı unsurlarına ideolojik birlik ve teorik çerçeve sağlayan kendine özgü bir kültürel sistemdir" demektedir.

Hristiyan Kimlik Hareketi (Christian Identity Movement): Ku Klux Klan, neo-Naziler, dazlaklar ve "Aryanlar"ın İsrail'in On Kayıp Kabilesi soyundan geldiklerini ısrarla iddia eden "Aryan" direniş hareketi gibi, aşırı sağın farklı unsurlarının oluşturduğu bir hareket.

"Kimlik" kahramanları arasında, Ağustos 1992'deki on bir günlük kalkışma esnasında bir resmî görevlinin öldürülmesi davasından beraat etmiş olan Kuzey Idaho'lu

Randy Weaver ve kendi malikanesinde FBI tarafından suikastle öldürülmesi olayı aşırı Dinci Sağcılar tarafından “Amerikan Holokostu”^{*} olarak değerlendirilen David Koresh bulunmaktadır.

Son yedi yıl içerisinde, hareketinin üye sayısı 3.000’den 30.000’e yükselmiştir. Hristiyan Kimlik Hareketi kiliselerinin sayısı, 1986’da yarım düzine iken şu anda 100’ün üzerindedir. Daimî üyelerinin dışında Kimlik Hareketi’nin ayrıca tahminen 250 bin takipçisi vardır.

* Holokost (holocaust): Soykırım, bir ırkın soyunu toptan yok etmeye yönelik toplu katliam. (“The Holocaust” şeklinde büyük harfle yazılan şekli) Yahudilerin gayretleriyle zamanla adeta tekelleştirilerek, Hitler öncülüğündeki Nazilerin İkinci Dünya Savaşı yıllarında yaptığı Yahudi katliamının özel adı haline getirilmiştir. –ç.n.

MERKEZ SAHNE: İSRAİL

ARMAGEDON NEDİR?

1 983'TE ARMAGEDON TEOLOJİSİ HAKKINDA DAHA FAZ-la bilgi edinmek için, diğer 629 Hristiyanla birlikte, sponsorluğunu Jerry Falwell'in yaptığı İsa'nın Diyarı'na giden bir seyahate katılmaya karar verdim. Tel Aviv'e indikten sonra yaklaşık 50 kişilik gruplar halinde otobüslere bindik. Sonra kuzeye doğru, Tel Aviv'in takriben 55 mil kuzeyinde ve Akdeniz'den 15 mil içerideki Megiddo'ya yöneldik.

Yol boyunca Minneapolis şirket yönetiminden emekli, 60'lı yaşlarının sonunda olan Clyde ile tanıştım. Üniversite mezunu olan Clyde, İkinci Dünya Savaşı'nda orduda görev yapmış, yaklaşık 1,85 m. boyunda, sağlam görünümlü biriydi. Bu görünüşünü ordudaki hizmetine bağlıyordu.

Karısı ölmüş olan Clyde bu yolculuğu kendi başına yapmaya karar vermiş. Bükülmüş yünden kumaşlı pantolonu, beyaz gömleği, bağlı kravatı ve kaşmir ceketıyla güzel giyimliydi. Saçları hiç dökülmemiş, sadece kısmen beyazlamıştı.

Megiddo sit alanında otobüsten inerek az ilerdeki, antik toplumların kalıntılarının kat kat yer aldığı yapay bir höyüğe yürüdük.

“Burada bir zamanlar eski bir Kenanî şehri varmış,” dedi Clyde, Esdraelon Ovası’nın (İbn Amer Çayırı) uzayıp giden geniş düzlüğünün güney ucunda bulunduğumuzu ve de burasının Kutsal Kitap’ta Jezreel Vadisi olarak isimlendirildiğini de ekleyerek.

Bir tarih meraklısı olan Clyde diyor ki, “Antik zamanlarda Megiddo, önemli askerî geçitlerin ve kervan yollarının geçtiği stratejik bir noktada yer alan, çok önemli bir şehirdi. Mısır’ı Şam’a ve doğuya bağlayan eski sahil yolu Via Maris, Megiddo’daki vadiden geçiyordu.”

“Bazı tarihçiler, dünyanın diğer yerlerinde yapılan savaşlardan daha fazlasının burada yapıldığına inanırlar. Eski fatihler “Megiddo’yu elinde tutan lider, bütün istilacılara karşı direnebilir” derlerdi.

“Joshua ve İsraililerin Kenanîleri tek savaşta nasıl yendiğini Joshua 12:21’de okuyabilirsiniz. İki asır sonra –bkz. Judges 4 ve 5– Deborah ve Barak komutasındaki İsrail kuvvetleri, Kenanîli komutan Sisera’ya karşı bir meydan savaşını kazanmışlardır” diye devam etti.

“Daha sonra, bildiğimiz gibi, Kral Süleyman şehri tahkim ederek burasını atlar ve savaş arabaları için bir askerî merkez haline getirmiştir.”

“Yakın tarihte bile burada önemli savaşlar olmuştur. Birinci Dünya Savaşı’nın sonlarına doğru, İngiliz general Allenby tam burada, Megiddo’da Türklere karşı çok önemli bir zafer kazanmıştır.”

Bu sırada, bütün grup iyi bir seyir yerine kadar yürümeye devam ediyoruz. Kuzeybatı yönünde uzayıp giden Jezreel Vadisi’nin etkileyici manzarasını izlemek için duruyoruz.

“Aha, işte sonunda” dedi Clyde, heyecan yüklü bir sesle, “son büyük savaşın cereyan edeceği yeri görüyorum.”

Ben, iyi de Armagedon'un gerçekleşeceği yerin burası olduğunu nereden biliyorsunuz, diye sordum.

"Megiddo ismini dikkatle inceleyin, dağ anlamına gelen İbranice *har* kelimesini ekleyin. Karşınıza Megiddo Dağı anlamına gelen bir tabir veya Har-megiddo çıkar. Bu da Armagedon kelimesine dönüşür."

Aslında herhangi bir dağ göremiyordum. Ama vadiye yukarıdan baktığımız dikkate alınınca üzerinde durduğumuz izleme yeri gayet tabii bir *har* (dağ) olarak düşünülebilirdi. Böyle olsa bile, kelime anlamıyla Megiddo Dağı demek olan Har-Megiddo bir olayın değil, bir yerin adı değil miydi?

"Hayır, hayır" dedi Clyde. "Burası var ya, bütün milletleri ilgilendiren bir yerdir. İsa'nın komutasındaki iyi güçler ile karşısındaki kötü güçler arasında yaşanacak nihaî savaş işte burada olacak."

Milyonlarca başka insan gibi benim de Armagedon'u hep işittiğimi ancak bu kelimenin nereden geldiğini bilmediğimi Clyde'a itiraf ettim. Clyde cevap verdi:

"Bildiğiniz gibi Armagedon kelimesi Kitab-ı Mukaddes'te bir yerde geçiyor. Book of Revelation bölümünde yani 16. bölüm, ayet 16'da." Clyde kısa bir ayet aktardı:

"Ve o, onları hep birlikte İbranice dilinde Armagedon olarak isimlendirilen bir yerde topladı."

Armagedon kelimesi, hayatımızda hayalet gibi dolaşan önemli bir kelime olduğu için onun nereden türediğini iyice saptamak istiyordum ve hâlâ kafam karıştıktı. Eski Ahit onu hiç anmazken Revelation, Armagedon denilen "bir yer"den bahseder. Clyde ise Armagedon'un bir savaş anlamına geldiğinde ısrarlıydı.

"Revelation kitabını yazan *John the Divine* [Patmoslu Yuhanna] idi. Bildiğiniz gibi, yaşadığımız şu Ahir Zamanlar

hakkındaki bilgimizin çoğunu edindiğimiz yer, John'un kitabıdır. O, söz konusu nihaî savaşın tam burada yapılacağına mükemmel bir tasvirini yapar. Onun büyük savaşa ilişkin yaptığı tasviri hatırlayın: "Ülkenin bütün şehirleri çökmüş.... her bir ada yok olmuş ve dağlar ortadan kalkmıştı."

Görünen İşaretler

Aşıkâr ki, Eski Ahit'teki eski peygamberlerinize ve Armagedon'la ilgili önceden haber verilmiş alametlere geri dönüp baktığımızda, acaba olacakları görecektir nesil biz miyiz diye merak ediyorum... İnanın bana, (bu kehanetler) açık bir şekilde yaşamakta olduğumuz şu günleri tasvir ediyor.

—BAŞKAN RONALD REAGAN,
1983'TE AMERİKA-İSRAİL HALKLA İLİŞKİLER KOMİTESİ'NDEN
TOM DINE İLE YAPTIĞI BİR SÖYLEŞİDEN

"Böylece Tanrı bize son savaşın nasıl bir şey olacağını güzel bir tasvirini yapması için John'u göndermiştir" dedi ve "Fırat Nehri'ndeki dört melek ile ateş, duman ve kükürt soluyan ikiyüz bin atlı ordu" hakkında kutsal kitaptan bir ayet okuyarak devam etti.

"Bir yıl batı istikametinde ilerleyecek bu Şark ordusu, Fırat'a ulaşmadan önce dünyanın en kalabalık nüfuslu bölgesini işgal edecek ve orayı yok edecek."

"16. ayet bize Fırat'ın kuruyacağını, bunun da Doğu'nun krallarının yani Şarklıların, İsrail'e girmelerine yol açacağını anlatır."

"Doğu'nun kralları mı?" diye tekrarladım. Fırat'ın doğusundaki bölgeleri şöyle bir zihnimden geçirdim. Fakat, bugün için dünyanın bu bölgesinde bulunan bir kral hatırlıyorum.

layamadım. Bizim zamanımızda Fırat'ın doğusundaki son kral İran şahıydı. Bugün ortada bir kral olmadığına göre –ama John zamanında vardı– bu durum John'un yazdıklarını bizim zamanımız için değil de, kendi zamanı için yazmış olduğunu göstermez mi, dedim.

“Hayır hayır” dedi Clyde. “‘Krallar’ kelimesini liderler yani devlet başkanları olarak algılayabilirsiniz.” Bir lafızcı* olan Clyde bu konuya gelince Kitab-ı Mukaddes’i lafzen takip etmiyordu. Ben bu noktayı fazla kurcalamayınca Clyde da anlatısına devam etti. “Krallar –ya da liderler– dünya tarihindeki en büyük orduyu tam buraya, Megiddo’ya yönlendirecek” dedi. Büyük Fırat Nehri’ne küçük bir şışeyi boşaltan meleş, suyun kurumasını, meleşin en büyük orduya, nehrin yatağından geçiş izni verişini anlatırken gözleri büyüyor ve yüzü kor gibi parlıyordu.

“Kehanetler incelendiğinde, Tanrı’nın bu gelişmeleri önceden söylediği görülebilir. Bugün dünyada meydana gelen her şey, açık bir şekilde bu savaşın çok yakında gerçekleşeceğini göstermektedir.”

“Bu son savaşta –ki bu bilgiyi Revelation yanında Zechariah’ta [Zekeriya] da bulabilirsiniz– yeryüzündeki tüm ulusların güçleri Kral İsa ve onun aziz takipçilerine karşı savaşacaklardır. Ve bildiğimiz gibi İsa da, tarihin bu en kanlı savaşında, milyonları perişan edecektir.”

Clyde, tezini ispatlamak amacıyla İkinci Thessalonians’dan** 2:8’i aktardı:

“Ve sonra, İsa’nın nefesiyle tüketeceği ve muhteşem gelişle istikbalini yıkacağı Kötülük ortaya çıkacak.”

* Lafızcı (literalist): Kelime kelime takip eden, yorumdan kaçınan, mota mot izleyen. –ç.n.

** Yeni Ahit’in iki kitabından biri. –ç.n.

Clyde'a, Cennet ve Cehennem'den sonra Hristiyanların Armagedon fikrinden daha fazla kafa yordukları başka bir şey herhalde yoktur, dedim.

Clyde ve ben ayakta konuşmaya devam ederken, grubumuzdaki diğerleri dağınık vaziyette buğday ve arpa tarlaları ile meyve bahçelerinin bulunduğu vadiyi izlemek üzere kayalar ve çayırlar üstünde oturuyorlardı. Sessiz ve sakin görünmesine rağmen, Clyde'ın haleti ruhiyesi ve sözleri dünyayı kaçınılmaz bir büyük patlamaya doğru sürüklenen bir yer haline getiriyordu. Nihai büyük yangınla ilgili verdiği detaylar ve rakamların doğruluğundan gayet emin görünüyordu.

Yine de bu savaş, bir Nebraska çiftliğine sığacak, hele büyük bir Teksas hayvan çiftliğinin yanında hesaba bile katılamayacak kadar küçük olan bu vadide meydana geliyordu. Sekilenmiş tarlaların bulunduğu ufak tefek sakin vadiye doğru gülümseyerek, Clyde'a, "bu vadi, nihai ve kesin sonuca götürücü büyük savaş için fazla küçük görünüyor" dedim.

"Yok, yok, hayır, çok küçük değil! Buraya bir sürü tank sığdırabilirsiniz."

Tanklar, diye tekrarladım ve de dünyanın bütün orduları?

"Hepsi. Aklınızdan çıkarmayınız ki, bu savaş gelmiş geçmiş en büyük savaş olacak. Milyonlarca insan işte tam şuracıkta ölecek."

Armagedon İnancı

Akron Üniversitesi tarafından yapılan 1996 tarihli Din ve Siyaset Anketi, Hristiyan yetişkinlerin %31'inin, dünyanın bir Armagedon Savaşı'nda son bulacağı inancına katıldığını veya buna kuvvetle inandığını ortaya koymaktadır. Bu durum 62

milyon Amerikalının söz konusu inanç sistemini kabul ettiği anlamına gelmektedir.

—JOHN GREEN,
AKRON ÜNİVERSİTESİ PROFESÖRÜ

Ve burada, Megiddo’da bir nükleer savaş başlayacak ve de dünyayı yok edecek, öyle mi?

“Evet” diye cevapladı. “Bunu Ezeziel 38. ve 39. bölümlerde görebilirsiniz. ‘Çok şiddetli yağmurlar ve dolu, yangınlar ve kükürdün’ kaynayacağı, dağların düştüğü ve yüksek kayaların çöktüğü depremlerin meydana geleceği, ‘her çeşit terörün’ sonucu duvarların yerle bir olacağı bir nükleer savaş anlatır o bölüm. Ezeziel’in atıfta bulunduğu şey taktiksel nükleer silahların kullanılmasından başka bir şey olmasa gerektir.”

Clyde’in bu kadar kesin tavrı beni hayretler içinde bırakmıştı. “İsa’yı nükleer silah kullanmaya meyyal beş-yıldızlı bir general olarak mı tasavvur ediyorsunuz?” diye sordum.

“Evet” diye cevap verdi. “Aslında, ilk saldırının İsa tarafından başlatılacağı kanaatindeyiz. Kendisi yeni bir silah getirecek ve bu silah, nötron bombasının yaptığıyla aynı etkiyi yapacak. Onların ayakta durdukları halde etlerinin sıyrılacağını, gözlerinin göz çukurlarından dışına fırlayacağını ve dillerinin ağızlarından çıkacağını okursunuz. Biliyorsunuz bunlar termonükleer bir patlamanın kurbanlarının başına gelecek olan şeyler. O halde Zekeriya bunları önceden biliyordu.”

Acaba, diye sordum Clyde’a, ilk saldırıyı bizzat İsa’nın yapacağını mı söylemek istiyorsunuz? Cevap vermeden önce, ayakları üzerinde dimdik doğruldu Clyde:

“Evet, aynen öyle” dedi.

Armagedon'u Yaşayacak Nesil Kim Olabilir?

“Armagedon'u yaşayacak nesil biz olabiliriz.”

—BAŞKAN RONALD REAGAN,
VAİZ JIM BAKKER'LE SÖYLEŞİ, 1980

Düşünün bir kere! En az 200 milyon Doğulu asker ve bir ondan fazlası da Batılı... Yeniden Dirilmiş Roma İmparatorluğu (Batı Avrupa)! İsa Mesih, kendi şehri Kudüs'ü harap edenlere vuracak. Daha sonra Megiddo veya Armagedon vadisinde toplanmış ordularla savaşıacak. Kudüs'ten başlayarak akan kanın 200 mil uzunluğunda ve atların başı seviyesinde olacak olması kimseyi şaşırtmasın... Bütün vadi savaş araçları, hayvanlar, insan gövdeleri ve kanla dolu olacak.

Bu inanılmaz gibi görünüyor. İnsanın hafsalası almıyor, insanın insana yapacağı bu insanlık dışı fiilleri. Ancak, o gün Tanrı insanın doğasının kendisini bütünüyle dışa vurmasına izin verecek. Dünyanın bütün şehirleri –Londra, Paris, Tokyo, New York, Los Angeles, Chicago– yok olup, haritadan silinecek.

—HAL LINDSEY
YAZAR-KONUŞMACI

3

YE'CÜC-ME'CÜC SAVAŞLARI

CLYDE, SON BÜYÜK SAVAŞ OLAN ARMAGEDON'DAN önce, bir "Ye'cüc-Me'cüc" savaşı da dahil olmak üzere, diğer bazı savaşlarda yer almamızın bizim için kaçınılmaz olduğunu söyledi.

"Ye'cüc'ün yok edilmesi ile İsa'nın Deccal'in ordularını yok edeceği Armagedon Savaşı'nı birbirinden ayırt etmelisiniz. Kötülüğün kol kezdiği felaket ve çöküş yılları. Ezekiel'de bunu görürsünüz. Ezekiel bize Ahir Zaman'da kafirlerin başına geleceklerden de bahseder. Tanrı yalnızca İsrail'in komşularıyla kalmaz, daha uzak bölgelerdeki düşmanlara da gönderme yapar."

Clyde'in aktardığı ayet şöyleydi: "Ve Tanrı'nın 'Ey Ademoğlu, Ye'cüc'e karşı cephe al' emri geldi bana." "Ye'cüc" diyor Clyde, ısrarla, "ancak Rusya olabilir."

Peki ama, Ezekiel'in zamanında Rusya yoktu, diyerek atıldım.

"Fakat Tanrı, olacağını biliyordu. O bütün olacakları önceden bilir. Şimdi artık Rusya tamamen yok edile-

cek. Ezeziel bu planı bize bildirir. Hatırlayacağınız üzere, Ye'cüc'un, İsrail topraklarına yürümesinin Tanrı'nın gazabına neden olacağı haber veriliyordu. Ezeziel, Tanrı'nın kıskançlık ve gazabının ateşiyle 'büyük dolu taneleri, ateş ve kükürt' yağdıracağını söylüyor. "Revelation 8'deki kanla karışık ateş ve dolu" diyor Clyde, "günümüzün füzeleridir."

Ama neden, diye sordum, Clyde'in teolojisine göre Rusya İsrail'i neden işgal etsin?

"Onlar komünizm yoluyla Tanrı'ya karşı geldiler. Onların bunu yapacağı da uzun zaman önce haber verilmiştir." Kendisini dinlerken Clyde Tanrı'nın -milyonlarca cesedin her türlü leş kargalarına yem olacağı bir ortamda- her altı Rus'tan beşini gazabıyla yok edeceği" konusunda beni temin ediyordu.

Pekala, İsrail, Rus halkı olan Ye'cüc'ü yok ettiği gibi, Rusya devleti olan Me'cüc'ü de yok edebilir mi, dedim.

"Evet, müttefikleriyle beraber. Rusya İsrail'i işgal ettiğinde, Amerika ve İngiltere İsrail'in yardımına gelecektir. Bunu Daniel 11:30'da bulabilirsiniz. Clyde, İncil'de geçen 'Chittim'de konuşlanmış gemiler'den bahseden bir ayet okudu. "Biliyorsunuz orası Kıbrıs'tır; İngilizler ile Amerikalılar burasını filoları için bir üs olarak kullanırlar, ki İsrail'in yardımına kolayca gelebilsinler. Ye'cüc yalnızca

Ruslar olmayıp günümüzde Almanya olarak bildiğimiz Gomer diyarını da içine alır. Onlar bu **Türbülasyon** döneminde yok olacaklardır."

"Yok oluşa yakın olan bu korkunç ızdırap dönemi, yedi yıl sürecek. Bütün katliam ve yıkımlar bir

Türbülasyon (Tribulation): Genel olarak, yeryüzünde yaşanacak olan ve daha önce eşine hiç rastlanmamış yedi yıl sürecek büyük bir felaket olarak anlaşılr. Dispensasyonalistler, Tanrı'nın bu dönemde, İsa'ya inanmadıklarından dolayı özellikle Yahudileri cezalandıracağı görüşünde ısrar ederler.

başlangıç, son savaş için bir perde aralayıcıdır” diye devam etti.

Onun, Rusya ve Rusları bir numaralı İsrail düşmanı, o da eşittir Tanrı düşmanı, yapmasından hoşlanmamıştım. Ruslarla barış görüşmeleri yaptığımıza işaret ettim.

“Barış diye bir şey olmayacaktır,” diyerek beni temin etti Clyde, “ta ki İsa gelip Davud’un tahtına oturuncaya kadar.”

Türbülasyon

Bir ülkenin bütün hedefleri toplu bir Cruise füzesi saldırısıyla aynı anda vurulabilmektedir. Bu modern savaş alanında büyük bir gelişmedir, tam da felaketin gerektirdiği zamanda.

—LEON BATES,
YENİDEN DİRİLME PROJESİ

Türbülasyon, Holokost’tan daha yıkıcı bir musibet olacak... Tanrı’nın inkarcı bir dünyadan aldığı öç olacak bu. Türbülasyon İsrail uğruna olacak.

—MCLEAN PAPAZI,
VIRGINIA, KİTAB-I MUKADDES KİLİSESİ

Felaket esnasında bir nükleer savaşın olacağını Kitab-ı Mukaddes bize gayet açık bir şekilde haber vermektedir. İnsanlığın 1/3’ü ateş, duman ve küükürtten dolayı yok olacak. Onların gözü önünde bir ateş oburu çıkacak (Joel 2:3). Kim? İsrail’e karşı yürüyen kuzey ordusu –Rus ordusu–. Bütün memleketler Tanrı’nın kıskançlık ateşiyle yok olacak (Zephaniah). Unutma, o gün geldiğin-

de fırın gibi yandığını göreceksin (Malachi 4:1). O yüzden, Eski ve Yeni Ahit bir nükleer soykırımın olacağı görüşünde birleşirler.

—JACK VAN IMPE,
EVANJELİST TV VAİZİ

4

DECCAL KİMDİR?

JERRY FALWELL 15 OCAK 1999'DAKİ BİR PAPAZLAR konferansında, yaklaşık 2000 yıldır insan kisvesindeki kötülük olarak tasvir edilen **Deccal**'in (**Antichrist**) bugün yaşayan bir Yahudi olabileceğini söylemişti. Kingsport, Tennessee'de yapılan Evanjelizm konulu bir konferansta 1500 kişilik bir dinleyici topluluğuna "Elbette bir Yahudi olacak" demişti.

"Eğer Deccal İsa'nın sahtesi olacaksa, o kesin bir Yahudi olmak zorunda" demişti Falwell. "Bildiğimiz tek şey onun bir erkek ve Yahudi olduğudur."

"Yahudi gruplardan gelen eleştiriler üzerine yaptığı açıklamada Falwell diyordu ki "İsa ilk defa 2000 yıl önce dünyaya bir erkek Yahudi olarak geldiğine göre, Evanjelistlerin çoğu Deccal'in de, zorunlu olarak, bir Yahudi erkeği olacağına inanmaktadır."

Falwell, Tanrı'nın baş düşmanının kimliğini tanımlamaya çalışan-

Deccal (Antichrist): Dünyanın yönetimini ele geçirecek ve, en azından bir süre, hiç bir ceza görmeden dünyaya hükmedecek, saltanatı dünyanın sonunun geldiğinin bir işareti olacak olan, Hristiyanların beşer suretindeki düşmanı, Şeytan veya onun insan temsilcisi.

ların oluşturduğu uzun listede yer alan kişilerden sadece birisidir. Bir Deccal'in var olduğu ve var olmaya devam edeceği, milyonlarca Hristiyanın kesin bir ön kabulüdür.

Aynı zamanda Beast (hayvan) olarak da bilinen Deccal hakkında yaygın kabul gören görüşü anlamamda bana yardımcı olan kişi, Minneapolis'li emekli iş adamı Clyde idi.

"Daniel kitabı Deccal'i önceden haber verir. Nabukadnezar'ın rüyasındaki Hayvan'dan yeni çıkan küçük boynuzu hatırlarsın. Daniel burada bize, 'gelecek bir prensi' haber verir. Daniel 'kahredici bir nefret'ten bahse derken biz bunun Deccal'in Kudüs'teki Tapınağı pisletmesi anlamına geldiğini anlıyoruz..

"Book of Revelation'ın 13. bölümünde, denizden yedi başlı on boynuzlu bir hayvan çıkar. Bir arslan, bir ayı ve bir leoparın özelliklerine sahiptir. Sonra Şeytan Beast'e büyük bir güç vererek, azizlerle savaşma, harikalar yaratma ve 'bütün soylar, diller ve uluslar üzerinde iktidar kazanma' imkanı sunar."

Bunun üzerine soruyorum: "o bu hakimiyeti, Türbülasyon esnasında mı ele geçirecek?"

"Evet. Türbülasyon'un yedi yılı esnasında hüküm sürecektir. Büyük küçük, zengin fakir, hür köle herkese sağ elinde veya alınlarında bir işaret taşımayı zorunlu kılacak." Clyde yine Kutsal Kitap'tan alıntı yaptı:

"İşte hikmet şudur ki, bu idrak Beast'in sayısını sayсын: o sayı ki bir adamın sayısıdır ve adamın sayısı altı yüz üçlü ve altıdır."

İşte burası, diyorum, Beast'in alametini öğrendiğimiz ve 666 sayısının önemini kavradığımız yerdir.

"Evet, şu an bile Deccal'in ileri uç muhafızlarının, burada

olduğuna inanıyorum. Bu adamlar bu rakamı Deccal'in global sisteminin bir cüzü haline getirmektedirler. Etrafınıza bir bakın, bu üç rakamı sayısız üründe ve paralar üzerinde şimdi bile göreceksiniz. Bütün dünyada "666" sayısının kullanımında bir artış görülüyor."

"Deccal'in nasıl bir kontrolü ele geçirme yetisi olduğunu hayal bile edemezsiniz" diyerek devam etti. "O kitleleri harekete geçirebilecek büyüleyici bir konuşmacıdır. Dinleyiciler onun karizmatik cazibesi ve gücüyle hipnotize olacaklardır. Karmaşık gizli izleme araçları kullanacaktır. Bütün gelişmiş teknolojimizi kullanarak daha önceki nesiller için imkansız olan bir yolla kontrolü ele geçirecek olan Deccal önce on Avrupa ülkesinin kontrolünü ele alacaktır."

Başlangıçta "On ülke ha?" diye tekrarlardım.

"Bunu Daniel 7'de görebilirsiniz. Daniel Beast'in on boy-nuzundan bahseder hani. Avrupalıların bir araya gelmesiyle bu kehanetin gerçekleştiğini görüyoruz. İlk önce 1948'de Batı Avrupa Birliği'ni, 1949'da NATO'yu, 1957'de Avrupa Ekonomik Topluluğu ya da Ortak Pazar'ın kurulduğuna şahit olduk. İşte bu Roma İmparatorluğu'nun modern kılıfla yeniden ortaya çıkmasıdır. Bu Kitab-ı Mukaddes'in güvenilirliğinin bir delilidir. İşte bu noktada, Kitab-ı Mukaddes kehanetinin inanılmaz ve en şaşırtıcı yönlerinden birisine tanık olmaktayız."

Son Olaylar Üzerine Değerlendirmeler

Hristiyanların Deccal'e olan ilgisi bütün kötülüklerin bir insan teki veya bir insan topluluğunda tezahür edebileceği inancına dayanır. Birçok toplum kötülüğün tezahür biçimlerine inanmasına karşın, bu kadar büyük rol oynayan tamamen

yoğlaşmış bir insan varlığı figürü sadece Hristiyanlıkta yer alır.

Mevcut çatışmaları, iyilik ve kötülük kuvvetleri arasında cereyan edecek kaçınılmaz son savaşın birer prototipi veya işareti olarak gören Hristiyan *apokaliptik* düşüncesi halihazır gelişmelere büyük önem verir. Deccal aynı zamanda bazı Hristiyanlar için kendi "nefretlerini ve korkularını" açığa vurmanın bir aracıdır.

Batı Hristiyanlığındaki bölünme ile birlikte Deccal nosyonları Katolik ve Protestanlar tarafından birbirlerine karşı kullanılmıştır. Deccal fikri bu yüzyılda Katolikler için pek önem taşımamış olsa da, Protestanlıkta Deccal inancının sağlam bir yeri olagelmıştır, özellikle de fundamentalistler arasında.

—BERNARD MCGINN,

DECCAL: İNSANIN KÖTÜ'YE KARŞI İKİ BİN YILLIK BÜYÜK MERAKI (ANTI-CHRIST: TWO THOUSAND YEARS OF THE HUMAN FASCINATION WITH EVIL)

Falwell'den Deccal Üzerine

Niçin Deccal, İsa Efendimize karşı dünya ordularının başına geçecek?

Birinci sebep, onun Tanrı'nın hükümrانlığına kin duymasıdır. Mücadele daima Şeytan ile İsa arasında cereyan etmiştir. İşte mesele budur. İkinci olarak, Şeytanın aldaticılığından dolayı, bu kavimler gelecektir. Üçüncüsü, kavimlerin İsa Efendimize karşı olan nefretleridir.

John'un kıssasında İsa Efendimiz, beyaz atın üstünde oturan bir adamdır. John, Beast'i rüyasında görmüştür. Milyonlarca ölünün yere serili olduğu Armagedon'un olması yakındır ve İsa Efendimiz Beast ve yalancı peygamber Deccal'i kükürtle yanan ateş gölüne atacaktır.

—JERRY FALWELL,
EVANJELİST TV VAİZİ

Özetle söylemek gerekirse, Deccal herkesi aldatmaktadır.

“Dünyadaki bütün insanlar onun harikuladeliğine, zekasına, yönetim yeteneğine aldanıyor” diyerek konuşmasına devam etti Clyde. “Sanırım Romanya’dan çıkıp geliyor. Tamamen şeytani bir karaktere sahip.”

Deccal bir şeytan mı, yoksa bir insan mı, diye soruyorum.

“İçimizden biri, gerçek bir insan. Kötülükle eş anlamlı değil. Ruhsal bir kuvvet. Şeytan ona yardım ediyor. Ancak Deccal, tamamıyla kötü bir insandır.”

Lakin diyorum, dünyaya hükümrân olmak için onun önce dünyadaki bütün liderleri kontrol altına alması gerekmez mi? Bu çok zor olmalı.

“Hayır, bu kolay olacak. İzahı da kolay” dedi. Liderlerin jeopolitik hedefleri vardır. Ancak ‘kötü ruhlar’ onları harekete geçirir. Bu durumda onlar, Tanrı’ya isyan eden Lucifer’i takip eden aşağılık meleklerin kötü ruhları konumundadır. Bu kötü ruhlar dünya liderlerinin kafasını ele geçirdikten sonra, bu liderler ve dünya orduları farkında olmadan onların emrine girerler.”

Doğru iz üzerinde olduğumdan emin olmak için, dünya liderlerinin içine kötü ruhu yerleştiren kimse herhalde Deccal olmalı, dedim.

Deccal, TV’de

Yerkürenin kaderiyle ilgili Deccal’in yapacağı açıklama uydu vasıtasıyla televizyonda yayınlanacak uluslararası bir basın konferansı yoluyla olacak.

—HILTON SUTTON,
EVANJELIST TV Vaizi

“Evet, bu doğru” dedi Clyde.

Tabii ki, dünyanın bütün liderlerini kontrol altına aldıktan sonra doğal olarak dünyanın bütün ordularını da kontrol altına almış olacaktır, değil mi?

“Evet,” dedi Clyde, beni temin eder bir şekilde. Deccal dünyanın tüm ordularına liderlik ederek son savaşta kötülüğün güçlerini yönetecek. Ortaya çıkacak perişanlık ve ızdırabı hayal bile edemiyoruz. Adeta Cehennem ipini koparacak! Evvelki bütün savaşlar bunun yanında çocuk oyuncağı kalacak. On milyonlarca insanın nasıl yok olacağını ancak Allah bilir. Fakat yeryüzünden *silinecekleri* kesin. Sonra Tanrı, İsa’yı gönderecek; O Deccal’i öldürerek bir saat içinde bütün yeryüzünü yok edecek!”

Yani, Deccal’in anlamı, diye sordum, Tanrı’nın, Oğlu aracılığıyla, kendisinin kötülüğe karşı zafer kazanacağını kanıtlamak mıdır?

Vurgulu bir şekilde, “Aynen öyle” dedi Clyde.

Deccal Kimdir?

- 1530’da Martin Luther, Papa’ya Deccal demişti. John Calvin de böyle bir bağlantı kurmuştu; aynen son zamanlarda Kuzey İrlandalı delifişek Ian Paislay’in yaptığı gibi.

- Ortaçağ'da bazı Kitab-ı Mukaddes müfessirleri, Deccal bir Müslüman olmalı derken, diğer bazı- sı da Deccal bir Yahudi olmalı demişlerdir.
- 1940'larda, Ezeziel 38'de zikredilen Ye'cüc'ün müttefiki Gomer'in bazılarına göre Almanya'ya işaret etmesi nedeniyle, (Deccal olarak) Hitler'in sık sık adı geçiyordu.
- Roma'yı yönetiyor olması ve Roma İmparatorluğu'nu da yeniden canlandırmaya niyetli olması nedeniyle Mussolini bu role daha da münasip görülüyordu.
- Kötü Ye'cüc'ün Rusya olduğunu belirten metinlere yapılan atıflarla Stalin'in adı sık sık anıldı. Zamanla Gorbaçov Stalin'in yerini aldı.
- Özellikle eski bir hükümdar Nabukadnezar ve onun tarihî başkenti Babil ile Saddam'ı eşleştirenlerin gözünde Irak'ın Saddam Hüseyin'i de günümüzün gözdelelerinden biri.

CENNET'E YÜKSELMEK NEDİR?

FALWELL'İN SPONSORLUĞUNDAKİ BİR SEYAHATTE, kendisiyle hemhal olarak büyüdüğüm fundamentalizmin, yol arkadaşlarımdan inanç sisteminden farklı olduğunu anladım.

Esas olarak Falwell'in taraftarları, **Cennet'e Yükselme** hakkında farklı –ve tarihsel olarak köklü biçimde yeni– bir görüşü benimsiyorlardı.

Kendisinin ve aynı teolojiye inanan milyonlarca insanın hayatında Cennet'e Yükselmenin sahip olduğu merkezî rolü daha iyi anlamada bana yardımcı olma konusunda 35 yaşında, bekar bir Georgia yerlisi olan ve yalnız seyahat eden yol arkadaşlarımdan birisi olan Brad'in hakkını teslim etmeliyim.

Paralarını en kârlı yatırımda değerlendirme konusunda başkalarına yol gösteren bir finansal yönetici

Cennet'e Yükselmek (Rapture): Yeniden Doğuşçu Hristiyanların Cennet'e yükseltileceğine olan inanış. Geleneksel olarak Hristiyanlar, Cennet'in incili kapısına ulaşabilmek için Hacı'nın Tekamülü'nün (Pilgrim's Progress) kahramanı gibi çile ve zorluklara katlanmaları gerektiğine inanmışlardır. Oysa dispensasyonalistlere, kendilerinin bir an bile ızdırap çekmeyecekleri ve derhal Cennet'e yükselecekleri, dolayısıyla kendilerinin Yeryüzü Gezegeni'nin yok olmasından önce meydana gelecek bir dizi katliamdan kaçmayı başaracakları öğretilir.

olan Brad nazik tavırlı ve şık giyimliydi. Tartışamadıkları için münakaşa etmek zorunda kalan dinî fanatiklerin aksine Brad yumuşak ancak dokunaklı bir sesle konuşuyordu. Dökülmemiş kırmızı saçlı, özenle kesilmiş bıyık ve sakalı olan Brad kişisel görüşleriyle ilgili konuşurken gayet rahat-tı. Evlilikle ilgili olarak “evin reisi erkek olmak zorundadır” derken, homoseksüellerle ilgili olarak da “onların hasta ol-duğunu düşünüyorum” diyordu.

Yemek ve uzun otobüs yolculuğunun büyük bölümün-de, tartışmamız Kitab-ı Mukaddes ve Brad’in mensubu ol-duğu Pentecostal veya Tanrı Toplulukları da denilen kilise üzerinde odaklaşıyordu.

“Şayet kehaneti anlayabilerseniz” dedi, bir gün Brad, “Tanrı’nın nasıl insanlık tarihini açıkça belli olan zaman dilimlerine ayırdığını görürsünüz. Bu evrelere **dispensas-yon** (devir) adı verilir.”

Dispensasyonalist kavramını, zaman periyodların-dan veya dispensasyonlardan mı çıkarıyoruz?

“Dispensasyonalist olduğumu söylemekten gurur du-yarım. Tabii ki Jerry Falwell de öyle, bugün ülke çapında tanınmış papazların hemen hemen tamamı öyle. Çok faz-la istisna düşünemezsiniz. Benim için Kitab-ı Mukaddes’i anlamak zor oldu fakat şu anda aklıma yatıyor. Bu, zaman periyodlarını tanımayı öğrenmem sayesinde oldu.”

“Biz her evre veya dispensasyon-da ilerleyen bir düzen görüyoruz. Bu plandan Tanrı’nın insanoğluya nasıl bir ilişki içerisinde olduğunu anlıyoruz.”

“Tanrı bizi imtihan ediyor” diye-

Dispensasyon (Dispensation): İnsanların, Tanrı’yla olan kişisel ilişkilerine göre yargılanacakları bir zaman periyodu veya evre (dönem).

Dispensasyonalist (Dispensati-onalist): İsa’nın İkinci Geliş’inin gerçekleşmesi için ortaya çı-kacak yedi evre (dispensasyon) inanancına bağlı kimse.

rek devam ediyor Brad. "Zaman periyodlarının her birinde Tanrı insanoğlunu itaat bakımından sınıyor."

İsa'nın emirlerine itaatini mi, diye soruyorum.

"Hayır, bu sınamalar, insanın bazı 'dipensasyon'lara, Tanrı'nın iradesinin bazı özel tecellilerine olan itaatine ilişkindir. Bunlar İsrail'le ilgilidir. İlk olarak, biliyorsunuz, Tanrı Yahudilerin 'yurda' geri dönmesini bekliyordu. Bu ilk adım. İkinci olarak, bir Yahudi devletinin kurulması gerekiyordu. Üçüncü olarak da biz Hristiyanlar, İsrail de dahil olmak üzere bütün milletlere İncili tebliğ etmek zorundayız."

"Dördüncü olayın da her an gerçekleşebilecek olan Cennet'e Yükselme olmasını bekliyorum."

Felaket'ten önce mi, *der demez*, Brad tasdikler biçimde kesin bir tavırla kafasını salladı.

Fakat, Hristiyanlığın hemen her kanadında papazların, Cennet'e Yükselmenin Türbülasyondan sonra gerçekleşeceğini öğrettiğini, söyledim.

"Eski Hristiyanlar onu yanlış olarak algılamışlardır" dedi Brad. "Savaş ve ızdırap dünyayı kaplamadan önce İsa inecek ve gerçek takipçilerini kaptığı gibi uzaklara götürecektir. İlk ölenler biz olmayacağız. Yeniden Doğuşçu olan bizlerin, savaş ve yıkım yılları olacak Türbülasyon'dan ötürü herhangi bir endişesi yok."

Armagedon ve Ye'cüc-Me'cüc soykırımını beklemek zorunda olmadıkları konusunda bağlıklarını temin eden bir "herkesten önce [kurtuluşa erme]" teolojisinin büyük cazibesini şimdi anladığımı itiraf etmeliyim.

Dispensasyonalizm ve Cennet'e Yükselmek

Cennet'e Yükselmek, modern fundamentalizmde popüler bir anlayış olarak doğmuş olan, 200 yıldan daha az bir geçmişe sahip yeni bir öğretinin anlaşılmasında bir anahtar, vazgeçilmez bir unsurdur.

1800 yıllık Hristiyanlık tarihi boyunca, İsa'nın takipçileri O'nun bir gün tekrar döneceği inancını benimsemişlerdir. Pek çoğu Kutsal Kitabın, bu olayın büyük bir ızdırıp döneminden sonra vuku bulacağını söylediği yorumunda bulunur.

Kutsal Kitaba dispensasyonalizm olarak isimlendirilen yeni bir yorum getirmekten başlıca iki kişi sorumludur. Bu kişiler, kurtulmuş [yeniden doğuşçu] Hristiyanların Türbülasyon'dan önce Cennet'e yükseltileceğini söylüyorlardı.

Anglikan [İngiltere] Kilisesi eski papazı John Darby, dispensasyonalizm inancının 'önderi ve misyoneri' haline gelmiştir. Avrupayı etraflı bir şekilde gezdikten sonra Amerika'ya misyoner seyahatlerine başlamıştı. Darby, 1875 ile 1920 arasında Kuzey Amerika'daki Evanjelist ve fundamentalist hareketlere şekil veren Yeni Kitab-ı Mukaddes ve Kehanet Kongresi (New Bible and Prophecy Conference) hareketinin liderleriyle tanışmış ve onları etkilemiştir.

Darby'nin, Philadelphia'lı Presbyterian James Brookes, Chicago'lu Dewight L. Moody, erken dönem Evanjelist yazar William E. Blackstone ve Scofield Referans İncil'ini yayınlayan Cyrus Scofield gibi Evanjelist liderlerle doğrudan bağlantıları bulunmaktaydı ve bunlar üzerinde hatırı sayılır etkisi vardı.

1800'lerin ortalarına ve Darby ile Scofield'in vaazlarına kadar Katolik ya da Protestan hiç kimse, ahir-zaman ızdırabından kurtulma gibi bir hayali yoktu.

Jerry Falwell, Pat Robertson, Jack Van Impe ve diğer dispensasyonalistler, uzun bir zorluk döneminin bir saatine hatta bir saniyesine bile katlanmamanın özlemini çeken kimselere cazip gelmektedir.

—DR. JAMES M. DUNN,
BAPTIST ORTAK KOMİTESİ, WASHINGTON, D.C.

“Evet” diyerek tasdik etti Brad. “Kurtulmuş olan bizlerin, kıyamet ızdırabını bir an bile tatmayacak olmasını bilmek çok harikulade.”

Cennet’e Yükselme konusunu, Minneapolis’li emekli iş adamı Clyde’in da aralarında bulunduğu diğer birçok Falwell takipçisiyle de tartıştım.

Eski ve Yeni Ahit’in birçok yerini ezberlemiş görünen Clyde, “Cennet’e Yükselme terimini bizatihi Kutsal Kitap’ta bulamayız. Fakat terim ‘yakalama’ manasına gelir” diye açıklıyor. “Söz konusu ifade İlk Thessalonians 4:16-17’de anlatılan bir sahneye atıf yapar: ‘İsa Efendimizin biz-zat kendisi gökten bir gürültüyle, başmeleğin sesiyle ve Tanrı’nın boru sesiyle inecektir. Ve önce İsa’nın içindeki ölü dirilecek, sonra da hâlâ sağ olup geride kalan bizler havada Tanrı’yı karşılamak üzere bulutlar içinde onlara yetişeceğiz.’”

Clyde’a, kendisinin her an Cennet’e Yükseltilmeyi bekleyip beklemediğini sordum.

“Tabii. Cennet’e Yükselme her an olabilir. İnanıyorum ki önümüzdeki olay bu. Milyonlar yakalanacak.”

Clyde’a, sizin türbülasyon öncesi Cennet’e Yükselmeyi mümkün kılan dispensasyonalist inancınıza göre İsa’nın fazladan bir kez daha gelmesi gerekmiyor mu, diye sordum.

“Evet, bir bakıma öyle. Bağlılarını götürmek için önce bir defa gelecek. Sonra da tabî ki Armagedon’da savaşmak için geri gelecek. Fakat Cennet’e Yükselme için onun kaç defa geleceğini saymak durumunda değilsiniz. Bu işi gök-yüzünde halledecek.”

Peki, İsa nasıl inananlarını seçip toplayacak, diye sordum.

Kapalı Tribün Koltukları

Tanrı’ya şükürler olsun ki Cennet’in kapalı tribün koltuklarından Armagedon Savaşı’nı izleyeceğim. Yeniden Doğuşçu herkes Armagedon Savaşı’nı izleyecek ancak bu iş göklerde olacak.

—CARL MCİNTIRE,

CHRISTIAN BEACON, 24 HAZİRAN, 1968.

“Şimdilerde Florida’da İsa’yı kurtarıcı olarak kabul etmeyen bir komşumla golf oynuyorum. İsa’nın, onu lanetlenmekten koruyabileceğine işaret ettim. Onu, Ahir Zaman’a yaklaştığımızı dair uyardım. Biz, First John’da* ‘Evlatlar, işte son saat’ diye okuyoruz ... ve sonra da tabî ki İsa’nın bizzat kendi sözleri ‘Evet, yakında geleceğim’ diyor.”

“Örnek vermek gerekirse, Kurtulmuş olmayan bir arkadaşımın arabayla gidiyoruz. Bu esnada, dediğim gibi, her an olmasını beklediğim Cennet’e Yükselme ânı geliyor ve arabanın içinden dışarıya, havaya kaldırılıyorum. Araba sağa sola vuruyor. Arkadaşım kazada ölüyor.” Kendisinin Cennet’e yükseltilip arkadaşının ise yükseltilmeyeceğini

* İncil’in bölümlerinden biri. -ç.n.

söyleyen Clyde, tekrarlamaktan hoşlandığı bir cümle ekliyor: “Kurtarıcım ile karşılaşacağım düşüncesinden dolayı sevinçten uçuyorum.”

Daha evvel Clyde karısının iki yıl önce öldüğünü söylemişti. Karısı ve ailesindeki diğerleri Kurtulmuş mu, diye sordum.

“Hayır ve bu beni rahatsız ediyor. Ne karım, ölmeden önce, ne oğlum ne de onun çocukları İsa’yı kendilerinin Kurtarıcısı olarak kabul ediyor. Ben Cennet’te olacağım lakin, bunu söylemek hiç hoşuma gitmiyor ama, onları orada göremeyeceğim.” Clyde, Kurtulmuş ve kurtulmamışı kısık bir sesle anlatıyor. Tanrı’sının, ölenlerin ve halen hayatta olanların birçoğuna –Yeniden Doğma’ya inanmayanların tümüne– ebedi bir ceza vereceğinden emin görünüyor.

CENNET'E YÜKSELMİYİ KİM HAK EDER?

ŞAYET KİŞİ KURTULMUŞ OLMAK SURETİYLE AHİR Zamanların azabından kaçınabiliyorsa o zaman Yeniden Doğuşçu olmak son derece önem kazanmaktadır. Peki bu nasıl olacak?

Genel olarak ben –veya siz– başkalarına ben Hristiyanım, Müslümanım, Budistim, Yahudiyim dersek bu bizi söylediğimiz birisi yapar. En azından başkaları bizi öyle kabul eder. Benzer şekilde, genel anlamda kendilerine öyle diyenleri de Kurtulmuş kişiler olarak kabul ederiz.

Jerry Falwell kendisinin böyle olduğunu söylüyor. Hal Lindsey, Jimmy Swaggart, Thomas D. Ice ve bütün fundamentalist Evanjelistler de aynı şeyi söylüyorlar. Costa Mesa'da Cavalry Kilisesi'ni kuran, kendisinin kurtulmuş olduğunu sıklıkla söyleyen Chuck Smith de, bir işadımı ve bilgisayar uzmanı olan Chuck Missler de, Teslis Yayın Ağı'ndan Jack Van Impe ve dinî yayıncılık alanında en çok dinlenenlerden biri olan Colorado'lu James Dobson da aynı şeyi söylüyorlar.

Başkan Jimmy Carter, Ronald Reagan ve George Bush

Yeniden Doğuşçu eğilimlerini üstü kapalı bir şekilde söylüyorlar. Watergate komplocusu Charles Colson, sürgündeki Siyah Leopar Partisi lideri Eldridge Cleaver, *Hustler* dergisi yayıncısı Larry Flynt, eski Oregon senatörü Mark Hatfield, Oliver North, bağımsız savcı Kenneth Starr, Trent Lott ve Tom DeLay'ın da aralarında bulunduğu birçok muhafazakâr Cumhuriyetçi lider de bunlardan.

1986'da, güneylilerin %48'i kendilerini Yeniden Doğuşçu Hristiyan olarak tanımlıyordu. Diğer bölgelerde ise bu oran birazcık daha düşüktü. Yeniden Doğuş her sosyal ve ekonomik sınıftan insanı barındırıyor. Bir anket Amerikan üniversite mezunlarının %50'sinin İsa'nın tekrar dönmesini beklediğini gösteriyor. Araştırma kuruluşları Gallup ve Castelli'nin 1989'daki gözlemlerine göre, "Amerika, yüksek düzeyli eğitim ile yüksek düzeyde dinî inanç ve faaliyetleri birbiriyle bağdaştıran özelliğiyle Batı dünyasında neredeyse kendine has bir konuma sahiptir."

Amerika'nın ufuk açıcı düşünürlerinden biri olan William James *Dinî Deneyimlerin Çeşitliliği*'nde (*The Varieties of Religious Experience*), belirli bir kesinlik taşıyan "dinî deneyim"lerin daima bireye özgü ve bir hayli kişisel bir ilham olarak ortaya çıktığını yazar. Yeniden Doğuş deneyimi de belki en iyi kişisel öykülerle anlatılabilir.

KENDİ DENEYİMİM

Küçük, fırtınalı, Batı Teksas'ın yüksek kurak ovalarında yer alan bir kasabada büyüdüm. Düşünce sürecimin bir parçası olarak kutsal kitap terimleri ve kavramları özümsetilmek suretiyle fundamentalist Hristiyanlığın esaslarıyla aşılandım. Bana öğretildiğine göre, Tanrı kelamı bütün tercüme ve basım hatalarından arınmış bir şekilde Kitab-ı Mukaddes aracılığıyla bize ulaşıyordu. Her "i" noktalanmış

ve her “t” haçlanmıştı. **Kitab-ı Mukaddes’in hatasız** ve yanılmaz olduğunu defalarca işittim. Bir çocuk olarak kelimelerin anlamını bilmiyordum fakat onlar hafızamın derinliklerine yerleşiyordu.

Çocukluk yıllarımda babam gibi insanlar için, bir yabancıyı başka hiç bir selamlama kelimesi kullanmadan “Hristiyan mısınız?, Korunmuş musunuz?” sorusuyla karşılamak olağan dışı kabul edilmezdi.

Bir yaz, henüz 9 yaşımdayken, Arlington’daki anne tarafından büyükanne ve büyükbabamı ziyaret ettim. Dallas ve Fort Worth arasında kurulmuş Arlington o zamanlar herkesin birbirini şahsen tanıdığı sessiz bir köydü.

Büyükanнем Shanks’in tanımlamasıyla “büyük yeniden doğuşçu,” diğerlerinin Birader Turner olarak bildiği gezgin bir vaiz, kasabaya gelmiş, çadırını kurmuş ve bir hafta vaaz etmişti. Büyükanнем ve ben her gece katıldık. Birader Turner bize dünyanın kötü ve iyi olarak ikiye bölündüğünü, kötülerin Cehennem’e mahkum olduğunu, sadece Yeniden Doğuşçu Hristiyanların sonsuz azaptan kurtulabileceğini anlatan ateş-ve-kükürt vaazları verdi. “Tövbe edin yoksa mahvolursunuz” diye uyardı.

Hepimiz onu dinlerken büyüleniyorduk. Radyo, televizyon veya halka açık kültürel faaliyetler olmadığından Birader Turner gibi bize bilgi ve anlayış getiren dirilişçilere büyük oranda bağımlıydık.

Her gece biraz korkuyla beraber büyüyen bir bekleyişle heyecanlanıyordum. Derken yeniden dirilişin son gecesi geldi. Birader Turner sol elinde büyük bir İncil tutuyor, Tanrı’dan direkt aktarmalar yapı-

İncil’in hatasızlığı (Biblical inerrancy): Eski ve Yeni Ahit’te bulunan kitapların, Tanrı tarafından dikte edildiğine ve insanlar tarafından hatasız bir şekilde orijinal el yazımındaki şekline getirildiğine dair inanış.

yordu. Bitirişte halk önünde İsa'ya teslim olmayanların ileri çıkmasını istedi. Piyano çalan Bayan Triplett, iyi bilinen bir ilahinin notalarına dokundu.

Biz ise ilahi söylemek için ayağa kalktık. Büyükanmem ve ben bir ilahi kitapçığı almıştık, ama ilahinin sözleri zaten ezberimizdeydi.

İşte ben, olduğum gibi, tek, bahanesiz
Fakat senin kanın aktı benim için
Ve Sen dedin ki bana, gel Bana
Ey Tanrının Işığı geldim ben
Ben geldim...

Hiç kimse öne çıkmıyordu. Birader Turner bizden oturmamızı istedi. Hepimiz başımızı selamlama şeklinde tutar bir haldeyken, Bayan Triplett'ten çalmaya devam etmesini istedi. Kendisinin kurtulmuş olduğunu bilenlerin ellerini kaldırmasını istedikten sonra, ellerini kaldırmayanların öne gelmesini ve kurtulmuş olmalarını istedi.

Herkes o an sanki beni düşünüyor gibi görünüyordu. Herkes yumuşak bir sesle ilahi söylüyordu.

İşte ben, sadece olduğum gibi ve beklemiyorum
Kurtarmayı ruhumu bir kara lekeden...

Adeta dışındaki kuvvetler tarafından sürüklenmiş gibi, tahta sıradan kalktım ve tek başına öne doğru vaizin durduğu yere ilerledim. Kollarıyla beni sardı. Çok geçmeden büyükanmem, komşular ve dostlar beni kucaklamak için oradaydı. Kontrolsüz bir şekilde sarsıldığımı hissettim. Yüzümden aşağı göz yaşları boşanıyordu.

Büyükanmem anne-babama Kurtulmuş olduğumu yazdı. Yazın sonunda, Lubbock'a geri döndüm.

BABAMIN DENEYİMİ

Çocukken, önceleri küçük bir kovboy, daha sonra da 13 yaşında kendi geçimini omuzlayan bir sığırçı olan babamın, *Kovboylar ve Sığır Otlakları (Cowboys and Cattleland)* adlı kitabında da yazdığı dinî dönüşümünü, sık sık dinlerdim.

“On üç yaşımdayken ondan sonraki hayatım üzerinde derin etkiler bırakan bazı şeyler başıma geldi. Okuldan döndükten sonra sundurmamıza adımımı atarken, (işitilemeyen ancak sanki yüksek sesle konuşan bir ses) bana şu mesajı verdi: “Şu andan itibaren yaptığın bütün fiillerden sorumlu tutulacaksın.” Niçin bana sesler gelmesindi? Sokrates sözler duyduğunu söylüyordu. Sözlere sadık kaldı ve onlar için öldü. Vaftizci John* ‘ben bir sestem başka bir şey değilim’ dedi ve bu cesur ruh sözüne vefa için öldü. Arc’lı Joan (Jeanne d’Arc) da sesler duyuyordu ve bu sese sadık kaldığı için solmaz bir taç giymişti... Bana 13 yaşında gelen inanç 1874’e kadar benimle beraber bir uyarı mekanizması olarak kalmıştı. O yıl bir yük arabası ve bir çift hayvan sahibi oldum ve boş zamanlarımda geçimimi temin için Dallas’tan ücretli mal taşıdım.”

“Bir gece saat 8’de ön sundurmamızda otururken, bir Metodist** vaizin günahkârları sunağa çağırdığını duydum. Toplantı bir çardaktaydı. O sessiz ses dışında hiç kimse bana böyle şeylerden bahsetmiyordu. Sonra âniden o çardağa ve sunağa gitmek için öyle güçlü bir inanç geldi ki, bu baskıya neredeyse dayanamıyordum, ama gitmeye direndim.

“Dönünceye kadar söz konusu toplantının biteceği umuduyla, arabaya hayvanları koşup nakliye peşinden Dallas’a gitmek düşüncesiyle yatağıma uzandım.

* John the Baptist, Yahya peygamber. –ç.n.

** Bir Protestan mezhebi üyesi. –ç.n.

Zihnimi işle meşgul etmek beş gün sonra tekrar dönünceye kadar bu düşünceleri benden uzaklaştırmıştı. Hava karardıktan sonra eve vardım, ahıra giderek hayvanları yemledim, sonra mutfağa giderek akşam yemeğimi yedim. İyi bir dava eri gibi dürüst bir iş yapmanın verdiği gurur hissiyle sundurmaya çıktım. Derken o sesi yine işittim. İnanç bu kez daha güçlü olarak gelmişti. Kaçtım, Bunyan'ın *Hacı'nın Tekamülü* (*The Pilgrim's Progress*) adlı eserindeki Hacı gibi kaçtım. Sunağa düştüm; orada ruhuma ışık, üzerime neşe ve yeni bir günün şafağı doğuncaya dek iki gece ümitsiz ve perişan bir şekilde uzanmış kalmışım."

"Ertesi gün güneş adeta etrafındaki ışık halkasıyla altın gibi parlıyordu. Çiçekleri, insanları ve bütün doğayı daha önce hiç sevmediğim kadar seviyordum... Bildiğim tek şey var. 1874 yılının o harika gecesinde, Tabiat'ın karanlığından tamamen sıyrılarak yeni bir varoluşun muhteşem ışığına eriştim."

JAPONLARIN DENEYİMİ

Babamın Yeniden Doğuş deneyimi, sonra benim kendiminki ve bildiğim benzer hikayeler, çevrem bir parçası ve hayat tarzım olarak kabul ettiğim şeyin evreleridir, güneş ve yağmur kadar gerçektir. En azından bildiğim insanların başına gelen şeylerin bir parçasıydı.

Bir gün, kendimi yapayalnız, Japonya'da yazar olarak hayatını kazanmaya teşebbüs eden biri olarak buldum. İkinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonra idi. Japonlar çok fakirdi. Herkes, Amerikalıların siyah pijama tipi takım dedikleri şeye benzeyen elbise giyiyordu. Billy Graham Tokyo'ya geldi. Bu olay, Japonların TV'lerinin olmadığı bir esnada cereyan ediyordu. Onların üzerlerine attıkları nükleer bomba ve savaşta kendilerine karşı yenilgiye uğramaları dışında, Japonlar, Amerika ve Amerikalılar hakkında fazla bir şey bilmiyorlardı. Bununla beraber, biz Amerikalıların

gerçekten neye benzediğimiz ve neye inandığımız konusunda çok meraklıydılar.

Graham bir tercüman eşliğinde büyük bir toplantı salonunda konuşma yaptı. Görebildiğim kadarıyla, takriben 10.000 dinleyici arasındaki tek Amerikalı bendim. Etrafıma şöyle bir bakınca, hepsi siyah saçlı, siyah gözlü ve siyah elbiseli bir insan kalabalığı gördüm.

Billy Graham Tokyo'ya gelinceye kadar, belki birkaç kişi hariç hiç kimse Yeniden Doğuş hakkında bir şey duymamıştı.

Ailem ve Teksas'taki arkadaşlarımla aksine, Kurtulmuş olmaya niyetleri de yoktu Japonların.

“Bizim” din anlayışımızın nasıl bir şey olduğunu göstermek için, kendimin ve babamın deneyim serüvenini anlattım. Fakat, Billy Graham'ın Tokyo'da gerçekleştirdiği kampanya sırasında gördüğüm gibi İncil çıkarmamız Japonya'da tutmadı. Ancak son dönemlerde bu durum değişiyor. Günümüzde, radyo ve TV aracılığıyla, Evanjelist öğreti dünyanın birçok yerinde yayılmaktadır. Rice Üniversitesi sosyoloji profesörü William Martin'e göre, “yabancı memleketlerde faaliyette bulunan bütün Protestan misyonerlerinin yaklaşık %90'ını Fundamentalistler ve (Pentecostallar dahil) Evanjelistler oluşturmaktadır.”

BRAD VE SCOFIELD İNCİLİ

FALWELL SPONSORLUĞUNDAKİ KUTSAL TOPRAK HAC-
cı esnasında, Brad her sabah gezi otobüsümüze, bana
Scofield Referans İncili olduğunu söylediği İnciliyle
geliyordu.

Bir gün, beraberce otururken, senin İncilin Kral James
versiyonundan farkı nedir, farklı olarak ne söylüyor dedim.

“Scofield diğer İncillerdeki anlaşılır olmayan pasajları
anlamada yardımcı olur” diyerek cevapladı. Kendi nüshasını
açarak Brad, Scofield’in bir bakıma kendi İncilini, İncil metni
kenarına yorumlarını ekleyerek nasıl yazdığını gösterdi.

Brad Yeniden Doğuşçu bir Hristiyan olduğu için, İncil’de
bulunan her kelimenin yanılmaz ve hatasız olduğuna ina-
nır. Peki Scofield’in İncil’e eklemlenmiş kelimeleri ne anla-
ma geliyordu. Acaba onlara, dinî metinle aynı otoriteyi ver-
miyor olabilir miydi? Acaba Brad, kenara düşülen notları
da aynı şekilde yanılmaz olarak mı kabul ediyordu?

“Scofield hepsini apaçık bir hale getirmiştir. Diğer
İnciller Yahudilerin tekrar Filistin’e dönebileceği kehane-

tinde bulunurken, Scofield bunu tamamen zorunlu olarak görür.

“Scofield kitabını okurken, belirli metinlerde okuduğu kelimelerin, kendisi için, Hristiyanların İsa’nın tekrar dönüşünü hızlandırmak için atmaları gereken kimi adımlara açıklık getirdiğini hisseder. Kelimeler ona anlaşılır geliyor idiyse de, bu konuda ötekilerin aynı ölçüde kavrayışlı olmayabileceğinden emindi,” diyor Brad. “Böylece, Scofield, İncil’i ayrıntılarıyla beraber anlaşılır kılmak için, Tanrı’nın Oğlunu tekrar göndermeden önce yapılmasını istediği şeyler hakkında İncil’i anlam billurlaştırmasına tâbi tutmak için kendi notlarını ve görüşlerini ekleme düşüncesindedir. Yapmış olduğu bu şey, İncil’in bize önceden haber verdiği şeyler penceresinden, bugünün olaylarını anlamamızı mümkün kılar.”

Öyleyse ona bir İncil tefsiri denebilir mi?

“Evet,” dedi. 1909’da ilk piyasaya çıktığında, Hristiyan dünyasının bütününde en çok tiraj yapan İncil tefsiri haline gelmiştir. Milyonlarca satmıştır.

Brad’dan Scofield’ın görüşünü özetlemesini rica ettim.

“Onun görüşü, ezelden ebede bütün hayatı kapsar. Dispensasyon dönemleri esnasında hayatın bütünüyle açık ortaya çıkacağını düşünür” dedi.

Bütün önemli olayların İsrail’in yeniden kurulması merkezli olduğunu mu savunur?

“Evet, böyle olması gerekiyor. İsa’nın tekrar dönüşünü sağlamak için Yahudiler kendilerinden beklenen şeyi yapmalıdırlar.”

Armagedon Savaşı’nda galip geldikten sonra ne olacak, dedim.

“İsa Kral Davud’un tahtına oturacak.”

Bir Yahudi tapınağında?

“Evet, dünyayı Kral Davud’un tahtından yönetecek.

Amerika’ya döndükten sonra, bir gün Dallas İlahiyat Fakültesi’nin hayranlık uyandıran idare binasına gittim. Ünlü öğrencisi Hal Lindsey’e hocalık yaptığı için kendisiyle iftihar eden, yetmişinde etkileyici bir insan olan başkan Dr. John Walwood’la önceden ayarlanmış bir röportaj için hemen yer gösterildi.

Walwood bir elinde kocaman bir İncil tutarak, “Tanrı bütün kullarını bir görmez” diyordu.

Bir milyarlık Müslüman aleminin durumu nedir, dedim.

“Tanrı’nın Yahudiler ve Hristiyanlar için planları vardır, diğerleri Hristiyan olmadıkça böyle bir şey söz konusu değildir.” Tanrı’nın Hristiyanlar için Cennet’le, Yahudiler için ise yeryüzüyle ilgili bir planı vardır, dedi.

Yahudiler için yeryüzüyle ilgili plan nedir, dedim.

“İsrail’i yeniden kurmak.”

Walwood ve diğer Hristiyan fundamentalistler için, 1948’de İsrail’in kurulması, Kitab-ı Mukaddes’e ait bir kehanetin gerçekleşmesidir. Onlar, bu olayın, Kitab-ı Mukaddes’in kehanet saatinin doğru işlediğinin ve bizim hızla, İsa’nın gelişine neden olacak son olaylara doğru yaklaştığımızın kat’i bir işareti olduğunu ilan etmişlerdir.

Dispensasyonalizm fikriyle yetişmiş birçok Hristiyan, bu öğ-

Dispensasyonalizm (Dispensationalism): Öteki bazı şeylerin yanı sıra, İsa’nın İkinci Gelişiminin alametlerinin Kutsal Kitap’ta açık bir şekilde anlatıldığını ve bu alametlerin günümüzde meydana gelen uluslararası olaylarla özdeşleştirilebileceğini savunan bir inanç sistemi. 200 yıldan daha az bir geçmişi olan bu teoloji İngiltere’li John Darby ve Amerikalı Cyrus Scofield tarafından popüler hale getirilmiştir. Scofield’in Referans İncil’i Tanrı’nın sadece iki grup insanla özel olarak ilgilendiğini söyler: Dünyevi bir çizgide Yahudiler, semavi bir çizgide Hristiyanlar.

retinin Hristiyanlığa ait bir öğreti olmadığını daha yeni yeni farkına vardıklarını söylüyorlar. Washington D.C.'de dinî bir televizyon yayıncısı olan Dale Crowley Jr. buna bir örnektir. Crowley ve eşi Mary'yi yaklaşık yirmi yıldır tanıyorum. Teksas'taki eski günlerden kalan duygusal bağlarımızın yanı sıra, onun misyonerlik yaptığı ve benim de gazetecilik yaptığım Tokyo'daki Japonya günleri hatıralarını birbirimizle paylaşıyoruz. Crowley, özellikle *Kehanet ve Siyaset* (*Prophecy and Politics*) adlı kitabım için yaptığım araştırmanın çeşitli veçhelerini anlamamda yardımcı olmuştur.

Bana gençliğinde Scofield doktrini benimsediğini söyledi.

“Evet, dispensasyonalizmle birlikte büyüdüm. 18 yaşındayken kendi harçlığımıyla bir Scofield İncilini satın aldığımı hâlâ dün gibi hatırlıyorum. Çok sayıda Pazar okulu öğretmeninin, papazların, Evanjelistlerin ve İncil konferansı konuşmacılarının yanı sıra, kendisine son derece hayranlık duyduğum bir üniversite profesöründen dispensasyonalizmi öğrenmiştim.”

“Bir eğitimci ve teolog olan Çin Misyoneri Dr. James R. Graham'la bir gün oturup konuşuncaya kadar bu öğretinin papazlığını yaptım, bu öğretiyi anlattım, öğrettim ve bu öğretiyi hararetli bir şekilde savundum. Yıl 1952'ydi. Eline bir Scofield İncil'i alan Dr. Graham, derhal işe girişti, nokta nokta, adım adım dispensasyonel öğretinin binasını dayayan bütün direkleri yerle bir etti.”

“İlk olarak, bunun o zaman için sadece 120 yıllık bir geçmişi olan yeni bir kehanet yorumlama sistemi olduğunu izah etti. Bu ise, İsa Efendimizin kilisesinin 1800 yıl boyunca Scofield'da okuduğumuza benzer görüşleri benimsemediği anlamına geliyordu. Diğer bir deyişle Hristiyanlık,

bu yeni, tuhaf ve tehlikeli öğreti olmadan da gayet iyi bir şekilde ayakta kalabilmişti.”

Crowley, Billy Graham'ın yönetim kurulunda görev yapmış olan fakat onunla bir akrabalığı olmayan Dr. Graham'ın, şu safsatalar konusunda kendisinin “gözünü açtığını” söylüyor.

- Scofield'ın Kitab-ı Mukaddes'i yorumlama sistemi, Kitab-ı Mukaddes'in bütünlüğünü, özellikle de Tanrı'nın insanlığa olan sevgisi ve merhametinin bütün çağlar için geçerli olan bütünlüğünü yok etmektedir.
- İsa'nın ve Hristiyanlığın ruhuna aykırı davranmaktadır.
- Bunu, Hristiyanları günümüz Yahudilerinin ne yapıp ne yapmadıklarına bağımlı birer rehine haline getirerek yapmaktadır.
- Scofield'ın dispensasyonalizmi, merkez sahneye İsa'yı değil, Yahudiler ve İsrail'i koymaktadır. Tanrı'nın gözünde Yahudi devletinin birincil bir önceliğe sahip olduğunu savunarak, bu öğreti, bir İsrail vatanı kültü yaratmaktadır. Yahudi devletini ve Tanrı'nın buna tanıdığı önceliği, Kilise'nin ve onun başı olan İsa'nın öğretilmesinin önüne geçirmektedir.
- Scofield'ın dispensasyonalizmi, sadece İsa ve Hristiyanları değil, aynı zamanda Tanrı'yı da rehine haline getirmektedir. Bu doktrin, Scofield-yazımı bir senaryoda, Tanrı'nın Yahudiler “dünyevî” görevlerini yapıncaya kadar, İsa'nın geri dönüşüne izin veremeyeceğini öğretir.
- Scofield, Tanrı'nın “dünya için seçtiği Yahudiler için dünyevî vaatleri, ahiret için seçmiş olduğu Hristiyanlar için de uhrevî vaatleri” olduğunu öğretir. Oysa bu, su katılmamış Scofield'dır. Kutsal Kitap'ta böyle bir şey yoktur.

- Scofield'ın dispensasyonalizmi, insanla Tanrı arasında “kayıtsız şartsız” ahitler olduğunu belirtir. Fakat, Kutsal Kitap'ın bütününde kayıtsız şartsız bir ahit yoktur.
- Scofield'ın dispensasyonalizmi, çarmıha gerilmiş, gömülmüş ve Cennet'e yükseltilmiş İsa'nın kanı aracılığıyla, Tanrı ve insanlık arasında kurulmuş olan Yeni Ahit öğretisini inkar etmektedir.
- Scofield'ın dispensasyonalizmi, “gizli” bir Cennet'e Yükselmeden bahseder. Yunanca'dan geçen bu kelime, kapıp götürmek anlamında, objektif olmayıp subjektif bir gerçekliktir. Büyük olay Yeniden Dirilmedir. Cennet'e Yükselme denilen şey ise küçük bir olaydır. Scofield'ın dispensasyonalizmi, onu büyük bir olay haline getirmektedir.
- Scofield'ın dispensasyonalizmi, İsa'nın bir Yahudi kralığı kurmak için tekrar geleceğini, Kudüs'te bulunan 3. tapındaki bir tahtta oturacağını, kısl tüylü düvelerin kurban edilmesi gibi Tevrat kökenli bir inancın liderliğini yapacağını söyler. Kabile hurafelerine geri dönmek, diye ısrarla vurguladı Dr. Graham, İsa'nın yapacağı şey değildir. O yeni bir mesaj getirmiştir. Şu anda O, ezelî ve ebedî olan bir tahtta oturmaktadır. Başlangıcı ve sonu olmayan bir krallığı yöneten ölümsüz bir Kraldır. Onun misyonu tamamlanmıştır.

Crowley'e, dispensasyonalizmin niçin bu kadar taraftar topladığı hakkında ne düşündüğünü sordum.

“Dispensasyonalizm, ‘içeride’ olmaktan, ‘haberleri’ önceden almaktan, kendilerinin ve kendileri gibi olanların her zaman Tanrı'nın zihninden geçenleri bildiğini düşünmekten hoşlananlara cazip gelmektedir.”

“Karizmatik papazlar, takipçilerine, şayet kendileri, bir İsrail vatani inancını ve orada ortaya çıkacak dönem veya dispensasyonları kabul ederlerse güç, şeref, güven ve kimlik duygusu ile ödüllendirilecekleri bir topluluğun arasına katılacaklarını söylerler.”

Büyüyen Rakamlar

ABD’de, birçoğu 1000 Hristiyan radyosunda ve 100 Hristiyan televizyonunda program yapan ve bunlardan ezici çoğunluğu dispensasyonalist olan, yaklaşık 80 bin Fundamentalist papaz vardır.

Kısacası bugün, TV ve radyodaki vaizlerinin büyük çoğunluğu Scofield doktrininin propagandasını yapmaktadırlar. Dispensasyonalistler, 15 milyon Güney Baptist Kongresi (Southern Baptist Convention) üyesinin yaklaşık %15-20’sini temsil ederler. Pentecostal ve karizmatik Hristiyanların da yine %15-20 gibi bir bölümü bunlardan oluşur. Hepsi birlikte 25-30 milyon civarında olduklarını tahmin ediyorum. Günden güne de sayıları artıyor.

Dispensasyonalizmi öğreten büyük ve nüfuzlu ilahiyat okulları arasında Chicago Moody İncil Enstitüsü, İncil Philadelphia Koleji, Los Angeles İncil Enstitüsü ve aşağı yukarı 200 kolej ve enstitü yanında, Hal Lindsey’in çalıştığı Dallas İlahiyat Fakültesi de bulunmaktadır.

1998’de, Kitab-ı Mukaddes okullarında 100 binden fazla öğrenci vardı ve buradaki öğretmen ve öğrencilerin %80-90’ı dispensasyonalistti.

Bu İncil koleji mezunları dışarı çıkıp insanlarla konuşacaklar, papaz olacaklar ve bulundukları kiliselerde dispensasyonalizmi tebliğ edecekler veya kendi İncil okullarını kurarak bu doktrini öğretecekler.

Ulusal Dinî yayıncılar (National Religious Broadcasters) yıllık kongresine katılan 4 bin Evanjelist-Fundamentalist papazdan en azından 3 bini dispensasyonalisttir. Bu insanlar şiddetli, âni ve yıkıcı bir altüst oluşun bizi beklediğine ancak kendilerinin önceden Cennet'e yükselecek olmaları nedeniyle bir an bile ızdırap ânını yaşamayacaklarına kesinlik derecesinde inanmaktadırlar.

—DALE CROWLEY JR.,
DİNÎ YAYINCI, WASHINGTON, D.C.

Scofield İncili

Değişik milenyal olaylar en iyi Scofield İncil'inde ifadesini bulmuştur... Scofield İncil'inin önemi ne kadar vurgulansa azdır.

—DWIGHT WILSON,
ARMAGEDON HEMEN (ARMAGEDDON NOW!)

Scofield'ın, kendi düşüncelerini İncil'e eklemek suretiyle dispensasyonalizme olan rağbetin artmasında büyük etkisi olmuştur. Bu da kiliseye giden birçok kimsenin, Scofield'in sözleriyle Kutsal

Ruh'un kiler arasında ayrım yapmadığı anlamına gelmektedir.

—JOSEPH M. CANFIELD,
*İNANILMAZ SCOFIELD VE KİTABI (THE INCREDIBLE SCOFIELD
AND HIS BOOK)*

Cyrus Scofield: 1843-1921

Tennessee'li, skandalların peşini bırakmadığı, çok içen, gençken evlilik problemleri yaşamış biri olan Scofield, İç Savaşta bir Amerikan Konfedere Devletleri vatandaşı vasfıyla savaşmıştır. Kansas'ta avukatlık yapmış olan Scofield, 1877'de eski ortağı Senatör John Ingalls'ın siyasî bağış paralarını çaldığı suçlamalarının ortasında, (eşini ve iki çocuğunu terk ederek) acele bu eyaletten kaçmıştır. (Ingalls sonraki yıllarda şöyle demiştir: Scofield'in önceki hayatını bilen hiç kimse, "Hristiyan kurtuluş projesinin yararını inkar edemez.")

1879'da St. Luis'de kalpazanlık suçundan tutuklanan Scofield, hapisanede dinî bir dönüşüm yaşayarak Darbyci dispensasyonalist James Brookes'un etkisi altına girmiş 1882'de Dallas'ın İlk Cemaat Kilisesi'nde (Dallas' First Congregational Church) papaz olmuştur.

Scofield'in süregelen popülaritesi Referans İncili (1909) kitabından kaynaklanır. Bir bilgin, Referans İncili için "belki de bütün fundamentalist literatürün en önemli belgedir" der.

—PAUL BOYER,
ZAMANIN OLMAYACAĞI AN (WHEN TIME SHALL BE NO MORE)

MERKEZ SAHNE: KUDÜS

TARİHTE KUDÜS

ÇOCUKLUĞUMDA PAZAR OKULUNDA DİNLEMİŞ OLDUĞUM hikayeler dışında, insanların yaşadığı, doğduğu, okula gittiği, evlendiği, çocuklarının olduğu, bazen güldüğü ve bayram yaptığı, bazı zamanlarda ağlayıp yas tuttuğu bir yer olan Kudüs hakkında yok denecek kadar az şey biliyordum. Sonra bir gün, Kudüs'e giderek hep orada yaşamış bir halkın realitesini tecrübe etmeye başladım.

Kudüs'te doğmuş, orada ilk ayakkabılarını almış, orada ilk defa berbere gitmiş, orada ilk elbisesini giymiş, orada evlenmiş, bütün çocukları orada doğmuş, orada onların büyüdüğünü görmüş, bütün bunları o Tarihî Surlu Şehir'de yaşamış bir Müslüman Arap olan Mahmut Ali Hasan'la parke taşı döşeli caddeyi birlikte ayakladık.

Dünyadaki birkaç örneğinden biri olan, tamamen surlarla çevrili kasabanın dar sokakları boyunca Mahmut'la birlikte yürüdük. Kısmen Hodrian Meydanı'nın temelleri üzerinde yükselen duvarlar, M.S. 135'te inşa edilmiş. Bu surlar, Kral Herod'un M.Ö. 37, Agrippa'nın M.S. 41 ve Selahaddin'in surları (1187) gibi eski surların

kalıntılarını da içinde barındırır. En son olarak surlar Müslüman-Türk Muhteşem Süleyman* tarafından 16. Yüzyıl'da yeniden inşa edilmiştir.

"Bu Tarihî Surlu Şehir uzun tarihi boyunca genelde Araplar tarafından iskan edilmiştir. Tarihî Şehir'in %90'ını Arap pazar yerleri, Arap evleri ve Arap dinî yapıları oluşturmaktadır" diyordu Mahmut.

"Filistin'i hiç terk etmemiş yerli bir halkın torunları olan biz Araplar, sürekli olarak bu tarihî surların içinde yaşamıştır" diyerek devam etti Mahmut. "On nesilden daha öncesine kadar eski atalarımın izlerini sürebilmekteyim. Babam, babamın babası ve onun babasının durumlarına göz atıldığında, ailemizin 300 senedir aynı evde yaşamakta olduğu görülür."

Mahmut ve ben, Müslümanların kutsal mabedine, Harem-i Şerif'e [Mescid-i Aksa] yaklaştık.

O gün Müslümanların kutsal günü Cuma idi. Mescid-i Aksa denilen camiye doğru giderken, namaz için Kudüs'ün parke taşlı caddelerini dolduran binlerce Arabın ortasında yürüyorduk.

"Burası dünyanın en eski şehirlerinden biridir. Amoritler denen Araplar 4-5 bin yıl önce buraya gelmişler. İnandıkları tanrıyı yüceltmek amacıyla bu dinî bölgenin temelini atmışlardır. Kutsal Şehrimize Jerusalem adını, Shalem dedikleri bir tanrıya tapınan bu eski Araplar vermişlerdir, Jerusalem (Kudüs). Sonra diğer atalarımız Kenanîler, Kenan'dan gelmişlerdir. Onlar Kudüs'ü Tek Tanrı inancının ilk merkezlerinden biri yapmışlardır. Kenanîlerin Melchizedek adında bir kralları varmış ve yazıldığına göre kendisi aynı zamanda Yüce Tanrı'nın bir papazı imiş."

* Kanuni Sultan Süleyman'ın yabancılar tarafından anılan sıfatı. -ç.n.

“Bütün bu eski devir tarih, İbranilerin bölgeye gelişinin yüzyıllarca öncesine gider. Bölgedeki birçok kabileden biri olan İbraniler geldikten sonra burada 400 yıldan daha az bir süre kalmışlar. Kendilerinden önceki ve sonraki birçok kavim gibi onlar da yenilmişlerdir. 2000 yıl önce de buradan kovulmuşlardır.”

Mescid-i Aksa’dan, dünyanın en güzel mabedlerinden biri olan ve güzelliği sık sık Tac Mahal’le karşılaştırılan muhteşem Kubbetü’s-Sahra’ya (Dome of the Rock) doğru kısa bir mesafe yürüdük. Mahmut onun, Abdü’l-Melik bin Mervan’ın* emriyle 685’te yapıldığını söyledi.

Mahmut’a, bunun bana Hz. Ömer Camii olduğu söylendi dedim.

“Şu günlerde herkes hatta Müslümanlar bile, Hz. Ömer Camii diyorlar ancak, onu Hz. Ömer yaptırmamıştır. Doğrusu (adını zikrettiğim) Şam’lı Emevi halifesidir.”

Sekizgen bir şaheser olup Akdeniz ışığında parlayan mavi ve yeşil seramiklerle süslenmiş olan bu mabedi gezmek için, her tarafında merdiven olan sütunlarla kuşatılmış platforma benzer yüksek bir terasa çıkmıştık. Yukarıdaki, inanılmaz büyüklüğüne rağmen zarif görünümlü kubbeyi görüyorduk.

Bizimle birlikte, dünyanın her tarafından onlarca insan vardı. Girişte ayakkabılarımızı çıkardık ve içeriye girince antik Doğu kilimleriyle zengin bir şekilde bezenmiş bir yerden geçtik. Birkaç adımdan sonra büyük kaya parçasını çevreleyen bariyerlere ulaştık. Kayanın beklenmedik büyüklüğü karşısında irkildim. Yerden omuzlarıma kadar yükselen kaya, bir tenis kortunun yarısı büyüklüğünde olup, mabedin içindeki alanın büyük bölümünü kaplamaktaydı.

* Emevilerin beşinci halifesi (646-705)–ç.n.

Kudüs'ün bu en güzel mimarî değeri, sadece bir tek amaçla yapılmıştı: bu devasa kayayı koruyup değerlendirmek. Mahmut, "Hz. Muhammed bu büyük kayanın aslının Cennet'te olduğuna inanırdı. Muhammed'in Allah tarafından semaya yükseltildiği yer de bu mübarek kayadır" dedi.

Kısa bir mesafede yer alan, Eski Şehirdeki kaldığım kadınlar manastırına doğru Mahmut'la beraber yürüyoruz. Yol boyunca Mahmut şunları anlatıyor:

"Araplar ve Müslümanlar olarak Yahudilerle olan çatışmamız hiç bir zaman onların Yahudi olmaları yüzünden ya da büyük Yahudilik diniyle ilgili olmamıştır. Yahudi ve Hristiyanların kutsal saydıkları yerleri, biz de kutsal sayıyoruz. Yahudi ve Hristiyanların saygı gösterdikleri peygamberlere, biz de saygı gösteriyoruz." Mahmut şöyle bitirdi: "Benim görüşüme göre, tarihte herkes kendinden öncekilerden bir şeyler ödünç almıştır. Burada, hiç kimse veya hiçbir grubun özel seçilmişliği, başkalarını dışlayıcı bir hakkı yoktur. Kudüs için sayısız savaşlar yapılmıştır. İbraniler ise, burada sadece 60 yıldır egemendirler."

Mahmut'a, Kudüs ve Filistin tarihini hiç araştırmamış tipik bir Amerikalı olduğumu, birçok Batılı Protestan gibi, bin yıl önceden yazılmış veya kayda geçirilmiş İncil kıssaları çerçevesinde bir bilgiye sahip olduğumu itiraf ettim.

İsrail Yahudilerinin Kudüs'ün sonsuza kadar kendilerinin hakkı olduğu iddialarına yer veren günümüz haberleri ile İncil kıssalarını biliyordum.

Mahmut'un görüşü bir memleketin sadece belirli bir insan topluluğuna ait olduğu hakkındaki mitlerin içerdiği şablona pek uymuyordu. Bu ise şaşırtıcıydı.

GÖRÜNMEYEN HRİSTİYANLAR

1 983'TE FALWELL SPONSORLUĞUNDAKİ İLK YOLCULUKTA bulunan 600'den fazla Hristiyan'dan biriydim. 1985'teki ikinci yolculukta ise 800'den fazla Hristiyan'dan biriydim. Gezilerin ana hatlarının yer aldığı renkli broşürlerde Falwell, İsa'nın doğduğu, peygamberliğini yaptığı ve öldüğü yere gidebileceğimizi söylemiyor-du. Daha çok odak İsrail üzerindeydi. Rehberlerimiz hep İsrailliydi. Sürekli İsrail otellerinde kalıyorduk ve yemeğimizi daima İsrail lokantalarından yiyorduk.

Dört bir yanımızda, on binlerce Hristiyan vardı fakat Falwell Hristiyanlarla tanışmayı sağlayacak bir düzenleme yapmamıştı.

Bir gün, bir İsrail askerî bölgesine yapılacak bir ziyareti atlayıp, Filistinli bir Hristiyan olan Jonathan Küttap'ı ziyarete gittim. Arapların yaşadığı bölge olan Doğu Kudüs'teki Amerikan Koloni Otel'i'nden kısa bir yürüyüş mesafesinde bulunan hukuk bürosunu buldum. Çok geçmeden elimde Arap kahvesi, masasının karşısında otuyordum.

Kudüs'te doğmuş, hukuk diplomasını almış oldu-

ğu ABD’de eğitim görmüş olan Küttap, Hristiyanlık tarihi konusunda uzun süredir araştırma yapmaktaydı. Washington, D.C.’de ve Kudüs’te yapılan dinlerarası konferansların daimî bir katılımcısıydı.

Falwell’in neden, yüzlerce Amerikalı turisti İsa’nın Diyarı’na getirdiği halde, bir tek Hristiyanla bile tanıştırmadığı konusundaki görüşünü sordum.

“Falwell onlara birtakım taş yığınlarını göstermek için getirir. Ancak o, Hristiyanlığı doğduğu yerde yaşatan “Canlı Taşlar”ı görmezden geliyor. Biz İsa’dan beri buradayız. Buna rağmen o bizi yani yerli Hristiyanları, yok sayıyor, görünmez duruma sokuyor.”

Araştırmalarına göre, Batılı Hristiyanların bu şekilde davranmaya ne zaman başladıklarını sordum. “Bu Reformasyon’dan sonra başlamıştır. Ondan önce, geleneksel Katolik düşüncesine göre burası İsa’nın Kutsal Vatanı’dır. O güne kadar geçerli olan öğreti, ne Yahudilerin Filistin’e tekrar geri gelme olasılığına, ne herhangi bir Seçilmiş Millet kavramına, ne de bir Yahudi milletin varlığına yer veriyordu” dedi Küttap.

“Önceleri Hristiyan liderlerin tümü, bir Yahudi Restorasyonuna dair kehanetlerin, İsraililerin Babil’den sürülmelerinden sonra tekrar dönüşüne işaret ettiği üzerinde müttefikler. Hatırlanacağı gibi, M.Ö. 6. Yüzyıl’da hükümdar Cyrus Filistin’den çıkarılan Yahudilere tekrar geri gelmeleri için izin vermişti. Bu olayla Hristiyan liderler, Yahudilerin Filistin’e geri döneceği kehanetinin gerçekleştiğini söylerler.”

Küttap devam ederek, “böylece 1600’lere kadar, Hristiyan Kilisesi’nin İbrani dininin doğrudan mirasçısı haline geldiği öğretiliyordu. Bu yüzden, hiç kimse Yahudileri,

Tanrı'nın Filistin'e tekrar dönmeyi kendilerine mukadder kıldığı Seçilmiş Millet olarak görmüyordu. Hristiyanlıkta hiç kimse, İbrani savaşçıların antik şöhretlerine romantik bir muhabbet beslemezdi" dedi Küttap.

O halde, dedim, Hristiyanlık dininde, İsa'nın öne çıktığı yani eski İbrani geleneğini devralmış olduğu konusunda Hristiyanlar oldukça ittifak halinde idiler, öyle mi?

"*Tanrı'nın Şehri (City of God)* adlı eserinde St. Augustine ve diğer eserler, Hristiyan Kilisesi'nin Tanrı'nın bin yıllık krallığını kapsadığını açıkça ortaya koyar. O bunu ta 5. Yüzyıl'da yazmıştı. Tabii ki Augustine bugün hâlâ yaygın bir kabul görüyor ve okunuyor" dedi Küttap.

Eğer İsa bin yıllık bir Krallığın sahibiyse, o halde neden birçok Hristiyan Reformasyon'la birlikte farklı bir yol tutturdular, diye sordum.

"O zamana kadar Eski Ahit yaşayan bir dile çevrilmemişti. 1600'lerden sonra, Eski Ahit yaygın bir şekilde bulunabilir ve bireysel okuyucular tarafından yorumlanır olmuştu. Bu gelişmeyle birlikte, bir İbrani veya Yahudileşme hareketi karşımıza çıktı. İsa'nın sade öğretileri yerine Hristiyan papazlar, İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Eski Ahit'te yer alan savaş hikayelerine yöneldiler.

"Dahası, Hristiyanlar, Yahudilerin Kutsal Kitabını tarihle ilgili tek başvuru kaynağı olarak kullanmaya başladılar. Artık gündemlerini, yoğun bir şekilde dünyanın geleceği işgal etmeye başladı. Sonu an meselesi olan bir hayat düşünmeye başladılar. Her ikisi de Yahudi geleneğinin karakterini taşıyan messianizm* ve millenarianizme** yöneldiler.

* Kendini kurtarıcı görme inancı, Mesihçi inancı. -ç.n.

** Milenyumculuk: Bin yıllık bir barış ve selamet devrine inancı. -ç.n.

Daha önce Müslüman Mahmut'un bana dediği şeyleri tekrarlar mahiyette Küttap, bir Filistinli olarak, İbranilerden çok önce Filistin'e yerleşen ve onlardan daha fazla orada yaşamış ataların soyundan geldiğini söyledi. "Buna rağmen her nasılsa Hristiyan fundamentalistler, 2000 yılı göz ardı edip, bütün Filistin tarihini yalnızca Yahudilerin buradaki varlığına indirgemişlerdir."

"Bu da, Hristiyanlıklarını Seçilmiş bir Millet için Seçilmiş bir Diyar içerikli Eski Ahit kıssalarına dayandıran Falwell ve takipçilerinin sanki biz burada yokmuşuz gibi davranmaları sonucunu doğurmaktadır. Onlar bizi burada yok sayan bir ırkçı doktrin benimsemişlerdir." Ve Küttap şöyle bitirdi: "Biz, onların İbrani senaryolarına pek uygun düşmüyoruz."

Kehanet Olarak İsrail

1948'de İsrail'in kurulması, "Yahudilerin yüzyıllar önce sürgün edildikleri yerden sonunda İncil'de sözü geçen yere tekrar döndüğü" anlamına gelmektedir... İsrail devletinin kurulması İncil kehanetinin gerçekleşmesidir; yahut söz konusu kehanetin gerçekleşmesinin püf noktasıdır.

— JIMMY CARTER,
Eski ABD BAŞKANI

Bir Hristiyan olarak, Yahudilerin Kutsal Topraklara dönmesini, bütün insanların ideal bir toplum olarak yaşamının zevkine varacağı mesihçi devrin gelişinin bir işareti olarak görüyorum.

— MARK HATFIELD,
Eski SENATÖR

2000 yıldan fazla bir süredir, Kudüs'ün ilk defa Yahudilerin eline geçmesi, İncil şakirtlerine bir sevinç veriyor ve İncil'in doğruluğu ve geçerliliğine olan inançlarını tazeliyor.

—L. NELSON BELL

1967, EDİTÖR, *CHRISTIANITY TODAY* (GÜNÜMÜZDE HİSTİYANLIK), İSRAİL BİRLİKLERİNİN KUDÜS'Ü ELE GEÇİRMESİ ÜZERİNE

Reform döneminde İncil'e inanan İbraniler modern dindaşlarıyla birlik olmuşlardı. Aynı dönemde, İsa'nın İkinci Geliş'ini hazırlamak gayesiyle, dört bir yana dağılmış olan Yahudilerin Filistin'de yeniden bir araya getirilebileceği, Protestanlar arasında popüler bir inanç haline gelmişti. Sıradan Protestanlar için Tevrat en popüler eser olmakla kalmamış, aynı zamanda genel tarih bilgisi için de kaynak kitap haline gelmişti. İşte bu, tarihsel manipölasyonun başladığı andır.

—REGINA SHARIF

YAHUDİ OLMAYAN SİYONİZM (NON-JEWISH ZIONISM)

BİR CAMİNİN MUHASARASI

1999 BAŞLARINDA, KENDİLERİNE ENDİŞELİ Hristiyanlar (Concerned Christians) denen, Denver, Colorado'dan bir dispensasyonalist grubun üyeleri İsrail polisi tarafından göz altına alındı, elleri kelepçelendi, adi suçlu olarak hapse atıldılar ve ardından Amerika'ya geri gönderildiler. İsrail polisi, onları, İsa'nın İkinci Geliş'ini hızlandırmak için "kanlı bir ilahi emir"i gerçekleştirmeyi planlamakla suçladı. Kudüs'ün en kutsal İslami mabedini yıkmak için komplo planladıkları öne sürülüyordu.

Hararetli bir şekilde caminin yerine bir Yahudi tapınağı ikame edilmesini isteyen Denver mezhebi üyelerinin aslında, Tanrı'nın da bu işin yapılmasını istediğine inanan diğer dispensasyonalistlerden bir farkı yok. Falwell sponsorluğundaki gezide bulunan Hristiyanlardan öğrendiğime göre, bu insanlar bunu oldukça kutsal bir emir olarak görüyorlar. Kuzey Nebraska'da yaşayan Owen adındaki emekli binbaşı bunun tipik bir örneği idi.

Karısı ölmüş, ince yapılı ve yaklaşık 1,65 m. boyunda olan Owen'la epey bir süre beraber vakit geçirdik. Dik du-

ruşlu idi ve tatlı bir gülüşü vardı. İyi giyimi ve saman sarısı saçlarıyla yaşından daha genç gösteriyordu. İkinci Dünya Savaşı'nda ve daha sonra Japonya'da birkaç yıl görev yapmış birisiydi.

Bir gün, grubumuzla birlikte parke taşlı sokaklardan Tarihî Surlu Şehir'e doğru giderken Owen'la birlikte yürüyorduk. Şam Kapısı'ndan geçerken ve parkeli sokaklar boyunca yürürken İsa'nın da aynı sokaklardan yürüdüğünü hayal ettim. Tarih boyunca hızlı bir değişime maruz kalan Tarihî Surlu Şehir, tarihteki birçok nesli barındırmış ve pek çok çatışmaya sahne olmuştur. Turistler için çok cazip bir yer olan şehir, 25 bin insanın da ikametgahıdır. Daha önce Filistinli Müslüman Mahmut'un bana söylediği gibi, bütün tarihi boyunca Kudüs'te, kahir ekseriyeti Araplar oluşturmuşlardır.

Daha önce Mahmut'la beraber gezdiğimiz Kubbetü's-Sahra ve Mescid-i Aksa'yı çevreleyen *Harem-i Şerife* yani *Şerefli Mabet*'e yaklaştığımız. Yüksek bir platform üzerine kurulu olan bu büyük yapılar genel olarak kısaca "Cami" olarak anılmakta olup, Kudüs'teki en kutsal İslamî mabetlerdir.

Caminin aşağısında, daha alçak bir zeminde duruyorduk ve yüzümüz, ikinci Yahudi tapınağından kalan tek kalıntı kabul edilen, iri beyaz taştan yapılmış yaklaşık 6,5 metre yüksekliğinde ve 52,2 metre uzunluğunda olan Batı Duvarı'na [Ağlama Duvarı] dönüktü.

Rehberimiz, yukarı doğru Kubbetü's-Sahra ve Mescid-i Aksa'ya işaret ederek, "Üçüncü tapınağımızı oraya yapacağız. Tapınak için bütün planlarımız hazır. Yapı malzemeleri bile hazır. Gizli bir yerde saklanıyor. Yeni tapınakta kullanacağımız el yapımı malzemeleri üreten birçok dükkanda

İsraililer çalışmaktalar. Bir İsraili, tapınak papazlarının giyeceği saf keteni dokuyor.” Durakladı ve ekledi:

“Bulunduğumuz yere yakın bir mevkide olan Yeshive Ateret Cohaim –*Papazlar Tacı*– denilen bir dinî okulda, ha-hamlar gençlere hayvan kurban etmenin nasıl yapılacağını öğretmektedirler.

Grubumuzdaki kadınlardan bilgisayar uzmanı Mary Lou, İsraililerin, Hz. Süleyman devrinde yapılmış olan, tapınakta kurban sunaklarını tekrar canlandırmak istediklerini duyunca irkildi.

“Hayvan kurban etme devrine tekrar geri mi dönüyorsunuz, ama neden?” diye sordu.

İsraili rehberimiz dedi ki: “Çünkü Birinci ve İkinci tapınakta bu yapıldı. Biz de bu adeti değiştirmek istemiyoruz. Bizim alimlerimiz, tapınak hizmetlerinin detaylarını ihmal etmenin bir günah olduğunu öğretirler.”

Bölgeden ayrıldıktan sonra Owen’a, İsraili rehber Kubbetü’s-Sahra üzerinde bir tapınağın tekrar inşa edilmesi gerektiğini söyledi fakat oradaki Müslüman mabedlerine hiç değinmedi, dedim.

“Onlar yıkılacak” dedi Owen. “Kitab-ı Mukaddes’te tapınağın yeniden inşa edileceğinden bahsedildiğini biliyorsunuz. Bahsedilen bölge bu bölgeden başka bir yer değil. Bunu Musa’nın yasasında da görebilirsiniz.”

Kitab-ı Mukaddes’te sözü geçen tapınak inşasının, zamanımızdan daha çok, yazıldığı dönemle alakalı gibi görünmesi olası değil mi, diye sordum.

“Hayır, bizim dönemimizle ilgili. Kitab-ı Mukaddes bize, Ahir Zaman’da Yahudilerin hayvan kurban etmeyi yenileyeceklerini haber veriyor” dedi Owen.

Bir başka deyişle, diye tekrarladım, Yahudilerin yeniden hayvan kurban etmeleri için bir tapınağın yapılması mı gerekiyor?

“Evet” dedi Owen ve söylediği şeyi kanıtlamak için Ezekeil 44:29’u aktardı.

Acaba Owen, Yahudilerin, Hristiyanların yardımıyla, bu camiyi yıkıp, yerine bir tapınak yaparak hayvan kurbanına yeniden başlamaları gerektiğine ve bütün bunların da Tanrı’nın rızası için yapılacağına ikna olmuş muydu?

“Evet” dedi, tek çıkar yol bu. Kitab-ı Mukaddes’te böyle söylüyor.

Tapınağın yapımının, diye soruyorum, içinde gerçekleşeceği belirli zaman dilimleri var mı?

Kızıl Düveler

Clyde Lott Efendi, Canton, Missouri’de bir Pentacostal papaz. Kitab-ı Mukaddes pasajlarını, İkinci Geliş’ten önce Kudüs’te üçüncü bir Yahudi tapınağının yapılması gerektiğini söylediği şeklinde yorumluyor... Lott, gelecekteki tapınakta yapılacak ayinlere malzeme sağlamak amacıyla alacasız, doğurmamış, çok semiz kızıl tüylü düveler yetiştiriyor. Bunun gerçekleşmesi içinse Kubbetü’s-Sahra gibi Müslüman mabetlerinin yıkılması gerekiyor...

Lott, zamanı gelince Tanrı’nın bunu gerçekleştireceğine inanıyor.

—THE NEW YORK TIMES, 27 ARALIK 1998

“Evet, biz onu, İsa’nın dönüşüne neden olacak olay-

lardan biri olarak düşünüyoruz. Kitab-ı Mukaddes, bize Tapınağın büyüklüğü hakkında bir şey söylemez. Onun bütün söylediği kurbanların yeniden başlayacağıdır. Yahudiler bu işi nispeten küçük bir binada da yapabilirler.”

Tekrar hayvan kurbanlarını başlatmak atavistik* olmaz mı? Modern çağda hayvan haklarına karşı olan büyük hassasiyet karşısında ne düşünüyorsunuz?

“Onların ne söylediği bizi alakadar etmiyor. Önemli olan Kitab-ı Mukaddes’in ne söylediğidir” diye vurguluyor Owen. “Kitab-ı Mukaddes bir tapınağın yeniden inşa edileceği kehanetinde bulunuyor. Şimdi bunu yapacak olanlar Hristiyanlar değil, Ortodoks Yahudilerdir. Tabii Tevrat Yahudilerin hayvan kurbanıyla ilgili olarak nasıl hareket etmeleri gerektiği konusunda özel bir formül ortaya koymuştur. Onlar tapınak olmadan bu işi yapamazlar. Bu insanlar M.S. 70’e kadar hayvan kurban etme geleneğini devam ettiriyorlardı. Tapınaklarını yaptıklarında, Ortodoks Yahudileri koyun veya öküzleri, Tanrı’ya bir kurban olarak tapınakta keseceklerdir.”

Owen, kurban geleneğinin yeniden başlamasından bahsederken –ki o, bunun kendi ruhsal olgunluğu için gerekli bir adım olduğunu düşünüyordu– Tanrı’nın tapınağın yapılmasını istediği yerde Müslüman mabetlerinin var olduğu gerçeğini gözardı ediyor görünüyordu.

O akşam yemekten sonra, Owen’la uzun bir yürüyüşe çıktık. İslam’ın kutsal mabetlerini yıkmayı planlayan bir komplonun ortaya çıkaracağı tehlikeler hakkındaki endişelerimi tekrar dile getirdim.

* Atavizm (atavism): Organizmada bir karakteristiğin nesiller sonra yeniden ortaya çıkması. –ç.n.

“Bunu Hristiyanların yapması gerekmiyor” dedi ve daha önce söylemiş olduğu “Fakat ben, mabetlerin yıkılacağından eminim” sözünü tekrarladı.

Bunun Üçüncü Dünya Savaşı’nın çıkmasına neden olabileceğinde ısrar etti.

“Evet, bu doğru. Söylediğim gibi biz Ahir Zaman’da yaşıyoruz. Ortodoks Yahudiler Camiyi havaya uçuracaklar. Bu da İslam dünyasının çileden çıkmasına neden olacak. Bu durum İsrail’le yapılacak dünyayı yok edecek nitelikte bir ilahi savaşa dönüşecek. Bu da Mesih’i duruma müdahale etmeye zorlayacak.” Owen bunları söylerken sanki yarın yağmur yağacağını söyler gibi soğuk kanlı ve sakindi.

Otele geri dönerken “Evet, kesinlikle bir üçüncü tapınak olmak zorunda,” diye ekledi.

Washington’a geri döndükten sonra, Falwell sponsorluğundaki ilk yolculuktan ve Owen’la olan buluşmamızdan sonra Oklahoma’lı bir yerli olan ve Müslüman mabetleri yıkacak Yahudi teröristlere yardım için para topladığını söyleyen Terry Reisenhoover’la görüştüm.

Kısa, tombul, saçları dökülmüş, iyi bir tenor sesine sahip bir Yeniden Doğuşçu Hristiyan olan Reisenhoover, kendisinin Reagan yönetimi esnasında dispansyonalistlerin Beyaz Saray toplantılarına sık sık davet edilen önemli bir solist olduğunu söyledi.

Reisenhoover, rahat bir şekilde Amerikan bağışçılardan topladığı vergiden muaf parayı İsrail’e gönderme planlarından söz etti. 1985’te, Douglas Krieger’in yardımcılığında ve Ariel Sharon’la yakın ilişkisi bulunan Amerikan haham David Ben-Ami’nin desteğiyle Reisenhoover, Amerikan Yahudi-Hristiyan İşbirliği Forumu başkanlığını yürütmüş.

Buna ek olarak, Reisenhoover, tek amacı şu andaki

Müslüman mabedinin bulunduğu yere, yeniden bir tapınak inşa etmek olan Kudüs Tapınak Vakfı'nın (Jerusalem Temple Foundation) yönetim kurulu başkanlığını da yapmış. Reisenhoover vakfın uluslararası sekreterliğine Stanley Goldfoot'u seçmiş. Goldfoot 1930'larda Güney Afrika'dan Filistin'e göç etmiş ve Arap olan erkek, kadın ve çocuklara toplu kıyım yaparak dünyayı şoka uğratan, kötülüğüyle ün salmış Stern Çetesi'nin bir üyesidir. David Ben-Gurion gibi simalar, çeteyi Naziler olarak nitelendirmiş ve onları yasadışı ilan etmişlerdir.

İsrail gazetesi *Davar*'a göre Goldfoot, 22 Temmuz 1946'da Kudüs Kral Davud Otelinde patlayan bombayı yerleştiren kişidir. Olayda İngiliz Manda yönetimi sekreterinin de içinde bulunduğu otelin bir kanadı ve askerî merkezlerin bir bölümü yıkılmıştı. Bu olay, yaklaşık 100 tane İngiliz ve başka resmî görevlinin ölümüne yol açarken Yahudi militanların planladığı gibi, İngilizlerin Filistin'den çekilmesini de hızlandırmıştır.

Reisenhoover Goldfoot'la övünür bir edayla, "O, çok sağlam ve meşru bir teröristtir. Tapınak için istenilen her yeri temizleyebilecek bir yetenekte," dedi.

Reisenhoover aynı zamanda, Hristiyan militanlar dinî bir gayeyle hareket ederken, kendilerinin suç ortağı olan Goldfoot'un Tanrı'ya ve Tevrat'ın kutsal bir yönünün olduğuna inanmadığını da söyledi. Goldfoot için bu iş sadece İsrail'in bütün Filistin'e hakim olması açısından önem arz ediyordu.

Aşırı sağcı Tehiya Partisi üyesi ve Goldfoot'un yardımcısı Yisrael Meida, "Buradaki bütün mesele egemenlik meselesidir" diyor. "Temple Mount'a [Harem-i Şerif] hakim olan Kudüs'e hakim olur. Kudüs'e hakim olan ise İsrail topraklarına hakim olur" diyerek meseleye açıklık getiriyor.

Reisenhoover, Goldfoot'un, dinî radyolarda, TV'de ve kilise toplantılarında konuşmalar yaptığını, Reisenhoover'ın masraflarını karşıladığı birkaç Amerika seyahati gerçekleştirdiğini söyledi. Reisenhoover, Goldfoot'un Kaliforniya'daki Costa Mesa'da, Chuck Smith Cavalry Kilisesi'nde yaptığı bir konuşmayı içeren bir teyp kasetinin elime geçmesinde yardımcı oldu. Bir tapınak için yardım toplarken, Goldfoot, camiye yıkma planı hakkında Hristiyanlara bir şey söylemiyordu.

Reisenhoover, Stanley Goldfoot'u tanıyan birkaç isim verdi. Amerikalılar tarafından yönetilen, uzun bir süre önce kurulmuş, arkeoloji ve teoloji çalışmaları yapan bir Evanjelist okul olan Kutsal Toprak Etütleri Enstitüsü'nü yıllarca yöneten George Giacumakis bunlar arasında. Kudüs'e ziyaretlerimden biri esnasında siyah gözlü bir Yunan-Amerikalı ve etkileyici birisi olan Giacumakis'den randevu aldım.

Tesadüfen gerçekleşen bir kahve ziyaretinden sonra Giacumakis'ten, Goldfoot'la bir röportaj ayarlaması için bana yardım edip edemeyeceğini sordum.

Duyuma özürlü birisi gibi, başını iki eli arasına alan Giacumakis "Aman, sakın!" diye karşılık verdi. "Onunla tanışmak bile istemezsin. O, Irgun terörist grubuna geri dönüyor." Başını kaldırdı ve eliyle Kral Davud Oteli'ne doğru işaret ederek, "Stanley Goldfoot bu operasyonun sorumlusudur. Hiç bir şeye kulak asmaz. Onun ideali tapınağı inşa etmektir. Şayet bu şiddet anlamına geliyorsa onu kullanmakta da tereddüt etmez."

Giacumakis durakladı. Kişisel olarak şiddetin çözüm olduğuna inanmadığını belirtiyor; fakat "bu, şayet onlar

camiyi yıkar da tapınağı yaparlarsa, onları desteklemeyeceğim anlamına gelmez” diyordu.

Büyük çaplı Houston İkinci Baptist Kilisesi’nin (Second Baptist Church of Houston) önde gelen bir siması olan Papaz Efendi E. DeLoach’la tanışmamda da yardımcı olan kişi Terry Reisenhoover’dı. Birkaç telefon konuşmasından sonra, DeLoach Washington’a gelmeye razı oldu. Davetim üzerine evime geldi. Kendisinden izin alarak konuşmalarını kaydettim.

“Stanley’i çok iyi tanırım. Onunla iyi arkadaşız. Çok güçlü bir kişidir.” dedi.

Reisenhoover hakkında ise DeLoach şunları söyledi. “O, para toplamada çok becerikli birisi. 100 milyon doları aşan para toplamıştı. Bu paranın çoğu, söz konusu camiyi yıkma girişiminde bulunan İsrailileri kurtaran avukatlara gitti. Onları kurtarmak bize çok yüklü miktarda bir paraya mâl oldu.”

O ve diğerlerinin Amerikalı hayırseverlerden aldıkları parayı İsraili teröristlere nasıl kanalize ettiklerini sordum.

“Biz Ateret Cohaim Yeshiva’ya destek sağlıyoruz” dedi.

Şu hayvan kurban etmek üzere öğrenci yetiştiren Yahudi okulu mu, dedim?

“Evet” dedi.

Ve Hristiyan bağışçılar bu amaç için para ödüyorlar öyle mi?

“Bunun için epey eğitim gerekiyor” dedi ve gururlu bir şekilde “Houston’daki evimde, inşa edilecek tapınakta kurbanın nasıl yapılacağını öğrenen iki yiğit genç İsrailiyi daha geçende misafir etmişim” dedi.

Tapınağın İnşası Yakın

1998 sonlarında, "Voice of the Temple Mount" Web sitesinde yayınlanan bir İsrail haftalık gazetesi, kendi hedeflerinin Müslüman mabetlerden kurtularak orada bir Yahudi Tapınağının kurulması olduğunu söylüyordu.

"Şimdi Tapınağın yapılmasının tam zamanı" diyor, İsrail gazetesi.

Gazete, İsrail yönetiminden, caminin bulunduğu yerdeki putperest İslam işgaline son vermesini istiyor ve ekliyor, "Üçüncü Tapınağın inşası yakındır."

Papaz DeLoach bir saatten fazla süren konuşmasının tamamını kaydetmeme izin verdi.

Evimden ayrılmadan önce son bir soru sordum: Ya onun desteklediği teröristler başarılı olur ve dünyadaki her beş kişiden biri tarafından kutsal kabul edilen Kubbetü's-Sahra ve Mescd-i Aksa mabetlerini yıkarlarsa, bu da Üçüncü Dünya Savaşı'na ve bir nükleer soykırıma neden olursa? Bu işten kendisi ve Reisenhoover sorumlu olmayacaklar mıydı?

"Hayır" dedi. Çünkü onların yaptığı şey "Tanrı'nın emri" idi.

Papaz DuLoach Kaliforniya'daki Stanford Araştırma Kurumu'nda önde gelen bir bilim adamı olan Dr. Lambert Dolphin'le temas kurmamı tavsiye etti. Houston'lı papazın dediğine göre, Dolphin tapınağın yapımı hazırlıkları çerçevesinde caminin yerini "röntgenliyor"du. "Kendisi arkeolojik amaçlı kullanılan bir tür röntgen makinesine benzer zemin araştırma radarlarının kullanıldığı bir planın mucidi-

didir. Kendisinin zemin araştırma radarı sonuçlarının doğruluk oranı oldukça yüksek.”

Dr. Dolphin’le yazışmaya başladım. İçinde “zemin araştırma radarı” hakkında açıklamalar ve kendi hayatını ve yaşadığı Yeniden Doğuş deneyimini anlatan broşürün bulunduğu büyük paketler gönderdi. Dr. Dolphin için de İsa’yı bulmak, Tanrı’nın İsa’yı yeryüzüne tekrar göndermeden önce bir Yahudi tapınağının yapılmasını istediği şeklindeki dispensasyonalist inancını kabul etmesi anlamına geliyordu.

Kendisinin *İsrail’de Arkeolojik Araştırmalar İçin Jeofizik Yöntemler* çalışması, fiilen kazı yapılmaksızın bir bölgenin arkeolojik olarak bir bölgenin uzay fotoğraflarıyla, kızılötesi ışın görüntüleriyle, toprak zemine işleyebilen radarlarla ve sismik dalgalarla nasıl keşfedebileceğini anlatıyor.

Başka bir broşürde, Dolphin, Müslüman mabetlerinin yeriyile ilgili şunu söylüyor: “Kazı yapmak çok zor olup, uzaktan araştırma yapılması tercih edilir.” Finasman hesabı yaparken –Stanley Goldfoot’a gönderilmek üzere– Dolphin, tek bir arazi araştırma sezonu için altı haneli rakamlardan başlayan ve yedi haneli rakamların ortalarına varan bir maliyet tahmini çıkarıyor.

Kudüs Tapınak Vakfı tarafından yetkilendirilen ve Chuck Smith Cavalry Kilisesi tarafından da kısmen finanse edilen bir özel araştırma için, Dr. Dolphin gerekli personel ve elektronik aletlerle birlikte, ilgili Müslüman bölgesinde haftalarca kalıyor. Ancak Kubbetü’s-Sahra ve Mescid-i Aksa’nın zeminini epeyce röntgenledikten sonra, kendisinin orada bulunmasına sert bir şekilde karşı çıkan Müslümanların öfkesini kabartıyor. Bunun üzerine Dolphin tertibatını toplayıp tekrar Kaliforniya’ya dönü-

yor. 1999 itibariyle hâlâ koyu bir dispensasyonalist olan Dolphin, camiye yıkarak Yahudi tapınağının kurulmasının planlarını yapmaya devam etmektedir. Dolphin'in ayrıca, okuyucuları gelişmelerden haberdar eden kendine ait bir web sitesi bulunmaktadır.

İsrail'in Kudüs'ü askerî olarak kontrol altına aldığı tarih olan 1967'den bu yana, birçoğu silahlı İsrailli haham, memur, asker ve dinî öğrenci olan Yahudi militanlar, Kudüs'ün en kutsal İslamî merkezlerine yönelik yüzden fazla saldırı teşebbüsünde bulunmuşlardır. Daha sonra İsrail haham başı olan Shlomo Goren de bu grubun ilklerinden biridir. 1967 Ağustos'unda 50 silahlı militanın bölgeye saldırma eylemini yönetmiştir.

1999 yılı itibariyle İsrailli haham başılar, 30 yıllık bir süreyi aşkındır camiye yapılan saldırılarda Yahudi militanları hiç bir zaman kınamamışlardır. Bir İsrailli gazeteciye göre herhangi bir kınamanın olmaması, en üst düzey İsrailli yöneticilerin teröristlerin yapmış olduğu eylemleri onayladığını göstermektedir. "Maaşını devletten alan haham başıların, ortaya konan şiddet tablosunu asla kınamadıklarına" dikkat çeken gazeteci, hahamların bu olayları kınamamasının, hükümetin bu konudaki suç ortaklığına işaret ettiğini belirtmektedir.

Harem-i Şerife yapılan silahlı saldırıların birçoğunda, provakatörlük yapan ve başı çekenler militan hahamlar olmuşlardır. "Unutmamalıyız ki sürgünlerin bir araya gelmesinin ve devletimizin kurulmasının en büyük amacı tapınağı inşa etmektir. Tapınak piramidin zirve noktasıdır" diyor, Haham Shlomo Hacohen Aviner.

Militan Yahudilerin camiye yıkma planını ilk defa 1979'da işitmiştim. O yıl işgal altındaki Filistin'e (Batı Şeria) gitmiş ve kendilerine İnananlar Bloku ya da Gush

Emunim diyen Yahudi yerleşimcilerin evinde kalmıştım. Onlar, silah zoruyla toprak işgal etmeyi yasaklayan bütün uluslararası hukuk kurallarını ihlal etme pahasına oradaydılar. Kendimi dikenli tel çitleri, tarama ışıkları ve silahlı nöbetçi askerlerle çevrelenmiş tuhaf gettolarda* yaşıyor buldum.

Tanıştığım yerleşimcilerden yaklaşık üçte biri Amerikalı, bunların da çoğu New York'tandı. Brooklyn'li Bobby Brown bunlardan biriydi. "Şayet bir tapınak yapmak için camiyi yıkmak büyük bir savaşa yol açacaksa, bırakın çıksın" diyordu. Etrafımdaki herkes gibi o da İsrail ordusunun verdiği hafif makineli bir tüfek taşıyordu.

"Tam orta yerimizde dikilen bir camiyi, toprağımız üzerindeki bir leke olarak görüyoruz." Üçüncü nesil bir Amerikan olan Brown Bethlehem'in kenar mahallesindeki Tekoa denilen yerleşim merkezinden Kudüs'e doğru bakarak şöyle devam ediyordu: "Kudüs'ün hangi resmine bakarsan bak, o cami karşında! Mutlaka ortadan kalkmalı. Bir gün oraya Üçüncü Tapınağımızı yapacağız. Bunu, Araplara ve bütün dünyaya, Kudüs'ün ve bütün İsrail Vatanının üzerinde Yahudilerin egemen olduğunu göstermek için yapmalıyız.

Linda ve Bobby Brown'un evinde kalmıştım. Bir akşam, camiyi yıkarak yerine tapınağın yapılmasının dünyayı felakete sürükleyecek bir savaşa neden olabileceğini ileri sürdüm. "Aynen" dedi Brown. "Zaten biz de böyle bir savaş istiyoruz zira bu savaşı biz kazanacağız. Daha sonra da bütün Arapları İsrail topraklarından çıkaracağız. Ve" dedi, vurgulu bir şekilde, "kendi tapınağımızı yeniden yapacağız."

* Bir şehirde mahrumiyet içerisinde yaşayan azınlık mahallesi; Ortaçağ'da bazı Avrupa şehirlerindeki Musevi mahallesi. -ç.n.

O konuşurken bile Gush Emunim militanları caminin yıkılması komplosu için gizlice toplanıyorlardı. Daha sonra belgelendiği gibi, caminin uzay fotoğraflarını ele geçirmişler ve bir uçak çalarak havadan camiye bombalaması için bir hava kuvvetleri pilotu ayarlamışlardı. Ardından, karadan saldırıya geçeceklerdi.

Robert I. Friedman *The Village Voice*'un (Köy Sesi) 1985 sayılarından birinde, "Bomba yüklü Yahudi mangaları Tarihi Şehir surlarından tırmanarak caminin avlusuna gireceklerdi," diye yazmıştır. "Caminin bir modeli inşa edildi. Operasyonun provaları yapıldı. Ev yapımı patlayıcılar çölde test edildi." "İsrail ordusunda savaş mühendisleri yedek taburu komutanı olan, sakallı ve sert bakışlı Manechem Livni, "patlamadan sonra caminin hangi tarafa yıkılacağını ve şarapnelin ne kadar uzaklara fırlayacağını hesaplamıştı."

Ne var ki, gizli planlarını gerçekleştiremeden yakalanmışlardı. Bir duruşmada kendilerine büyük kahramanlar muamelesi yapıldı. Teröristlerden biri olan Yehuda Etzion, mahkemeye İsrail hükümetinin bizzat kendisinin Müslüman bölgeyi "temizleyemeyeceği" için "bu işi bizzat kendimin yapması gerektiği kanaatine vardım," demişti. Pişman değildi: "Yüzde yüz masumum," diyordu mahkemeye, "Çünkü bina (Kubbetü's-Sahra) yıkılacak."

Hiçbir militan ağır bir ceza almadı. İsrail Cumhurbaşkanı hapis cezalarını hafifletmişti. Amerika'dan, gerek Yahudi ve gerekse Hristiyanlardan akan dolarlar sayesinde savunma masrafları için çok para birikmişti.

Gush Emunim ve bunların Batı Şeria ve Doğu Kudüs'teki yerleşimleri için en büyük para kaynağını ABD Hazinesi sağlamaktadır. Vergi mükelleflerinin yüzlerce milyon doları, yasa dışı Yahudi yerleşim yerlerinin kurulmasına ve buraların maliyeti ağır altyapılarına sarf edilmektedir.

Başka Bir Şey Değil, Bir Tek Olay Kaldı

İsrail'in tarihsel dramasındaki en son büyük rolünü oynamak üzere sahnenin tamamıyla hazır hale getirilmesi için başka bir şey değil, yalnızca bir tek olay kaldı. Bu, antik ibadet Tapınağının eski yeri üzerinde yeniden inşa edilmesidir. Musa'nın yasasına göre Tapınağın inşa edilebileceği tek bir yer vardır: Moriah Dağı. Daha önceki iki Tapınağın yapıldığı yer de orasıdır.

—HAL LINDSEY,

RAHMETLİ KOCA DÜNYA (THE LATE GREAT PLANET EARTH)

HRİSTİYAN SAĞ, İSRAİL VE AMERİKAN YAHUDİLERİ

HRİSTİYAN SAĞ VE ANTI-SEMİTİZM

DUKE İLAHİYAT OKULU (DUKE DIVINITY SCHOOL) emekli profesörü O. Kelly Ingram *Hristiyan Anti-Semitizminin Kökleri (The Roots of Christian Anti-Semitism)* adlı eserinde, Hristiyan kilisesinin tarihinin büyük bölümünde “anti-semitik”^{*} olduğunu yazar. Kasım 1983’te *Link*’te yayınlanan makalesinde, Kilise’nin 1700 yıldır açıkça ortaya koymuş olduğu düşmanlığın teolojik temelli olduğunu belirtmektedir.

Anti-Semitizm, özellikle “Hristiyan kilisesi ile Yahudi din zümresinin birbirine rakip olduğu” Hristiyanların ilk 300 yıllık döneminde katıdır. Bu noktayı ispatlamak için ilk dönem Kilise liderlerinden birçoğuna müracaat eder:

- İsrail’in yıkılmasını savunan ve İsaiah’tan (İshak) aktarmalar yapan Justin Martyr, Yahudilerin haklı olarak zelil bir halde bulunduklarını yazmıştır: “Yurdunuz harap,

* Yahudiliğin özünde barındırdığı üstün ırk inancı nedeniyle, Yahudilere karşı düşmanca duygular besleyen kimse. -ç.n.

şehirleriniz kül olmuş; yabancılar gözünüzün önünde onu mahvetmiş.”

- Tertullian Yahudilere karşı açık bir şekilde düşmanca konuşurdu. Tertullian, Yahudilerin tapınaklarıyla yurtlarının harabe halinde olmasının ve onların dünyanın dört bir yanına saçılmış olmasının, onlara bir ceza olduğunu söylerdi.
- Romalı Hippolytus, Yahudileri, Hristiyanlara yapılan zulümlere ortak olmakla suçlardı.
- Caeserea’lı Eusebius *Kilise Tarihi (Ecclesiastical History)* adlı eserinde, Eski Ahit kehanetlerinin İsa’da tezahür ettiğini, İsrail’in hakimiyeti ve liderliğinin Hristiyan Mesih’te olacağını yazmaktadır. İsrail halkının tarihi dünya misyonu, onlardan alınarak Hristiyan kiliselerine verilmiştir.
- 300 yıl varlık mücadelesi verdikten sonra, Hristiyanlık, “zulme uğrayan bir din olmaktan çıkıp başkalarına zulmeden ve onların başına bela olan bir güce dönüşmüştür” diyor Ingram. Hristiyan imparatorları saflarına katan Kilise önderleri, Yahudilerin Hristiyanların arasına karışmasını engellemenin yollarını aramışlardır. İngiliz tarihçi Cecil Roth’un deyiimiyle Hristiyanlar, Yahudileri “sıradan günlük faaliyetlerden menetmişler ve uluslararası bağlantılar, ortama ayak uydurma yetenekleri ve keskin zeka kabiliyetlerinin kendilerine muhtemelen özel bir nitelik kazandırdığı faaliyetlere hapsedmişlerdir.”
- İngiliz Haçlı askerleri, kirli servetlerini kendilerine yar etmek istemedikleri Yahudilere zulmederken daha bir acımasızdılar. Askerler Müslümanları Kutsal Topraklardan çıkarmak için savaşıırken, bir yandan da Çarmih’in öcünü alıyorlardı. Hristiyan askerler, bütün

Yahudi topluluklarını toplu kıyıma tâbi tutmuşlardı.

- Hristiyan Batı Avrupa'nın tüm kapıları Yahudilere kapatılmıştı. 1290'da İngiltere'den, 1492'de İspanya'dan, bundan kısa bir süre sonra da Portekiz'den sürgün edilmişlerdi.
- Reform hareketinin önceri Martin Luther, Yahudiliğe ve Yahudilere karşı çok büyük bir kin duyduğunu dile getiriyordu. Ona göre, Yahudiler ülkeden sürülmeli, Tanrı'ya ibadet etmeleri yasaklanmalı, dua kitaplarına ve Talmud'a* el konulmalı, sinagogları yakılmalı ve evleri yıkılmalıydı.

Hristiyan Siyonizmi (Christian Zionism): İsa'nın Kudüs'e tekrar dönebilmesi için Yahudilerin yeniden kurulmuş bir İsrail'de yaşamaları gerektiğine olan inanış. Bir dispensasyonalizm habercisi olarak Hristiyan Siyonizmi İsrail'i dünyanın merkezi ve Ahir Zamanların ortaya çıkması için hazırlanacak sahne olarak görür.

Ancak Reform'la birlikte pek çok Hristiyan Yahudilik ve Yahudilere karşı olan düşmanlıktan, philo-Semitizm (Yahudi sempatisi) adında bir başka ayrımcılığa yöneldi. Bu anlayışa göre, Yahudiler, Yahudi oldukları için ve Yahudilik dinini tatbik ettikleri için değil de, Hristiyanların kurtuluşunda bir rolleri olduğu için "aziz" bir dost olmuştı.

Philo-Semitizm, 9. Bölüm'de geçen Filistinli Hristiyan Jonathan Küttap tarafından ortaya konulduğu üzere, **Hristiyan Siyonizmi**'nde de ifadesini bulan bir konudur.

Genel olarak, günümüzdeki fundamentalist Hristiyanların birçoğu, Yahudileri farklı ve yok olmaya mahkum kılan bir İsrail "aşkı"ndan dolayı anti-Semitiktirler.

Ancak Hristiyan fundamentalistlerin tamamı ne eskiden anti-Semitik idiler, ne de şimdi anti-Semitiktirler. Her toplulukta olduğu gibi onlar arasında da, genelleme yap-

* Yahudi hukuk ve geleneği üzerine yazmaların toplandığı eser. -ç.n.

mayı hatalı ve tehlikeli kılacak kişisel ve politik farklılıklar mevcuttur.

Yine de, kendi çevrelerince sahip çıkılan ve itibar gören birçok fundamentalist, dünyadaki bütün kötülüklerin arkasında Yahudilerin olduğunu öğretmekle meşhurdurlar. 1930'larda, popüler İncil öğretmenlerinden ve *Our Hope (Umudumuz)* editörü Arnold C. Gaebelein, *Moody İncil Enstitüsü* (Moody Bible Institute) başkanı James M. Gray'ın ve Hristiyan İnancı Savunucuları'nın (Defender of Christian Faith) kurucusu Gerald B. Winrod'un aralarında bulunduğu fundamentalistler, Yahudilerin uluslararası bir komplonun kışkırtıcısı olduğunu öğretiyorlardı.

Onlar anti-Semitik ifadelerini, *Siyon'un Bilge Büyüklerinin Protokolleri* (*The Protocolsof the Learned Elders of Zion*) adlı esere dayandırmaktadırlar. Bu eser, YahudileriHristiyanlığı yok etmenin, demokratik yönetimleri çökertmenin, uluslararası ekonomiyi kontrol etmenin ve dünyaya hakim olmanın planlarını kurmakla suçlayan bir seri gizli zabıtlardan oluşmaktadır. Rusya'da yazılan eser, ilk olarak 1920'de Amerika'da, Henry Ford'un sahibi olduğu *Dearborn Independent* tarafından *Uluslararası Yahudiler* (*The International Jew*) adıyla yayınlandı. Kitap organize anti-Semitizmin önemli bir başvuru kaynağı haline geldi.

Ancak 1930'ların sonlarında, "giderek daha çok sayıda fundamentalist, Protokolleri destekleyenlerin ve uluslararası Yahudi komplosu fikrinin çok fazla Nazi sempatizanları çağrışımı yaptığının farkına vardılar" diyor, kilise tarihçisi Timothy Weber. "1940'lar itibariyle ve Hitler'in Yahudilere karşı soykırım kampanyasının tartışılmaz biçimde geleceğine işaret ettiği savaşın ortaya çıkmasıyla, anti-Semitizmle uğraşan fundamentalistler geri adım attılar."

1948'de İsrail'in kurulmasından sonra, Yahudileri ulus-

lararası komplo kurmakla suçlayan kimseler artık yön değiştirmişlerdi. Onlar yine anti-Semitikler ancak farklı bir biçimde. Artık meselenin iç yüzünü daha iyi kavrayabilen, Yahudilere karşı yumuşak huylu, onları himaye etme yanlısı hale bürünmüşlerdi. Onlara karşı sevgi dolu bir minnettarlık duyuyorlardı. Yahudiler, nihayet yapmaları gereken şeyi yapıyorlardı: Polonya, Rusya, Almanya, İngiltere ve Amerika'yı terk ederek İsrail'i yeniden kurmak üzere Filistin'e gitmek.

Dereceli Nefret

Bir anti-Semitist, Yahudilere karşı duyması gerektiğinden daha fazla nefret duyan kimsedir.

— JAMES ROBINSON,
EVANJELİST TV Vaizi

Bu olay fundamentalistlerin dispensasyonalist inançlarıyla uyduğu için, onlar Yahudi devletinin sıkı bir destekçisi haline geldiler. Onlara göre kendileri veya başkası, Fransa'yı, İngiltere'yi, Almanya'yı, İtalya'yı, Amerika'yı –ya da dünyadaki herhangi başka bir ülkeyi– pekala eleştirebilirdi. Bu tamamen siyasî bir konuydu. Ama İsrail'i eleştirmek, Tanrı'yı eleştirmek demekti.

Aynı zamanda dispensasyonalistler, İsrail'e karşı beslenen sevgiden bahsederler, sık sık Yahudilere karşı bir sempati duymadıklarını açığa vururlar.

İlk dispensasyonalistlerden biri olan İngiliz filantropist* Lord Shaftesbury (1801-1885), bunun en güzel örneklerinden biridir. Çalışan çocuklara, akıl hastalarına ve mahpus-

* Filantropist (philanthropist): İyiliksever, iyilikçi, yardımsever, hayırsever. –ç.n.

lara daha insanca muamelede bulunma konusundaki eşsiz hassasiyetinden dolayı “Büyük Reformcu” olarak bilinen Shaftesbury, Yahudileri, İsa’nın İkinci Geliş’iyle ilgili “ilahi plan”da anahtar rolü oynayan kimseler olarak görüyordu. Kutsal Kitap’tan yaptığı yoruma göre, İkinci Geliş ancak, Yahudilerin yeniden kurulmuş bir İsrail’de yaşaması halinde ortaya çıkabilir.

İlahiyat profesörü ve atanmış bir Presbyterian papaz olan Donald E. Wagner diyor ki: “O (Shaftesbury), Yahudilerin, Hristiyanların kurtuluş ümidi için hayatî bir önem taşıdığını vurguluyordu. Dahası o, Yahudilerin Filistin’e yerleşmelerinin, ticarî yönden de kazançlı olacağını düşünüyordu. Filistin’de, İngiliz kontrolünde bulunan güçlü bir Yahudi varlığıyla beraber, İngiltere’nin Yakın Doğu’yu kontrol altına almada Fransa’yı devre dışı bırakabileceğini söylüyordu. Bu da İngiltere’ye Hindistan’la doğrudan kara bağlantısı kurabilme imkanı sağlayacaktı. Böylece İngiltere, kendisine ekonomik menfaat sağlayacak olan geniş pazarlar elde etmiş olacaktı.”

Armagedon Endişesi (Anxious for Armageddon) adlı kitabında Wagner, bunun sadece bir tesadüf olmadığını, bu siyasî hedeflerle İngiliz Dışişleri’nin takip ettiği politikaların birbiriyle örtüştüğünü yazıyor.

“Shaftesbury, sizin dispansasyonalistlerinizin en tipik örneklerindendir” sonucuna varıyor Wagner. “O, bütün Yahudilerin Filistin’e gitmesini ve İsrail’i kurmasını istiyordu. Ancak o Yahudileri Yahudi oldukları için sevmiyor, onlara ‘dik kafalı, kalbi kararmış insanlar, ahlaksızlık ve inatçılığa saplanmış İncil cahilleri’ diyordu.”

Armagedon-Yahudiler İçin

Seyahat arkadaşım olan Clyde bana, ayakta Megiddo vadisine doğru bakarak, burasının İsa'nın kötülüğe karşı iyilik güçlerini yöneteceği yer olduğunu anlatmıştı. Zechariah 13:8-9'u okuyarak, "Yahudilerin 2/3'ü öldürülecek." diyordu. Biraz hesap için durakladıktan sonra Clyde, 9 milyon civarında Yahudi'nin öleceğini ileri sürüyordu. "Akan kan, 200 mil boyunca atların başlıkları seviyesine ulaşacak" diyordu.

Anlatılan bu senaryo ile ilgili endişelerimi açıkladığıda Clyde şöyle bir açıklamada bulunmuştu: "Tanrı bunu eski kullarına yani Yahudilere yapacaktır. O, Yahudileri arındırmak, onlara ışığı göstermek ve kurtarıcılarının İsa olduğunu kabul etmelerini sağlamak için, yedi yıllık bir Türbülasyon dönemi hazırlamıştır."

Fakat, niçin Tanrı, sadece büyük çoğunluğunu yok etmek için, bir topluluğu –Clyde'in deyişiyle "Tanrı'nın gözdesi" olarak– seçmiş olsun diye sordum.

"Söylediğim gibi Tanrı'nın onları arındırması gerekiyor. Tanrı, biricik oğlu, bizim Efendimiz İsa önünde onların boyun eğmelerini istiyor" diye cevapladı Clyde.

Ama cesetleri gömmek için onlardan birazını sağ bırakacak, değil mi?

"Evet, onlardan 144 bini geride kalacak ve Hristiyan olacak.

Armagedon Savaşı'ndan sonra yalnızca 144 bin Yahudi sağ kalacak. Geriye kalan Yahudiler –aralarındaki her bir erkek, kadın ve çocuk– İsa'ya boyun eğecek. Hristiyanlığa dönmüş olarak bütün yetişkinler bir anda İsa'nın İncil'ini vaaz etmeye başlayacaklar. Düşünün bir kere! Billy Graham gibi 144 bin Yahudi birden serbest kalıyor!

— HAL LINDSEY
YAZAR-KONUŞMACI

Dinlerini değiştirmedikleri sürece, Yahudiler “manevî olarak kör”dürler.

—JERRY FALWELL,
DİNLE AMERİKA (LISTEN AMERICA)

Bugün burada bulunan çoğunuzun Yahudilerden hoşlanmadığını biliyorum. Tabii niçin hoşlanmadığınızı da. Sizin isteyerek kazanmaya çalıştığınız paradan daha fazlasını bir Yahudi tesadüfen kazanabilir.

—JERRY FALWELL
EVANJELİST TV VAİZİ

Deccal kim olacak?... Tabii ki bir Yahudi.

—JERRY FALWELL
EVANJELİST TV VAİZİ

Bir Yahudi muhabiri, Ahlakî Çoğunluk (Moral Majority) sözcülerinden biri olan Dan Fore'a, “şayet İsa'yı kabul etmezsem Cehennem'e mi gideceğim?” diye sormuştu. “Evet,” dedi Fore, doğru.

Güney Baptist Kongresi eski yöneticilerinden biri olan Bailey Smith, Tanrı'nın bir Hristiyanın dua-

sına kulak verdiğini söylüyor. Fakat, diyor Bailey, "Tanrı, bir Yahudi'nin duasına kulak vermez."

Dünya daima Yahudilerden nefret etmiştir. Benim kalbim de bu insanlar için kanıyor.

—JACK VAN IMPE,
EVANJELİST TV VAİZİ

Kehanete göre, bir Yahudi soykırımını önleyebilecek tek şey, İsrail'in tövbe etmesidir.

—DİSPENSASYONALİST DWIGHT PENTECOST,
YAZAR PAUL BOYER'LE BİR RÖPORTAJINDAN

Papaz Jerry Falwell Efendi'nin Deccal'in kötülüğün insan görünümünde ortaya çıkması olacağı, bu insanın da bir Yahudi olacağı şeklindeki görüşü, en hafifinden anti-Semitizme komşu, en ağırından ise anti-Semitiktir. Yıllarca süren Hristiyan-Yahudi diyalogundan Papaz Jerry Falwell Efendi'nin zerre kadar bir nasip alamadığı açıkça ortada.

—ABRAHAM H. FOXMAN,
ANTI-DEFAMASYON BİRLİĞİ* ULUSAL YÖNETİCİ

* Defamasyon (defamation): Sözcük anlamıyla karalama, kara çalma ve lekeleme demek olup, Anti Defamation League (ADL) ABD'deki en etkin Siyonist teşkilatlardan biridir. -ç.n.

HRİSTİYAN SAĞ VE AMERİKAN YAHUDİLERİ

AYRIMCILIĞIN ACISINI TADAN AMERİKAN Yahudileri, geleneksel olarak, ırkçılıktan muzdarip diğer insanlarla ittifak halinde olmuşlardı. Liberaldiler ve liberal politikaları desteklerlerdi. Fakat 1967’de İsrail’in, bir daha asla bırakmak istemediği Arap topraklarını zaptetmesinden sonra, Yahudi devleti hızla muhafazakâr sağa kayd. Kendi bir numaralı önceliklerini İsrail’i desteklemek olarak gören Amerikan Yahudileri de süratle bu yöne kaydılar.

Irving Howe ve Bernard Rosenberg *Yeni Muhafazakârlar*’da şöyle yazıyorlar: “Farkına varılması gereken paradoks, İsrail’in bir devlet olarak diğer devletlerle olan ilişkilerinde, şu âna kadar yapabildiği/yapması gerektiği şekliyle, milliyetçi Amerikan Yahudiler üzerindeki etkisi –belki de olması gerektiği gibi– muhafazakârdır.” Amerikan Yahudileri daha muhafazakâr hale geldikçe farkettikler ki, İsrail Sağ ve Hristiyan Sağ nasyonalist ve militarist idi, her biri İsrail ve bir toprak kültü üzerine kurulu bir doktrine sahipti.

Amerikan Yahudilerinin niçin Hristiyan Sağ'ı destekledikleri konusunda bize en net açıklamaları B'nai B'rith Anti-Defamasyon Birliği'nden Nathan Perlmutter sunuyor. Her şeyden önce kendisinin, hayatta karşılaştığı her meseleyi, "Yahudiler için iyi midir?" ölçüsüne vurmak bakımından tipik bir Amerikan Yahudisi olduğunu düşünüyor. Eğer cevap tatmin ediciyse, ondan sonra ikincil meselelere geçerim" diyor.

Jerry Falwell ile ilgili olarak diyor ki, liberal Yahudiler bu adamı desteklemeli, çünkü kendisi İsrail'i destekliyor. Perlmutter'e göre en önemli mesele, bu. Liberal Yahudiler daha fazla nükleer silahlanma, kürtaaj, okullarda dua etme gibi iç politika konularında Falwell'le aynı görüşte olmayabilirler. Ancak, der Perlmutter, bunlar ikincil meselelerdir. *Amerika'da Gerçek Anti-Semitizm (The Real Anti-Semitism in America)* adlı eserinde, Perlmutter şunları yazar:

"Liberal Yahudiler kendilerinden son derece köklü biçimde farklı düşünseler de, Yahudiler Hristiyan Sağ'ın iç politika önceliklerine katlanabilirler zira bu endişelerin hiç biri de İsrail meselesi kadar önemli değildir." Perlmutter, Evanjelist-fundamentalistlerin Kutsal Kitap'ı, 'bütün Yahudiler en sonunda ya İsa'ya inanmak zorunda kalacaklar veya Armagedon Savaşı'nda öldürülecekler' şeklinde yorumladıklarının farkındadır. Fakat şu sırada, der Perlmutter, "İsrail'i desteklemek gerektiğine inanan dostlara ihtiyacımız var... Şayet Mesih gelirse, önümüzdeki seçenekleri o gün değerlendiririz. Şu an için, Efendiyi övüp mühimmatımızı geçirmeye bakalım."*

New York entellektüel Yahudi cemaatinin ileri gelen sözcülerinden biri olan Irving Kristol da Amerikan

* Orijinali: "let's praise the Lord and pass the ammuniton" Mealen "köprüyü geçene kadar ayağa dayı diyelim" -ç.n.

Yahudilerini, Falwell ve diğer sağcı-fundamentalistleri desteklemeye çağırır. Amerikan Yahudilerini liberalizmi bir kenara bırakıp aşırı sağa katılmaya davet eder. O, herkesin bu yöne doğru gittiğine inanır. Bu “gerçek dünyada” aşırı muhafazakârları desteklemek Yahudilerin menfaatinedir.

Kristol, Falwell’in “koyu bir İsrail yanlısı” olduğunu söyler. Emin olmak için de ekler: “Arada sırada bir fundamentalist vaizin, Tanrı’nın bir Yahudi’nin duasını iştirmediğini söylediğine şahit olursunuz. Fakat, her şeyi bir kenara bırakın, Yahudiler, Tanrı’nın kullarının duasını kabul etme duyarlılığı meselesinde herhangi bir yetkisi olduğuna kesinlikle inanmadıkları bir fundamentalistin teolojisini niçin ciddiye almak zorunda olsunlar ki? Dahası bu tür teolojik soyutlamaların, aynı vaizin ateşli bir İsrail yanlısı olması dünyevî gerçeği karşısında ne önemi olabilir ki?”

Kristol, “çatışma ve vahşetle dolu bir dünyada,” Amerikalı Yahudilerin **Dinci Sağ**’ın sosyal meselelerine daha fazla ilgi göstermeleri gerektiğini iddia eder.

Manevî değerlerden daha önemli olan siyaset konusunda, bir Reform hahamı ve Amerikan İbrani Toplulukları Birliği başkanı olan Alexander M. Schindler, “Yahudi liderlerin çoğu, İsrail hakkında iyi şeyler duyduğu sürece her şeyi affetmeye hazırdır” der.

Dünya Siyonist Teşkilatı Amerika şubesi yöneticilerinden biri olan Jacques Torczyner daha da ileri giderek, “Siyonistlerin Hristiyan Sağ’a kucak açması doğaldır. Bizim her şeyden önce, liberallerin değil sağcı reaksiyonerlerin Siyonizmin doğal müttefikleri olduğunu anlamamız gerekir.” der.

Dinci Sağ (Religious Right): Evanjelist hareket içerisinde en çok göze batan ve en hızlı büyüyen grubu temsil eder. Bu terim, genelde siyaset çağrıştıran ikinçil anlamında kullanılır. Papazlar, önce “dini” bir yardım talebinde bulunur, ardından da toplanan bağış paralarını, aşırı-muhafazakâr adayların seçilmelerini sağlamak amacıyla Hristiyan Koalisyonu gibi “siyasi” bir oluşum için kullanırlar.

Militanlara Katılan Militanlar

Denver, Colorado'lu alaylı bir Evanjelist lider olan Douglas Krieger, para toplama işinde Terry Reisenhoover ile yakın temas halindeydi. Toplanan bu parayla bir cami yıkılacak ve Kudüs'te bir tapınak inşa edilecekti. Krieger öteden beri İsrail'i, İsrail'e verdikleri destek karşılığında Evanjelist-fundamentalistlere kucak açmaya çağırıyordu.

İsraili liderler ve Amerikan Yahudilerin liderleri için hazırlanmış uzun bir analiz yazısında Krieger, sık sık yaptığı saldırı savaşları sonucu İsrail'in iki şıkla karşı karşıya kaldığını belirtir: Ya BM Sözleşmesi ve 242 ile 338 no'lu BM Kararları'nın ifadesiyle, "savaşla ele geçirilen topraklardan" çekilerek barış aramak ya da daha büyük bir askerî güce dayanmaya devam etmek.

Eğer İsrailliler, bir dispansasyonalist olarak Krieger'in de onlara tavsiye ettiği, ikinci seçeneği tercih eder ve savaşçı tutumuna devam ederse, İsrailliler ve Amerikan Yahudileri, bir anti-Semitizm akımının patlak verme tehlikesiyle karşı karşıya kalacaklardır.

İsrail askerî güçlerinin Arap topraklarını zaptetmesinden dolayı "Batı'da bir anti-Semitizm dalgasının yükselmesi muhtemeldir." Krieger ancak bunun, İsrail'in Yeni Hristiyan Sağ'la kuracağı ittifakla önlenebileceğini söyler. İsrail Evanjelist-fundamentalistlerin geniş radyo ve televizyon ağları aracılığıyla, Amerikalıların hoşlanacağı, kabul edeceği ve destekleyeceği bir İsrail imajı ortaya koyabilir.

Dahası, der Krieger, "Dinci Sağ Amerikalılara, Tanrı'nın bir militan, savaşçı bir İsrail arzu ettiği fikrini kabul ettirebilir" diyor. İsrail daha militan hale geldikçe, Amerikan Sağı da desteğinde daha güçlü ve daha kendinden geçmiş hale gelecektir.

Amerikan Siyonist Teşkilatı (ZOA) başkanı Alleck Resnick de Yahudi-fundamentalist ittifakını desteklediğini açıkça belirtir. Resnick, Kudüs'teki ZOA'nın 1984 Başkanlık Konferansı'nda "İsrail için böyle bir Hristiyan desteğini hoş karşılar, kabul eder ve bundan minnettar oluruz" diyordu. Başbakanlıkta çalışan başka bir konuşmacı olan İsrail Evanjelist Liyezoni* Harry Hurtwitz, İsrail'in, sağ kanadın vermiş olduğu Evanjelist desteği hoş karşıladığını vurguluyordu: "Hristiyan fundamentalistler büyük oranda İsrail'in yanındadır ve biz, iş destek seferberliğine gelince, seçici davranmayız."

Hristiyan fundamentalistlerle ittifakın öneminin farkında olan Hahamlar Konseyi, Yeni Hristiyan Sağla irtibat elemanı olarak Haham Abner Weiss'i atamıştır.

Dinci Sağ'la ittifakı destekleyen Amerikan Yahudi liderleri arasında (Muhafazakâr) Yahudi Teoloji Okulu'ndan Haham Seymour Siegel, (Reformcu) Washington İbrani Kongresi'nden Haham Joshua Haberman, Belz Hasidic Cemaati yöneticisi Haham Jacob Bronner, (Ortodoks) Genç İsrail Ulusal Konseyi başkanı Dr. Harold Jacobs ve B'nai B'rith Anti-Defamasyon Hahamı David Panitz yer almaktadır.

Militan Yahudi liderler ve Hristiyan dispensasyona-

* Liyezoni (liaison): İrtibat, bağlantı. -ç.n.

listler aynı dogmayı savunan bir ittifak oluşturmuşlardır. Bu dogma politik güce ve üç inanç için de kutsal olan bir diyarın dünyevî mülkiyetinin tek bir insan grubuna aidiyetine ağırlık verdiği kadar manevî değerlere ve iyi bir hayat yaşamaya ağırlık vermiyor. Aksine bu, küçük bir siyasî varlık –İsrail– merkezli bir dogmadır. Hem Yahudi liderler hem de dispensasyonalistler söz konusu toprak mülkiyetini hayatlarının en büyük önceliği haline getirerek bir kült dini yaratıyorlar. Her bir grup bunu menfaatperestçe kendi bencil gayeleri uğruna yapıyor.

HRİSTİYAN SAĞ VE SİYASET

HRİSTİYAN SAĞ VE ORTA DOĞU POLİTİKASI

■ KİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN SONA ERDİĞİ GÜNLERDE, Başkan Roosevelt Sudi Arabistan Kralı Abdülaziz el Saud'la açık denizlerde bir görüşme yaptı. Roosevelt, Suudi Kral'a Hitler ve Nazilerin zulmüne uğramış Yahudilerin bir vatana ihtiyaçları olduğunu söyledi. Filistin'e ne dersiniz?" diye sordu.

Kral, ona "Yahudilere Filistinliler zulmetmedi. Naziler zulmetti. Nazilerin yaptığından dolayı Filistililerin cezalandırılması yanlıştır. Bir halkın elinden vatanlarını koparıp diğer bir halka vermeye ben taraftar değilim" demişti.

Fundamentalist Hristiyanlar ise karşı tarafta duruyorlardı. Onlar, Yahudilerin (2000 yıldır birkaç Yahudinin yaşadığı) Filistin'e gidecek olmalarının, İncil kehanetinin "gerçekleşmesi" anlamına geldiğini söylüyorlardı.

- 1948'de Başkan Truman Yahudi devletini ilk tanıyanlar arasındaydı. Amerikan Yahudilerinin büyük çoğunluğu o sıralarda bir Yahudi devleti için bastırmıyorlardı ve

New York Times'in yayımcısı Arthur Hays Sulzberger'in de aralarında bulunduğu pek çok Amerikan Yahudisi de İsrail devletine karşıydı. Ancak birkaç nüfuzlu Yahudi Truman'a söz geçirip İsrail'i tanımasını sağlamıştı. Bir Yahudi devletini tanımakla Truman bu konuda sesi çıkanları, kendisini bu işe adanmış Yahudi Siyonistlerle birlikte Amerikan Hristiyanlarının büyük çoğunluğunu memnun etmişti. Ancak, böyle yapmakla o, Filistinlilerin yurtlarından sürülmelerine karşı çıkan dünyanın dört bir yanındaki on milyonlarca Arap ve Müslümanın feryadını duymazdan gelmişti.

- 1956'da Fransa ve İngiltere'nin desteğiyle İsrail Mısır'a saldırdı. İsrailliler Sina'yı, Fransa ve İngiltere de Süveyş kanalını istiyordu. Amerikan hükümetinin başında bulunan Başkan Eisenhower bu harekate karşıydı. Eisenhower, 'İsrail her ne yaparsa Tanrı onu onaylar ve Amerika da onaylamak zorundadır' şeklindeki yaygın inanca karşı cüretli bir tepki koyan ilk ve tek Amerikan Başkanıdır.
- 1967'de, Yahudi Amerikalıların en nüfuzlularından biri olan Yargıç Abe Fortas'ın etkisiyle, Yüksek Mahkemenin bir Amerikan vatandaşı olan Beys Afroyim için İsrail Knesset* seçimi ve diğer siyasî seçimlerde de oy kullanma hakkını tanıyan kararından itibaren, Amerika, Amerikan Yahudilerin İsrail seçimlerinde oy kullanmasına izin veren bir uygulama başlattı. Bu karara kadar, 1940 Tabiiyyet Yasası'nın 401(e) Bölümü, bir ABD vatandaşı, "bir dış devletin siyasî seçimlerinde oy kullanmakla ABD vatandaşlığını kaybeder" şeklinde düzenlenmişti.

* İsrail parlamentosu. -ç.n.

- 1967’de İsrail, Arap komşularına saldırdı. Bir ABD casede gemisi olan ve Akdeniz’de bulunan *USS Liberty*’i, İsraililer kendi toprak emellerine engel olabilir ihtimaline karşı, bombaladılar. 34 Amerikan mürettebatını öldürdüler ve 171’ini yaraladılar. O yıl Beyaz Saray’da Başkan Johnson’ın personel katibi olarak çalışıyordum. Saldırı hakkında en ufak bir şey bilmiyordum. Amerikalılar da bir şey bilmiyordu. Johnson biliyordu. Fakat, İsrail’i eleştirmek yerine, Amerikalıları öldürenlerle işbirliği yapıyordu.

Liberty’yi bombalayarak gizli planlarından haberdar olmasını engelledikten sonra, İsrail Suriye’ye saldırdı ve Golan Tepeleri’ni ele geçirdi. “Yönetimde bulunduğu süre içinde hiç bir Amerikan resmî görevli,” diyor *USS Liberty* subaylarından biri olan James Ennes, “İsrail’in kasıtlı olarak yaptığı bu saldırıyı asla tenkit etmemiştir.”

- 1967 savaşında, İsrail, Golan Tepeleri yanında Sina yarımadasını, Ürdün Nehri’nin batı yakasındaki toprakları (Batı Şeria), Gazze Şeridi ve Arap Doğu Kudüs’ün askerî kontrolünü ele geçirdi. Uluslararası hukuka göre, askerî yolla ele geçirilen bir yeri elde tutmak gayri meşrudur. Uluslararası hukuk, der Dinci Sağ, bütün dünya ülkeleri için geçerlidir, İsrail hariç. Jerry Falwell İsrail liderlerine, kendilerinin uluslararası hukuka uyma zorunluluğu olmadığını söyler.
- 1980’de İsrail hükümeti, Doğu Kudüs’ü illegal bir şekilde ilhak etmesine karşı olan kınamaları bertaraf etmek için Uluslararası Hristiyan Elçiliği (International Christian Embassy) adı altında sağcı bir Hristiyan örgütünün kurulmasına önyak olmuştur. İsrail hü-

kümeti bu amaçla, bir zamanlar (yeğenleri Columbia Üniversitesi'nden tanınmış bir Filistinli-Amerikan bilim adamı ve yazar Edward Said olan), Said Ailesi'ne ait Batı Kudüs'teki görkemli bir Arap malikanesini donattı.

Evlerinden çıkarılmış olan Saidler, diasporada yaşayan milyonlarca Filistinliler arasında bulunmaktadır.

Yeni kurulan söz konusu Hristiyan Elçiliği'nin açılış amacıyla, İsraililer ve Hristiyan Siyonistler, ileri gelen İsrail yetkililerinin ve 23 ülkeyi temsil eden 1000 Hristiyanın katıldığı törenler düzenlediler. Armagedon savunucularının üssü konumundaki bu İsrail destekli kurumu iki kez ziyaret ettim.

Çıra gibi yanan gözleriyle, oğlunun İsrail üniforması içinde Araplarla savaşırken ölmesinden gurur duyacağını söyleyen Güney Afrikalı Hristiyan, müdür Johann Luckhoff'la görüştüm. Öteki tüm dispansasyonalistler gibi, bir İsrail Toprağı kültüne tapınır durumdaydı. Bu haline bakarak İsraililer kendisini şakayla karışık "İsraililerden fazla İsrailci" diye isimlendiriyorlardı. Hristiyan Elçiliği liderleri Kudüs'ten bütün dünyaya yayılarak, Avrupa'da 37 ülkede, Kuzey Amerika'da, Asya'da, Avustralya'da ve tahminen 20 kadar buna benzer büroların bulunduğu Amerika kıtasında –politik amaçlar ve bazılarının dediği gibi gizli misyonlar taşıyan– İsrail destekli Hristiyan "elçilikler" açmışlardır.

İsrail'in 'Pre-Emptive' Nükleer Taarruzu'

Brüksel'deki NATO genel merkezinde verilen aydınlatıcı bir brifinge katıldım, gerek savunma direktör yardımcımız Robin Beard ve gerekse

* Preemptive: Önce davranma, ön alıcı, önleyici tedbir. –ç.n.

NATO elçimiz Robert Hunter Orta Doğu'da nükleer bir çatışmanın olacağından endişeleniyorlardı. Savaşın kaçınılmaz olduğuna inanıyorlar... (Orta Doğu) barış süreci içler acısı bir durumda. (İsrail) kaçınılmaz bir nükleer savaşa doğru ilerliyor... tek kurtuluş umutları ön alıcı bir nükleer taarruz.

—EVANJELİST CHUCK MISSLER,
MISSLER WEB SİTESİ, 15 MAYIS 1995

- 1982'de, İsrail, tanklarıyla girerek kuzey komşusu Lübnan'ı işgal etti. Saldırıya Ariel Şaron komuta etti. Pat Robertson, çatışmalar sırasında bir İsrail jipinin içinde orada bulunuyordu. İsrail, savaş süresince, çoğunluğu sivillerden oluşan 200 bin Lübnanlı ve Filistinliyi öldürdü ve yaraladı. Komşularına savaş açarken, diyordu Robertson, İsrail Tanrı'nın emrini yerine getiriyor.

Robertson bizzat savaşa katılmıyordu ama, Yahudi Amerikalılar, İsrail üniformalarını giyerek İsrail askerleri yanında savaşmışlardı. Kudüs'te çıkan İsrail Shahak'tan bir Yahudi yazarı, "Amerikan vatandaşlarının, kendi savaşlarına katılarak savaşması ayrıcalığına sahip dünyadaki tek ülke İsrail'dir. Amerikan Yönetiminin özel izniyle, Amerikan Yahudiler İsrail ordusuna gönüllü olarak katılıp görev yapabiliyorlar. 1982 Lübnan işgaline gönüllü olarak koşan çok sayıda, Amerikan Yahudi bulunmasına rağmen, İsrail sansürü onların adlarının zikredilmesini yasakladığı için onlar Amerikan medyası için 'görünmez' hale geldiler" diye yazıyor.

- 1985 Martı'nda, Miami'deki muhafazakâr bir *Haham*

Kongresi'nde konuşan Jerry Falwell, "70 milyon muhafazakâr Hristiyanı, İsrail için seferber etmeyi" vaad etmişti. Kuzey Carolino Senatörü Jesse Helms'in İsrail'in en sadık müttefiklerinden bir haline getirilmesinin kredisi de kendisine veriliyordu. Helms kısa bir süre sonra, Senato Dış İlişkiler Komitesi başkanı oldu.

- 1985 Ağustosunda, İsrail ve Hristiyan dispensasyonalistlerin önyak olduğu Hristiyan Siyonist Kongresi'nin ilkinde katıldım. Kongre, İsviçre'nin Basel kentinde, Theodor Herzl'in 88 yıl önce ilk Yahudi Siyonist Kongresi'ni yaptığı salonda yapıldı. Seküler bir Yahudi ve Avusturyalı bir gazeteci olan Theodor Herzl, bu toplantıyı bütün Yahudilere çekici gelen, 'Yahudiler arasında yaşama' özlemi içerisinde gerçekleştirmişti.

Üç günlük konferansa, 27 ülkeden katılan 589 kişiden biriydim.

Günde 12 saat süren oturumlara katıldık. En yüksek kademedeki İsrailileri ve Hristiyan liderleri dinledik. Benim tahminime göre, delegeler 36 saatlik sürenin %99'undan fazlasını siyaset üzerine konuşarak harcadılar. İsa ile uzaktan yakından ilgisi olmayan konferansın bütün derdi, İsrail'in dispensasyonalistlerin siyasî gündemini nasıl destekleyebileceği ve karşılığında da, dispensasyonalistlerin İsraililerin siyasî gündemini destekleme konusunda neler yapabileceğiydi.

- 1991'de, Amerika, komşusu Kuveyt'i işgali nedeniyle Irak'a karşı savaş açtı.

Irak, bazılarının deyimiyle "taş devri"ne dönecek derecede bombalandı. Irak'ın nükleer silahı yok. Oysa, CIA'ya

göre İsrail'in 1967'den beri nükleer silahı bulunuyor ve şu anda stoklarında 200'den fazla nükleer silah var.

- 1996'da, yeni iş başına gelmiş İsrail başbakanı Netanyahu, *İsrail Hristiyan Destek Konseyi*'ni (Israel Christian Advocacy Council) toplantıya çağırdı. *Ulusal Evanjelist Birliği* (National Association of Evangelical) başkanı Don Argue, *Ulusal Dinî yayıncılar* (National Religious Broadcasters) başkanı Brandt Gustavson ve *Amerikan Aile Birliği* (American Family Association) başkanı Donald Wildmon'un da aralarında bulunduğu 17 Evanjelist ve fundamentalist lideri İsrail'i ziyaret etmeleri için davet etti. Milyonlarca Hristiyanı temsil eden bu liderler, "Amerika'nın asla ve kat'a İsrail'i yalnız bırakmaması" temennisini içeren bir taahhütname imzaladılar.

İsrail ve Araplar

Arap dünyası Deccal bir dünyadır.

—WEBBER VE HUTCHINGS,

BU SON YÜZYIL MI? (IS THIS THE LAST CENTURY?)

Şayet Amerika İsrail'e olan desteğini bir çekerse, biz bir millet olarak varlığımızı sürdüremeyiz.

—HAL LINDSEY,

YAZAR-KONUŞMACI

Teolojik açıdan her Hristiyan İsrail'i desteklemek zorundadır... Şayet İsrail'i koruyamazsak Tanrı nezdindeki itibarımızı kaybederiz.

—JERRY FALWELL
EVANJELİST TV VAİZİ

Dispensasyonel inançlar, Tanrının muhteşem Ahir Zaman dramasında “Ye’cüc’ün müttefiki olarak, Afrika, Asya ve Orta Doğu’da bulunan çeşitli ve karmaşık toplumların rollerini hiçe saymaktadır... ittifak ettikleri düşünce gayet açıktır: Kehanetteki emirler Arapların yalnız Kudüs’ten değil, Orta Doğu’nun büyük bir kısmından temizlenmesini istiyor...Çünkü Araplar Tanrı’nın Yahudilere vaad ettikleri önünde engel olarak duruyorlar.”

—PAUL BOYER,
ZAMANIN DURDUĞU AN (WHEN TIME SHALL BE NO MORE)

- 10 Nisan 1997: Dispensasyonalist Hristiyanlar *The New York Times*’a verdikleri İsrail yanlısı bir ilanda, İncil’den pasajlar aktararak “Kudüs’ün 3000 yıldan beri sadece Yahudilerin ruhanî ve siyasî başkenti olduğu” görüşünü ileri sürüyorlardı. İlanı imzalayanlar arasında Pat Robertson, o zamanki Hristiyan Koalisyonu direktörü Ralph Reed, Dinî Yuvarlakmasa’dan (Religious Roundtable) E. E. McAteer ve Falwell bulunuyordu.
- Ocak 1998: Falwell, aralarında *Güney Baptist Kongresi* liderleri Morris Chapman ve Richard Land’la birlikte San Antonio’dan John Hagee’nin de bulunduğu Hristiyan İsrail destekçileri ile Başbakan Netanyahu arasında

bir toplantının ayarlanmasına yardımcı olmuştu. Bu Hristiyanlar, Clinton yönetiminin İsrail'in Filistin topraklarını terketmesi için yapmış olduğu baskıya karşı kendi topluluklarını seferber edeceklerine söz verdiler. Falwell Netanyahu'ya şunu söylemişti: "Amerika'da 200 bin Evanjelist papaz var ve biz onlardan, bütün e-mail, faks, mektup ve telefonlar vasıtasıyla, cemaatleriyle bağlantı kurmalarını, İsrail devletini ve başbakanını desteklemek için nüfuzlarını kullanmalarını istiyoruz.

- Nisan 1998: Başbakan Netanyahu, Precept Papazlığı'ndan Kay Arthur, 700'ler Kulübü'nden Terry Meeuwsen, Güney Baptist Kongresi Başkanı Paige Patterson, köşe yazarı Cal Thomas'la birlikte Senatörler Trent Lott, Sam Brownback, Temsilciler Dick Armey, Dick Gephardt ve Tom Delay'in aralarında bulunduğu İsrail Ulusal Birlik Koalisyonu (National Unity Coalition for Israel) Hristiyan destekçilerine hitaben bir konuşma yaptı. Jerry Falwell de konuşmasında, Hristiyanların, bütün Kudüs'ün İsrail'e ait olduğu iddiasında İsrail'i desteklemeleri gerektiğini söyledi.
- Nisan 1998: İsrail ve Dinci Sağ tekrar el ele verdiler. Netanyahu, İsrail İçin Birleşik Cephe Konferansı'na hitaben bir konuşma yaptı. Aralarında Hristiyan Koalisyonun'dan Ralph Reed, Precept Papazlığı'ndan Kay Arthur, Kadınlar Parıltısı'ndan (Women's Aglow) Jane Hanson, Ulusal Dinî yayıncılar'dan Brandt Gustavson'un bulunduğu 3 bin Evanjelist papaza destek sözü veren İsrail lideri, "Bizim, şu odada bulunan insanlardan daha büyük dostumuz ve müttefikimiz yoktur" diyordu.
- 1998: San Antonio'da dispensasyonalist bir papaz olan

John Hagee, Sovyet Yahudilerin Filistin topraklarına yerleşmelerine yardım maksadıyla İsrail için bir milyon dolar para toplamıştı. “Yaptığı işin uluslararası hukuka aykırı olduğunun farkında olup olmadığı” sorulduğunda, “Ben bir İncil alimi ve ilahiyatçıyım. Benim açımdan, Tanrı’nın kanunu Birleşik Devletler’in ve ABD Dışişleri Bakanlığı’nın kanunlarından daha üstündür” diye cevaplamıştı.

- 1998: İsrail Filistinlilerle Wye Barış sözleşmesine uymak konusundaki yükümlülüklerini iptal etti. Hristiyan Koalisyonu liderleri, çetin davranıp barışı reddeden bu cüretinden dolayı İsrail’e övgüler yağdırdı.
- 1998: Başkan Clinton, ABD yetkililerine göre Amerikan tarihinde diğer bütün ajanlardan daha fazla gizli bilgi çalmış olan Amerika doğumlu Jay Pollard’ın affedilmesi olasılığını tekrar gözden geçirdi. Bir Yahudi olan Pollard, İsrail’i kastederek “devletin menfaatleri için bu işi yaptım” demişti.
- 25 Şubat 1999: İsrail Üst Mahkemesi, İsrail’de hiç yaşamamış bir Amerikalı Yahudinin, İsrail’e sığınması halinde, yargılanmak üzere Amerika’ya iade edilemeyeceğini hükme bağladı. İsrail’in Amerika’yla suçluların iadesi konusunda bir anlaşma imzalamış olmasına karşın, 1978 tarihli bir İsrail yasasına göre, İsrail vatandaşları yurt dışında bir mahkemede yargılanmak üzere iade edilemiyor. 1978 tarihli yasayı destekleyen Yüksek Mahkeme’nin bu kararı, Maryland’da oturan ve Alfredo Enrique Tello Jr. adlı bir tanıdığının uzuvlarını parçalayarak yakıp öldürmekle suçlanan Samuel Sheinbein’in İsrail’e kaçması olayından sonra gündeme geldi. Amerika savcısı Douglas Gansler’in belirttiğine göre, Sheinbein “burada

(Amerika) doğup büyümüş, okula gitmiş ve bütün hayatını burada geçirmiş” olan biriydi.

Bir Yahudi devleti kuran Siyonistlere göre, bütün dünyadaki Yahudiler otomatik olarak ve her şeyden önce bu Yahudi devletin vatandaşıydılar. 25 Şubat 1999 tarihli *New York Times*’a göre, 1978’deki, Yahudi vatandaşlarının dışarı iade edilmemesi hükmü, “Yahudiler Musevi olmayan mahkemelere teslim edilmemeli” görüşünün bir yansımasıdır. Yüksek mahkemenin hükmüne göre, Sheinbein’in İsrail’de hiç yaşamamış olması önemli değildir. O bir Yahudidir ve “mahkemeye başvuran tarafın İsrail vatandaşı olarak kabul edilmesi için İsrail ile başkaca bir bağlantısının olması gerekmemektedir.”

İsrail’e Yardım

Biz Amerikan vergi mükellefleri, küçük İsrail devletine her yıl dış yardım ve askerî yardım çerçevesinde 6 milyar dolardan fazla para veriyoruz. Bu rakama federal bütçenin diğer bölümlerinden İsrail’e giden yüzlerce milyon dolar vergi mükellefi parası dahil değildir.

Amerika’nın İsrail’e yaptığı yardım daima hassas bir konu olagelmıştır. Kongre Üyeleri yardımın toplam meblağını asla söylemezler. Eğer bunu açıklarlarsa belki de seçmenler İsrail’in, aynı nüfus oranına sahip ve sakinleri federal hükümete vergi ödeyen ABD eyaletlerinden niçin daha çok para aldığının hesabını soracaktır.

1949’dan 1995’e kadar geçen 46 yıl boyunca, Amerikan vergi mükellefleri İsrail’e dış yardım olarak 62,5 milyar dolar ödemiştir. Bu, Hong Kong’dan

daha az nüfuslu, dünyanın en küçük ülkelerinden birine (İsrail), alt-Sahra Afrika ülkelerine, Latin Amerika ülkelerine ve Karayipler ülkelerine yaptığımız yardımların toplamı kadar yardım yaptığımız anlamına gelmektedir.

Söz konusu ülkelere yaptığımız yardım kişi başına 40 dolar olmasına karşın, İsrail'e yaptığımız yardım kişi başına tam 10.775 dolardır.

Bu yapılan resmî dış yardımdır. Bu meblağ dışında, yine İsrail'e yönelik büyük meblağlı Amerikan vergi mükelleflerinin *ilave* yardımı bulunmaktadır. Bu ek yardım gerek U.S. AID gerekse ABD Dış Yardımları kayıtlarında görünmemektedir. İsrail'e aktarılan ödenekler, en büyük pay Pentagon bütçesinden olmak üzere, Ticaret Bakanlığı'ndan Enformasyon Ajansı'na kadar pek çok Amerikan kuruluşunun bütçesine sokuşturulmuş vaziyettedir.

Sayet bu ek yardımları da ekleyecek olursanız, biz vergi mükellefleri İsrail'e 83 milyar dolardan daha fazla bir para ödemiş oluyoruz ki, bu da bugünün İsrail'inde kişi başına yıllık 14 bin dolar demektir.

—RICHARD CURTISS,

EMEKLİ DIŞ HİZMET MEMURU,

WASHINGTON REPORT ON MIDDLE EAST AFFAIRS EDITÖRÜ

İsrail'i Sevmenin Siyaseti

Menachem Begin'den bu yana, hiçbir İsrail başbakanı, hem halka açık hem de özel toplantılarda, Yeni Hristiyan Sağ liderleriyle müzakere etmeden

Birleşik Devletler'e ziyaret yapmayı akıllarından geçirmiş değildirler...

Son 20 yılın en çarpıcı olayı, manşetlere hemen hemen hiç yansımamış sayısız küçük, tabandan gelen, İsrail-yanlısı organizasyonların kurulmasıdır. Bunların varlık nedeni İsrail'e destek hususunda kendi yerel Evanjelist topluluklarını seferber etmektir...

Atlanta Restorasyon Vakfı, "tüm inananların birinci yüzyıl kilisesinden gelen hakiki Yahudilik mirasına sahip çıkmasını sağlamak", İsrail ve İsrail halkına olan sevgiyi restore etmek için seminerler, kollokyumlar ve değerlendirme gezileri düzenlemektedir.

Shervood, Arkansas'da bulunan Arkansas Kutsal Toprak Etütleri Enstitüsü kendisinin "özel bir yüksel okul" olduğu reklamını yapmakta, "Orta Doğu Tarihi" dalında akredite olmayan lisans ve master dereceleri vermektedir... Houston İbrani Mirası Papazlıkları (Houston Hebraic Heritage Ministries), Hristiyanları Cumartesi günleri ibadet etmeye ve Yahudi kutsal günlerini tanımaya çağırmaktadır.

1995'te Colorado Springs'den Ted Beckett, Batı Şeria ve Gazze'deki Yahudi yerleşim yerleriyle Amerika'daki Evanjelist toplulukların aralarında bağlantılar kurmalarını sağlayarak buradaki meskun Yahudilere dayanışma, rahatlık ve yardım sağlamak amacıyla, İsrail Topluluklarının Hristiyan Dostları'nı (the Christian Friends for Israeli Communities) örgütledi. 1998 itibariyle, hep-

si de kendi cemaatlerinde İsrail bilincini yayması beklenen tam 34 katılımcı cemaat vardı.

—TIMOTHY P. WEBER,
KUZEY BAPTİST İLAHİYAT FAKÜLTESİ DEKANI VE YAZAR,
*İKİNCİ GELİŞİN GÖLGESİNDE YAŞAMAK (LIVING IN THE
SHADOW OF THE SECOND COMING)*

HRİSTİYAN SAĞ VE İÇ POLİTİKA

BİR ORTA DOĞU SAVAŞININ –İSRAIL’İN KOMŞUSU Araplara karşı zafer kazandığı 1967 Savaşı– Amerikan iç siyasetiyle fazla bir ilgisi olmadığı düşünülebilir.

Ancak bu savaş, İsrail’in (ve pekçok Amerikan Yahudisinin), Jerry Falwell ve en büyük Amerikan Protestan topluluğu olan Güney Baptist Kongresi’nin kontrolünü giderayak ele geçiren Amerikan dispensasyonalistleriyle birbirlerini destekleme yeminleri etmelerine yolaçmış bir savaştır.

İsrail, Filistin’in de aralarında bulunduğu komşularıyla barış karşılığında silah zoruyla işgal ettiği Arap topraklarından çıkması için Yahudi devlete baskı yapan liberal Amerikan Yahudilerinin desteğini kaybetmeye başlamasından sonra, dispensasyonalistlerle iş birliği yapma yoluna gitmiştir. Bu toprakları terk etmek istemeyen İsrail, Amerika’nın iktidar çevrelerinde Jerry Falwell ve diğer dispensasyonalistler gibi nüfuz sahibi dinî kimlikli politikacıların desteklerini arkasına almanın arayışına koyulmuştur.

Amerikan Yahudi Konseyi'nden Allan C. Brownfeld durumu "bölünmüş ve kararsız Amerikan Yahudi cemaatinin bıraktığı boşluğun bir bölümünün Hristiyan fundamentalistlerce doldurulmasıyla, Amerika'nın İsraili destek siyasetinde bir kayma meydana geldi" şeklinde dile getirmektedir.

Dr. William Goodwin'le birlikte Jerry Falwell'in biyografisi *Jerry Falwell: Yetkisiz Bir Karakter Portresi*'ni kaleme almış olan Lynchburg, Virginia'lı Dr. James Price "1967'ye kadar, Falwell, yaptığı vaazlarda İsrail'in adını hiç anmazdı" diyor. Bu insanların her ikisi de atanmış Presbyterian papazı ve üniversite profesörüdür.

Kendisi ve Dr. Goodwin'le yaptığım bir röportajda Dr. Price bana "1967'den sonra Falwell İsrail'i ana gündemi haline getirdi" demişti. "İsrailliler Falwell'i bütün masrafları karşılanmış bir seyahate davet etmişler ve kendisini ağırlamışlardı. Generaller ona, helikopterle Golan Tepeleri'ni gezdirdiler. Daha sonraları Jerry Falwell Ormanı adı verilecek yere ağaç dikmiş, orada diz çökmüş bir şekilde fotoğrafları çekilmişti."

"İsrail Başbakanı Begin, Falwell'den Filistin tarafına giderek Tanrı'nın Batı Şeria'yı Yahudilere verdiğini ilan etmesini istemişti" diye devam etti Dr. Price. "Bunun üzerine Falwell, korumalarını ve muhabirleri yanına alarak oraya gitti. Oradaki Yahudi yerleşimcilerle etrafı sarılmış olduğu bir halde, Tanrı'nın Amerika'ya merhametli davranmış olmasının yegane nedeninin 'Amerika'nın Yahudiye merhametli davranması' olduğunu ilan etmişti."

"Begin daha sonra Falwell'i, kendisine 1980'de New York'ta bir gala yemeğinde İsrail'in en büyük ödülünü vererek şereflendirdi. Daha önce Musevi olmayan hiçbir

kimse bu ödüle layık görülmemiştir. Ödül adını sağcı bir Siyonist ideolog olan Vlademir Ze'ev Jabotinsky'den alıyordu. Söz konusu kişi 1923'te, Yahudileri Filistine göç için teşvik eden bir militan gençlik örgütü olan Betar'ı kurmuştu. Daha sonra İsrail ordusuna dönüşecek olan Yahudi Haganah silahlı çetesini kuran da oydu."

Konuşma sırasını Dr. Goodwin almıştı. "Birçok Amerikalı, Jabotinsky'i duymamış olabilirler. Fakat o, militan sağcı İsrail liderlerinin Falwell gibi Hristiyan fundamentalistleri niçin takdir ettiklerini anlamak için önemli bir ipucu sağlamaktadır."

"Jabotinsky, hedefin güç olmalı, diyordu. Falwell de Jabotinsky gibi düşünür." Dr. Goodwin sözlerini "İsrailliler bu noktanın farkındalar" diye bitirdi.

Profesör Price ve Goodwin'le röportaj için Washington D.C.'den Falwell'in ana karargahının bulunduğu Lynchburg, Virginia'ya uçmuştum. Beni hava alanında karşılayan Dr. Price şöyle söze başlamıştı:

"Jerry Falwell ve Hristiyan Sağ'ın İsrail'den daha iyi dostu yok. Yere inerken İsraillilerin Falwell'e verdiği uçağı gördünüz mü?" Uçağı görmemiştim fakat, Kudüs'teyken Falwell'in dönemin Savunma Bakanı Moshe Arens'e "Bana verdiğiniz o jet uçağından dolayı size teşekkür etmek istiyorum" dediğini duymuştum.

"İşte şu," dedi Dr. Price yakında bir yerdeki, önünde jet bulunan bir hangara işaret ederek. "Bir Windstream. Nereden baksan fiyatı 2,5 ile 3,5 milyon dolar arasında. Yedek parçası bile yarım milyon dolar tutuyor. Bu konuda kaynağımız, Falwell'in pilotunu tanıyan bir pilot. Falwell kendi adaylarına seçmen desteği temin etmek amacıyla bu jetle haftada 10 bin mil kadar yolculuk yapmakla övünür."

1967 gibi erken bir tarihten beri, muhtemelen en iyi dostları sağcı İsrail liderleri tarafından cesaretlendirilen Falwell, Amerikanın en geniş Protestan organizasyonu olan Güney Baptist Kongresi'nin (SBC) başına geçmenin hayallerini kurmuştur.

Bir başka dispensasyonalist papaz olan Dallas'lı Paige Patterson'ın, bir Teksas eyaleti Houston temyiz mahkemesi yargıci ve siyasî emeller taşıyan bir ideolog olan Paul Pressler'le tanışması aynı yıla rastlar.

Güney Baptist Pazar Okulu'ndan emekli William Stephens, "Patterson ve Pressler'in SBC'nin yönetimini ele geçirirken, şüphesiz kendilerinin Amerikan Yahudileri ve İsrail liderlerinin desteğini alacaklarını biliyorlardı. "Bu nedenle, SBC'nin yönetimini ele geçirmenin ardındaki önemli dinamiklerden biri, Kongre'yi, Amerika'nın İsrail'e yönelik politikasını etkilemek için bir güç odağı olarak kullanmaktır" diyordu.

Teoloji Değiş Tokuşu

Evanjelist Yeni Sağ... sistemli bir şekilde en geniş Protestan cemaati olan Güney Baptist Cemaatinin yönetiminin kontrolünü ele geçirmiş olup... uzun bir geçmişe sahip teolojik geleneği siyasî çıkarlar doğrultusunda değiştirmektedir.

—SIDNEY BLUMENTHAL,

THE NEW REPUBLIC, 22 Ekim 1984 TARİHLİ SAYISINDAN

Dinci Sağ'ın iç politikadaki artan nüfuzunun şu gelişmelerden takip edilmesi mümkündür:

- 1970 sonları. Jerry Falwell, iç meselelerde kendilerine

verilen talimatlar doğrultusunda oy vermeye söz vermiş bir takipçi topluluğuyla Moral Majority'yi (Ahlakî Çoğunluk) kurdu. Arkasından, Memphis, Tennessee'li E. E. McAteer tarafından kurulan Religious Roundtable (Dinî Yuvarlakmasa) gibi benzer gruplar ortaya çıktı.

Her biri de seçilmesini Yeni Hristiyan Sağ'a borçlu olan Ronald Reagan ve George Bush'un başkanlıkları sırasında bu grupların gelişmeleri için uygun zeminler yaratıldı.

"Hristiyan Sağ'ın gücü özellikle Reagan Yönetimi esnasında gün yüzüne çıktı" diyor, Virginia Üniversitesi profesörü Jeffrey Hadden. Hristiyan Koalisyonu'nun ortaya çıkması ve varlığını devam ettirmesi, dispensasyonalist radyo ve TV vaizleri ile onların milyonlarca takipçisi sayesinde gerçekleşti."

Başkan Reagan, "İsa kapıda" olduğu için iç sorunlara kaynak harcamanın çok da ciddiye alınmaması gerektiği şeklinde bir dispensasyonalist görüşü temsil ediyordu.

"Reagan'ın politika kararlarının çoğu" diyor, Kaliforniya eyaleti eski devlet memurlarından James Mills, "İncil kehanetlerinin lafızcı yorumları üzerine bina edilmiştir. Bu durum, Reagan'ı "Şayet Tanrı ipotek altındaki bütün dünyayı yakında geri alacaksa, o zaman devlet borçları konusunda tasalanmak için hiçbir sebep yok" gibi bir düşünceye sevketmiştir."

Reagan'ın "gung-ho, yeni muhafazakârlar"a destek vermesi, diyor Mills ancak başkanın dispensasyonalizminin ışığı altında anlaşılabilir. "Doğal kaynakları koruma konusunda niçin endişe duyalım ki? Eşyayı gelecek nesiller için koruyalım diye neden zaman ve para israf edelim?... Buradan şu sonuç çıkar ki, bütün yurtiçi programlar, özellikle de sermaye harcamaları gerektirenleri, bir Armagedon

Savaş'ını körüklemek için gerekli parayı hazır hale getirmek amacıyla, azaltılabilir ve azaltılmalıdır da.”

- 1980'ler. Bütün bu dönem boyunca, birçok Dinci Sağ lider, okullarda dua, kürtaja karşı olma, hastaları gönüllü ölüme göndermeye karşı olma gibi meseleler üzerinde siyasî gündemi belirleyerek ülkeyi bir demokrasiden bir teokrasiye götürmek yönünde hareket ettiler.
- 1996. Cumhuriyetçilerin kongresinde, diyor *Atlantic Monthly* yazarı Christopher Caldwell, “Hristiyan muhafazakârlar parti içi avantajlarını kalıcı ve kurumsal hale getirmeye yöneldiler.” Hristiyan Koalisyonu'ndan Ralph Reed de şunu ekliyor: “Şu anda inançlı insanlar, politika tartışmalarında ve siyasî seçimlerde büyük bir rol oynuyorlar.”
- 1998. Dinci Sağ, “Dini Özgürlükler” lehinde bir Anayasa Değişikliği yapılması için bir Senato *çoğunluk* oylaması yaptırdı. (Ancak oylama sonucu değişikliğin kabulü için yeterli değildi. Zira Anayasaya göre, söz konusu değişikliğin kabulü için her bir mecliste üçte iki, Eyaletler genelinde ise dörtte üç oranında bir kabul oyu gerekiyordu). “Bu sözde ‘özgürlük’ değişikliği” diyor, İnançlararası İttifak'tan (Interfaith Alliance) C. Welton Gaddy, açık bir şekilde kilise ile devletin birbirinden ayrılmışlığını ortadan kaldırmak üzere tasarlanmıştı.”
- 1998: Illinois ve Kentucky'de Senato seçimlerini, seçimlerin çok çekişmeli geçtiği Idaho, Indiana, Ohio ve Washington'da ise Temsilciler Meclisi seçimlerini Dinci Sağın desteklediği adaylar kazandılar.

Ancak, Alabama, Georgia, New Hampshire ve Güney Carolina'daki valilik seçimleriyle, Kuzey Carolina, Güney

Carolina, Washington ve Wisconsin’de ABD Senato seçimlerinde bunların adayları seçimi kaybettiler. Bu başarısızlıklardan sonra, nüfuzlu bir dinî programcı olan Ed Dobson, “koç”un istifasını istiyor ve adeta bir elektronik posta hızıyla Temsilciler Meclisi Sözcüsü Newt Gingrich istifa ediyordu.

Albert R. Hunt, *Wall Street Journal*’da yayınlanan 1998 tarihli bir makalesinde, Dinci Sağ’ın elinde artık “inançlı insanlar” yargılamak için bir “turnusol testi” bulunduğunu yazıyordu. Şayet seçmenler, Kongre’deki görev süresi limitleri, vergileri artırmayı zorlaştıran bir anayasa değişikliği ve tıbbî tasarruf hesapları gibi konular lehinde oy kullanırlarsa “inançlı insanlar” olmayı hak ediyorlar. Benzer şekilde, gizli silah taşıma konusunda sınırlamalar getirilmesi, Yasal Hizmetler Korporasyonu ve öğrencilere daha fazla kredi verme gibi konularda aleyhte oy kullanırlarsa da öyle.

James Watt

Bilmiyorum, (İsa) Efendimizin dönüşünden önce, kaç nesil daha beklememiz gerekiyor.

—JAMES WATT,

ABD İÇİŞLERİ BAKANI (1982-1983), TEMSİLCİLER MECLİSİ
İÇİŞLERİ KOMİTESİ ÖNÜNDE KONUŞURKEN DOĞAL
KAYNAKLARI KORUMA YÖNÜNDEKİ ARGÜMANLARA KARŞI
ÇIKTIĞI ANLAŞILAN KONUŞMASINDAN

Teksas’ta, diye yazıyor Hunt, Dinci Sağ seçimlere katılacak adayları “eyalet motorlu araç satış vergisi” gibi “Hristiyan” meseleler konusunda sınava tâbi tutuyor. Kaliforniya’daki Hristiyan Koalisyonu’nun oy verme kriterleri “daha korkunç. Örneğin, Kaliforniya’daki son seçimde, adaylar şayet, görev süreleri veya vergileri artırmayı zorlaş-

tıran bir Anayasa değişikliği veya tıbbî tasarruf hesaplarına karşı oy vermişlerse, dinine daha az bağlı addedilmiştir.”

- 1999: Başkan Clinton’ın görevden azledilme davasında hücum edenlerin başını Muhafazakâr Hristiyanlar çektiler. Temsilciler Meclisinin azletme davasını oylamasından 3 ay önce analizci Elizabeth Drew şunları yazmıştı: “Her zamankinden daha güçlü Cumhuriyetçi taban, Hristiyan Sağ, bunun böyle olmasını talep ediyor, onlara hayır demeyi göze alabilecek çok az Cumhuriyetçi var. Hristiyan Sağ’ın desteği, pek çok Cumhuriyetçi açısından, Başkanın görevine devam etmesi yönündeki kamuoyu desteğinden daha önemlidir.”

Teksas’lı Yeniden Doğuşçu bir fundamentalist olan Kenneth Starr, 4 yıl süren, 50 milyon dolarlık bir soruşturma davasını yürüttü. Virginia’lı bir dispansasyonalist kilisesi olan McLean’in müdavimi olan Kenneth Starr, “hakikati” araştırdığını ve Anayasanın gereğini yaptığını söylüyordu.

The Financial Times’dan Philip Stevens ise, “Bunun, Birleşik Devletler’in kutsal Anayasasıyla ilgisi yok. Dürüst politikayla da ilgisi yok. Bill Clinton’ın suçlanması kişisel bir meseledir. Suçlama bir intikam alma olayıdır” diye yazıyordu.

Starr hazırladığı raporu teslim eder etmez, Houston civarından bir Yeniden Doğuşçu olan Temsilciler Meclisi Çoğunluk Lideri Tom Delay, Başkan’a karşı yürütülen azletme kampanyasının ardındaki baş stratejist haline gelmiştir.

Bütün bunlar olurken, bir *New York Times* muhabirine inancının kendisini doğruladığını söylemiş, göze çarpar bi-

çimde bürosunun duvarına asmış olduğu Kıyamet'i tasvir eden levhaya işaret etmiştir: "Bugün, o gün olabilir."

- 1999: Eski Başkan Yardımcısı Daniel Quayle, ABD Başkanlığı için Cumhuriyetçi partiden aday olmak istediğini söylemişti. Şayet böyle bir konuma ulaşıyaydı, elini "dügmeye" yakın tutar, böylece Armagedon'la ilgili inancı hepimizin meselesi haline gelirdi.

Louisville, Kentucky'den, Courier Journal'dan Elinor Brecher (25 Eylül 1988) ve New York'lu *Daily News*'den (3 Ekim 1998) Liz Smith gibi muhabirler, Dan ve Marilyn Quayle'nin dinî inançlarına ilişkin sorular ortaya attılar. Yazdıklarına göre her ikisinin anne-babası da "Jerry Falwell'den çok daha sağa düşen" bir dispensasyonalist olarak nitelendirilen, Houston'daki Berachah Kilisesi papazı Albay Robert B. Thieme Jr.'ın ateşli takipçileri idiler.

Muhabir Suzanne Nicole *Freedom Writer*'ın Eylül-Ekim 1990 sayısında, Marilyn ve Dan Quayle'nin her ikisinin de, Tanrı'nın bütün yeryüzünü yok edecek bir yangın istediği için dünya barışı çabalarının hepsinin başarısızlığa mahkum olduğunu ileri süren Thieme'nin fanatik taraftarlarından olduğunu ifade ediyordu. Nicole diyor ki, Thieme fırsat buldukça, bir Havacı Asker üniforması içinde vaaz verir, bağış toplama kutusu olarak da ters çevrilmiş bir kamufleli savaş başlığı kullanır. Kilisede yer gösteren kimşelerin de Deniz Piyadesi, Karacı, Havacı ve Donanmacı üniforması içinde olmasından hoşlanır.

Thieme, bir ızdırap dönemi olan Türbülasyonu, "Şeytan'ın lanet günleri" olarak nitelendirir. Ona göre bu olay Ahir Zaman'ı, Dünya Gezegeni'ni yok edecek nihai savaşı başlatacaktır. Ancak, bir dispensasyonalist olarak

Thieme, takipçilerine endişe etmemelerini, kendilerinin gökyüzüne yükseltileceğini ve yok oluştan kaçacaklarını söylemektedir.

Teksas'ın en başarılı işadamlarından biri ve bir alaylı Baptist lider olan Houston'lı John F. Baugh, iki kişinin, ülkenin en büyük dinî organizasyonlarından birini nasıl kendi tercih ettikleri adayların seçilmesini sağlayan ve kendilerine kişisel nüfuz kazandıran bir siyasî üs haline getirdikleri konusunda yoğun bir şekilde hem konuşmuş, hem de yazmıştır.

Şu anda 80'li yaşlarında olan Baugh, oldukça başarılı bir şirket lideridir. Yalnızca eşi Eula Mae'nin yardımıyla yola koyulan Baugh, kişisel çabalarıyla ülkenin en önde gelen toptan gıda distribütörü haline gelen başarılı bir iş kurmuştur. Kendisiyle iki yıl kadar yazıştıktan ve belgele-re dayalı *Baptist Dürüstlük Mücadelesi* (*The Battle of Baptist Integrity*) adlı kitabını okuduktan sonra, 1999 yılında Houston'a uçtum. Amacım onun, politik zihniyetli fanatiklerin tüm Protestan organizasyonlar içinde en büyüğü olan Güney Baptist Kongresi'nin kontrolünü nasıl ele geçirdikleri hakkındaki görüşlerini birebir öğrenmekti.

"Bu haince ele geçirme olayı Kutsal Kitapla ilgili değil fakat daha çok iktidar ve siyasetle ilgiliydi" dedi Baugh.

"Güney Baptist Kongresi oldukça uyumlu bir inançlı insanlar topluluğu olarak yaklaşık 150 yıldır varlığını sürdürmektedir. Bu uzun dönem esnasında Cemaat, bütün inanların papazlığı ya da ruhun özgürlüğü, yerel kiliselerin özerkliği, devlet ve kilisenin ayrılığı gibi ayırdedici önemli teolojik ilkelere bağlı kalmışlardır."

1845'te Augusta, Georgia'da kurulduğu günden bu yana, "ortak bir teolojik gelenek duygusunu daima sürdür-

müş olan SBC, Kutsal Kitap üzerine olan birçok tartışmadan sağ çıkmayı başarmıştır.”

“Sonra 1967’de, iki adam, Paul Pressler ve Paige Patterson, SBC’yi ele geçirme planıyla ilk kez buluştular. 1978’de diğer dispensasyonalistleri de kendilerine katılmaya davet ettiler. Ertesi yıl, SBC’nin Houston’daki ulusal toplantısında, o sıralar Dallas’taki aşırı-dispensasyonalist Criswell Yüksek Okulu başkanı olan Patterson ile bir Teksas eyaleti temyiz mahkemesi yargıcı olarak emellerini gerçekleştirememiş bir ideolog olan Pressler kontrolü ele geçirdiler. Kendi adayları olan Memphis’li Adrian Rogers’ı başkan adayı olarak gösterdiler.”

Oylamanın nasıl yapıldığını sordum.

“Seçim, ‘elçiler’ adı verilen delegeler tarafından yapıldı. 1979’a kadar delege oyları çoğunluğun –%90 ana çizgi Baptistcilerinin– isteğini yansıtıyordu. Oy kullanan delegeler, öteki %10’u temsil eden fundamentalistlere asla kayda değer bir oy vermiyorlardı.”

“Ancak Rogers’in seçiminde bu durum alt üst oldu. SBC Yönetim Kurulu ânında ‘yolsuzluklar’ yapıldığını duyurdu. Örneğin, Kendi kilisesi (Houston First Baptist) tarafından delege olarak seçilmemiş olan Pressler buna rağmen oy atarken görülmüştü. Bu tutarsızlığı yüzüne vurulan Pressler, kendisini delege seçen diğer bir kilisenin onursal üyesi olduğunu iddia etti, ki bu SBC Anayasası’nın ihlaliydi.”

Bazı kiliselerin yasal sınır olan on elçiden daha fazla elçi göndermesi yanında bazı elçilerin adını iki kere yazdığını içeren diğer kanunsuzlukların Dr. Grady Cothen tarafından *Güney Baptist Kongresi’ne Ne Oldu? (What Happened to*

the Southern Baptist Convention) adlı kitabında anlatıldığını söyledi Baugh.

Baugh devam etti: “Bir papaz kendisi, eşi ve çocuklarının kaydını yaptırmıştı. Sorguya çekilince, çocuklarının kongrede olmadığını itiraf etmişti. Bir papaz, başkanlık seçimlerinde, 11 tane oy pusulasını damgalayarak teslim eden bir adam gördüğünü söylemişti. Böyle hileler sayesinde ideologlar, hiç para vermedikleri, destekte bulunmadıkları ve vücut vermedikleri bir şeyin kontrolünü ele geçirdiler.” Elde edecekleri ganimet listesinde şunlar vardı:

- SBC’nin mal varlığı olarak 10 milyar dolardan fazla para. Kendileri şu anda, ulusal SBC Nashville merkezinde, tithelerin,* ayinlerde toplanan bağışların ve milyonlarca anaçizgideki Baptist’in yaptığı birikmiş bağışların kontrolünü ellerinde tutmaktadırlar.

Silah Lobisinin Desteği

Milyonlarca fundamentalist Hristiyan, Tanrı’nın güçleriyle Şeytan arasında gerçekleşecek savaşın kendi hayatlarında başlayacağına inanmaktadır; her ne kadar büyük çoğunluğu savaş başlamadan önce Cennet’e çekileceklerine inansalar da, Hristiyanların pekala düşman kontrolüne girebilecek bir hükümet tarafından silahsızlandırılmış olması ihtimalinden hoşnut değiller. Bu düşünce çizgisi, fundamentalistlerin milis hareketine verdikleri güçlü desteği açıklamaktadır. Milis hareketi onların gözünde, bir yandan Amerikalıların tarihsel kökleriyle irtibatını kurmak, diğer yan-

* Bir Hristiyan’ın kiliseye vermek üzere ayırdığı, gelirin %10’u. –ç.n.

dan da onları dünyayı yok edecek bir savaşa hazırlamak gibi ikili bir amaca hizmet etmektedir. Yine bu düşünce çizgisi, milyonlarca İncil inananı Hristiyan'ın niçin kendilerini bu kadar güçlü bir şekilde (Waco, Teksas'lı) Davidyenler'le özdeşleştirdiğini açıklamaktadır.

—DAMIAN THOMPSON,

KİYAMET: MİLENYUMUN GÖLGESİNDE İNANÇ VE KORKU
(THE END OF TIME: FAITH AND FEAR IN THE SHADOW OF
THE MILLENNIUM)

- Aralarında Dış Misyon Kurulu, 50 bin ile 100 bin arasındaki Baptist papazın emeklilik fonlarında bulunan milyarlarca dolarlık varlıkları elinde tutan Annuity* Kurulu, dünyanın en büyük dinî materyal yayıncısı ve Nashville Broadman Holman Press'in sahibi Pazar Okulu Kurulu'nun bulunduğu 19 kongre ajans ve kuruluşu.
- Kayıtlı yaklaşık 10 bin öğrencisi olan 6 adet Güney Baptist İlahiyat Fakültesi. Başlangıçtan beri bu okullar ılımlı Baptistler tarafından desteklenmekte ve finanse edilmekte olup, şu anda onları kontrol eden dispensasyonalistlerden yok denecek kadar az destek görmektedir.

Baugh'un dediğine göre 19 kongre ajans ve kuruluşu ile 6 ilahiyat fakültesinin yanında milyarlarca dolarlık servetin kontrolünü ele geçirdikten sonra ideologlar, yerel, eyalet ve ulusal seçimlerde kendilerini pahaliya satmaya çalışmaktadırlar. SBC'yi politik bir üsse dönüştürmek için şu adımları atmışlardır:

* Belirli bir süre için her yıl ödenen ve emek karşılığı olmayan maaş.
—ç.n.

- 1982’de SBC, eyalet yasama meclisleri ile yerel okul yönetim kurullarını devlet okullarında dua okunmasını zorunlu kılma ve dua metnini yazma konusunda yetkilendirecek şekilde Amerikan Anayasası’nda bir değişiklik yapılmasını öngören bir kararı benimsedi.
- 1986’da Patterson, bütün potansiyel SBC çalışanlarının kürtaja karşı, gönüllü ölüme karşı ve okullarda dua taraftarı olduğunu açık bir şekilde beyan etmesi gerektiğini ilan etmişti.
- 1992’de, Washington D.C.’nin kontrolünü tümüyle ele geçirmenin uğraşını veren SBC, Halkla İlişkiler Baptist Ortak Komitesi adı verilen Baptist lobi grubuna giden bütün fonları kesti. Aynı zamanda, Hristiyan Yaşam Komisyonu’nu daha büyük bir siyasî güçle donattı. Bu yapılanlar neticesinde SBC, yıllardır savunduğu kilise-devlet ayrılığı [laiklik] pozisyonunu terk etti. Bunun yerine Hristiyan Yaşam Komisyonu vasıtasıyla Baptist kurumlarına ve hatta kiliselere vergi gelirlerinin aktarılması peşine düştü.
- 1988’de üst düzey bir SBC yetkilisi olan James T. Draper, Pat Robertson’ın Cumhuriyetçi başkan adayı olabilmesi hususunda, onun adına aktif bir şekilde kampanya yürütmekteydi.
- 1989-90 yıllarında Pressler, oldukça ağız sıkı aşırı muhafazakâr bir siyasî *think tank* kuruluşu olan Ulusal Politika Konseyi’nin başkanlığını yürüttü.
- 1998’de, SBC’nin bütün üst düzey yöneticileri, İsrail Başbakanı Netanyahu’yla bir araya gelmenin, onun politik gündemini destekleme sözü vermenin ve kendilerinin için onun desteğini kazanmanın uğraşı içindeydiler.

SBC'yi siyasî amaçlar doğrultusunda kullanan Patterson-Pressler ekibi bütün SBC çalışanlarını "zihnen kontrol" altına alma peşine düştüler. Baugh, "onların kendilerine has olan, bir Hristiyan olmanın ne anlama geldiği konusundaki testlerini geçebilmeleri için, Hristiyanları nasıl zorladıklarına dair elimizde yüzlerce örnek var. Bu adamların, çalışanların inancıyla bir derdi yok. Dertleri, çalışanların kendilerine ve politik gündemlerine kusursuz bağlılıklarını sağlayacak bir zihin kontrolüdür" dedi.

"Bir örnek vermek gerekirse Kansas'taki İlahiyat Fakültesi'nde popüler bir profesör olan Wilburn T. Stancil'in İncil hakkında mütevellilerinkine benzer bir görüşü vardı. Ancak Patterson-Pressler ondan **inerrantist (yanılmaz-cı)** olduğunu belirten bir belge imzalamasını istediler. O da bunu reddetti. Geleneksel Baptist Kongresi'nin "özgür ruh" düsturunu takip ettiği için işine son verildi.

Baugh, 1978'de dünyadaki en büyük İlahiyat Fakültesi olan Fort Worth'daki Güney İlahiyat Fakültesi'nin başkanını seçilen Russell H. Dilday'ın akıbetini de anlattı. "Dilday daha çok parlak zekası ve etkileyiciliğiyle tanınırdı. O korkusuzca, Baptistler'i siyaseti değil İsa'yı gündemlerinin en başına koymaya çağırırdı. 8 Mart 1994'te fundamentalistler Dilday'ı tasfiye ettiler."

Topyekün zihinsel kontrolü ele geçirme çabası çerçevesinde ideologlar, diyordu Baugh, "bütün kadınların ştaatkâr olmasını istiyorlardı. 1998'de yeni bir değişiklik yapmışlardı. Şu anda mezhebe ait bir inanç maddesi olan bu değişikliğe göre, 'bir kadın kocasının bağlı olduğu lidere minnettar bir şekilde boyun eğecektir."

Gelecek

Hayatında en büyük önceliği İsa'ya veren Baptistler için, siyasetin birinci önceliği aldığı bir fundamentalist-dispensasyonalist kampta kalmanın mümkün olabileceğine inanmıyorum.

Baylor Üniversitesi rektörü Herbert Reynolds'un, yerleşik Baptistlerin SBC'nin çirkin siyasetinin ötesine geçmelerine yönelik çağrısına aynen katılıyorum.

Büyüklüğüne, enerjisine ve ekonomik gücüne güvenen Baptist Genel Kongresi –ki 1998'de Teksas Baptistleri ayinlerden topladığı 100 milyon dolar bağış parası vermişti– Teksas Baptist Genel Konvansiyonunun resmî veya gayri resmî birçok alt grubunu yeni bir Baptist oluşumunda toplayabilecek potansiyele sahiptir. Amerika'daki dokuzuncu büyük cemaat olarak biz Teksas Baptistleri neredeyse üç milyona yakın üyemizle kendi imkanlarımızı yaratabilir ve hizmet ağıımızı kurabiliriz.

Biz kaybetmedik. İsa'yı iktidar ve siyasetten daha üste koyarken, Baptist Toby Druin'in deyimiyle diyoruz ki: "İzinden gitmeye değer bir İsa'mız var."

—JOHN F. BOUGH,
HOUSTON'LI BAPTİST ALAYLI LİDERİ VE BAPTİST DÜRÜSTLÜK
MÜCADELESİ'NİN YAZARI

Hristiyan Sağ'ın Gücü

1999'da Hristiyan Koalisyonu, 17 milyon dolarlık yıllık bütçesini, özel dinî toplantılar düzenleyecek olan Koalisyon irtibat merkezlerinde çalışa-

cak 100 bin elemanın istihdamı için tahsis etti... Cumhuriyetçi Parti içerisinde, Hristiyan Sağ'ın büyük bir kurumsal gücü var... Adamlar gelecek Amerikan başkanını bizzat seçmenin planlarını yapıyorlar.

—LORD C. WELTON GADDY,
MÜDÜR, İNANÇLARARASI İTTİFAK, WASHINGTON, D.C.

Dinci Sağ Cumhuriyetçi Partinin toplam üyelerinin üçte birinden daha fazlasını temsil ediyor. 20'den fazla eyalette GOP* organizasyonu onların kontrolünde ve bir düzine kadar başka eyalette de önemli bir güç durumundalar.

—WILLIAM MARTIN,
RICE ÜNİVERSİTESİ, SOSYOLOJİ PROFESÖRÜ

Herkes İçin Görev Süresi Limitleri

Amerika, 8 yıl boyunca, kendisinin Ahir Zaman'da yaşadığına inanan ve kıyametin kendi yönetimi esnasında kopmasını uman bir başkına (Reagan) sahip oldu.

—FRANK KERMODE,
KIYAMET TEORİSİ VE DÜNYANIN SONU

* GOP: Cumhuriyetçi Parti'nin lakabı olan Grand Old Party'nin (Büyük Eski Parti) kısa adı. —ç.n.

SONSÖZ: TANRIMIZIN KARAKTERİ

NİSPETEN YENİ –200 YILDAN DAHA AZ BİR GEÇMİŞE sahip– bir inanç sistemi olan dispensasyonalizm, son yıllarda son derece popüler hale gelmiştir. Dispensasyonalizmin dört ana özelliği vardır.

İlki, Armagedon teolojisinin propagandasını yapanlar anti-Semitiktirler. Jerry Falwell ve diğer dispensasyonalistler ateşli bir İsrail aşkını dile getirirler. Başka hiç kimse, İsraili olanlar bile, Yahudi devletine kayıtsız şartsız bir desteği bunlar kadar sık ve sesli ilan etmezler. Ne var ki bunların İsrail'e olan desteği, geçmişteki zulümlerin haksızlığından veya Holokost'ta mağdur olan Yahudilere olan sempatilerinden dolayı değildir. Onların İsrail'e olan desteği, daha çok İsa'nın İkinci Geliş üssü olarak İsrail'in "yerini alması" arzularına dayanır. Bu arada, Falwell ve diğer dispensasyonalistler, (bizatihi Yahudi olarak) Yahudiler'den kötileyici ve küçük düşürücü bir tarzda bahsederler.

İkincisi, dispensitonalistler Tanrı ve yeryüzünde yaşayan 6 milyar insanla ilgili dar bir görüşe sahiptirler. Onlar sadece iki insan topluluğu, Hristiyan ve Yahudilerle ilgi-

lenen kabilevî bir Tanrı'ya tapınırlar. Hristiyanlar olarak onlar için önemli olan her şeyin İsrail üzerine odaklı olduğunu söylerler. Şöyle bir düşüncesiye savunurlar: Tanrı şu anda sayıları 14 milyonu bulan Yahudi'yi "dünyevî," bir milyar civarındaki Hristiyanı da "semavî" bir çizgiye yerleştirmiştir. Diğer 5 milyar insan ise, Tanrı kendilerinin Armagedon'da ölmelerini dileyinceye kadar, esasen Tanrı radarının gözlem alanı dışındadırlar.

Tanrı ve evren üzerine olan bu dar odaklanmalarına rağmen ya da bu yüzden, dispensasyonalistlerin üçüncü bir özelliği daha vardır: Tanrı'nın zihninden geçeni bildikleri ön kabulüne dayalı bir kesinlik fikrine sahiptirler. Adeta film gibi bir senaryo ortaya atarlar. Buna göre, hepsi de kendileri gibi az sayıdaki seçkin insan için Cennet'e yükseliş denen bir Ahir Zaman kaçışıyla mutlu sona eren, sırayla zaman dilimleri, evreler veya "dispansasyonlar" (dönemler) ortaya çıkacaktır.

Emekli Presbyterian papaz L. Humphrey Walz onlardan şöyle bahsediyor: "Bu inancı savunanlar, sırların hikmetine vakıf, derin bilgiye sahip ve vahyin iç yüzünü bilen kimse-lerden oluşan bir grubun 'içinde' yeralma hissini tatmak isteyen insanlara cazip gelmektedir."

Neo-Fundamentalizm'de G. A. Wells, böyle bir kesinlik arzusu, "milyonların bireysel liderlerin otoritesine teslim olma eğilimini ortaya koymaktadır" diye yazar. Fundamentalist Evanjelistlerin otoritesi, kurumsallaşmış kiliselerdeki psikoposların ve diğer liderlerin, liberal Hristiyanlıktaki bilginlerin ve ilahiyatçıların otoritelerinden çok daha kuvvetlidir. Bu adamların, son zamanlarda büyük ölçekte taraftar kazanmadaki başarıları, doğal olarak kendilerine olan güveni artırmakta, öyle ki kendilerinin gerçekten ilham aldıklarını düşünmektedirler."

Fatalizm (kadercilik) dördüncü bir özelliği temsil etmektedir. Dispensasyonalistler, dünyanın devamlı bir şekilde daha kötüye gittiğini söylerler. Yapabileceğimiz hiçbir şey yoktur. Statükoyu keskin biçimde eleştirirler, ama onu düzeltmek için hiçbir gayrette bulunmazlar. Papazlar, Tanrı'nın büyük bir öfke, kin ve savaş Tanrısı olduğunu vaaz ederler. Tanrı'nın bizden barış için çalışmamızı istemediğini, aksine, O'nun bizden, yeryüzü gezegenini yok edecek bir nükleer savaş başlatmamızı talep ettiğini ilan ederler.

"Tanrı'nın Armagedon'u önceden emrettiğine inanma ve bunu öğretmenin ürkütücü bir yan ürünü" diyor, İngiliz dinadamı Robert Jewett, "tam da tarif edilen durumun YARATILMASI'nın son derece kolay olmasıdır, böylece bu kehanet... kendi kendisini gerçekleştirilmektedir."

"Asıl mesele," diyor *Apokalipseyi Tartışmak* (*Arguing the Apocalypse*) yazarı Stephen O'Leary, "kıyamet kehaneti yorumunun bütün beklentilerimizi şartlandırmasıdır... (bir nükleer savaşın) sanki ilahi kaderin gerçekleşmesi olarak algılanmasını sağlamak."

Vaazlarına katıldığım Jerry Falwell, Tim LaHaye, John Hagee ve diğer dispensasyonalistlerin vaazlarında, İsa'nın evrensel sevgisinden veya İsa'nın Dağ'daki Vaaz'ından bahsettiklerini hiç bir zaman işitmemişimdir.

Jerry Falwell'in "İsa korkak değildi" diye haykırdığını duymuştum. O ve diğer Armagedon teologları, İsa'yı atına binmiş, nükleer başlıklarla donanmış bir halde dünyanın bütün ordularını yöneten ve milyarlarca kafirin canına okuyacak bir beş yıldızlı general olarak tasvir ederler.

John Crossan *Hristiyanlığın Doğuşu*'nda (*The Birth of Christianity*), İsa'nın orijinal öğretilerinin saldırgan olma-

dığını ve şiddet içermediğini öne sürmektedir. Dahası, der Crossan, İsa gerçek toplumsal eşitlik inancını öğretmiştir. “Tanrının Karakteri” başlıklı bir bölümde de Crossan, İsa’nın, “bir öfke ve kin Tanrısı” savunan her görüşü reddedeceğini söylemektedir.

Komşularla barış içinde yaşanılacak “yeni bir yeryüzü ve yeni bir Cennet” meydana getirmek için ne yapmak gerektiğini, bütün büyük ve gerçek dinlerin metinlerinde bulabiliriz. Bu metinler bize, başkalarından nasıl muamele görmek istiyorsak onlara da öyle muamele etmemiz gerektiğini öğretirler; yani adaletle, hakkaniyetle, anlayışla ve merhametle muamele. O halde her birimiz savaşçı bir Tanrı ile evrensel sevgi ve barış Tanrısı arasında bir tercih yapmak suretiyle Yaratıcımızın karakterine açıklık getirebiliriz.

LÜGATÇE

Apokalips (Apocalypse): Gizli olan bir şeyin açığa çıkması anlamına gelen Yunanca kelime.

Apokaliptik (Apocalyptic): Kötülüğün güçlerini yok ederek Tanrı'nın krallığını başlatacak nihaî dünya felaketi.

Cennet'e Yükselmek (Rapture): Yeniden Doğuştan Hristiyanların Cennet'e yükseltileceğine olan inanış. Geleneksel olarak Hristiyanlar, Cennet'in incili kapısına ulaşabilmek için *Hacı'nın Tekamülü'nün (Pilgrim's Progress)* kahramanı gibi çile ve zorluklara katlanmaları gerektiğine inanmışlardır. Oysa dispensasyonalistlere, kendilerinin bir an bile ızdırap çekmeyecekleri ve derhal Cennet'e yükselecekleri, dolayısıyla kendilerinin Yeryüzü Gezegeni'nin yok olmasından önce meydana gelecek bir dizi katliamdan kaçmayı başaracakları öğretilir.

Deccal (Antichrist): Dünyanın yönetimini ele geçirecek ve, en azından bir süre, hiç bir ceza görmeden dünyaya hükmedecek, saltanatı dünyanın sonunun geldiğinin bir işa-

reti olacak olan, Hristiyanların beşer suretindeki düşmanını, Şeytan veya onun insan temsilcisi.

Dinci Sağ (Religious Right): Evanjelist hareket içerisinde en çok göze batan ve en hızlı büyüyen grubu temsil eder. Bu terim, genelde siyaset çağrıştıran ikincil anlamında kullanılır. Papazlar, önce "dinî" bir yardım talebinde bulunur, ardından da toplanan bağış paralarını, aşırı-muhafazakâr adayların seçilmelerini sağlamak amacıyla Hristiyan Koalisyonu gibi "siyasî" bir oluşum için kullanırlar.

Dispensasyon (Dispensation): İnsanların, Tanrı'yla olan kişisel ilişkilerine göre yargılanacakları bir zaman periyodu veya evre (dönem).

Dispensasyonalist (Dispensationalist): İsa'nın İkinci Gelişiminin gerçekleşmesi için ortaya çıkacak yedi evre (dispensasyon) inanancına bağlı kimse.

Dispensasyonalizm (Dispensationalism): Öteki bazı şeylerin yanı sıra, İsa'nın İkinci Gelişiminin alametlerinin Kutsal Kitap'ta açık bir şekilde anlatıldığını ve bu alametlerin günümüzde meydana gelen uluslararası olaylarla özdeşleştirilebileceğini savunan bir inanç sistemi. 200 yıldan daha az bir geçmişi olan bu teoloji İngiltere'li John Darby ve Amerikalı Cyrus Scofield tarafından popüler hale getirilmiştir. Scofield'in Referans İncil'i Tanrı'nın sadece iki grup insanla özel olarak ilgilendiğini söyler: Dünyevî bir çizgide Yahudiler, semavî bir çizgide Hristiyanlar.

Evanjelist (Evangelist): Genellikle İsa'nın havarileri Matthew, Mark, Luke ve John'a verilen ünvan. Kelimenin Yunanca kökü olan *evangelical*, "iyi haberleri (yani İsa'nın İncil'ini)

paylaşan kimse" anlamına gelir. Modern zamanların en tanınmış Evanjelistleri arasında, Metodizm akımına mensup John Wesley ve George Whitefield, Dostlar Cemiyeti'nin (Society of Friends) kurucusu George Fox ve 19. Yüzyıl Amerikan Evanjelistlerinin en tanınmış Dwight Moody yer alır. Radyo, TV ve İnternet'li elektronik çağ, Jerry Falwell ve Pat Robertson gibi milyonlarca dinleyiciye ulaşabilen Evanjelistlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Fundamentalistler (Fundamentalists): Kökleri evrim, bilimsel analizler ve modernizm konularında yoğun öğretisel mücadelelerin yaşandığı 1885-1920 tarihlerine kadar giden Protestanlar. İsimlerini, "The Fundamentalists" (1910-1915) başlıklı bir dizi risaleden almışlardır. William Jennings Bryan gibi sözcüler Hristiyanlığın esaslarını (fundamentals) savunmuşlardır. 1895'te düzenlenen bir Niagara İncil Konferansı bir fundamentalistin inancının beş değişmez ilkesini şu şekilde belirlemiştir: 1) İncil'in hatadan arınmış olduğu, 2) İsa'nın bir bakireden doğduğu, 3) İsa'nın ölümünün, doğuştan günahkâr insanlığa kefareti olduğu, 4) İsa'nın ölümünden ve gömülmesinden sonra yeniden canlandığı, 5) Tanrı'nın, İsa olarak insan suretinde yeryüzünde görünmesi şeklinde tezahür eden enkarnasyonu.

Hristiyan Kimlik Hareketi (Christian Identity Movement):
Ku Klux Klan, neo-Naziler, dazlaklar ve "Aryanlar"ın İsrail'in On Kayıp Kabilesi soyundan geldiklerini ısrarla

* Hz Adem'in "ilk günahı" işlemesiyle bütün insanlığın günaha girdiğine; ancak, Tanrı'nın İsa'nın bedenine girerek kendisini çarmıha germesiyle insanlığı bu günden kurtardığı inancı. -ç.n.

iddia eden "Aryan" direniş hareketi gibi, aşırı sağın farklı unsurlarının oluşturduğu bir hareket.

Hristiyan Siyonizmi (Christian Zionism): İsa'nın Kudüs'e tekrar dönebilmesi için Yahudilerin yeniden kurulmuş bir İsrail'de yaşamaları gerektiğine olan inanış. Bir dispensasyonizm habercisi olarak Hristiyan Siyonizmi İsrail'i dünyanın merkezi ve Ahir Zamanların ortaya çıkması için hazırlanacak sahne olarak görür.

Hristiyanlık (Christianity): İsa ve onun erken dönem takipçilerinin öğretileri üzerine kurulmuş din. Tarihinin büyük bölümünde, Kilise ve taraftarları, İsa'nın eski İbrani gelenekleri tamamladığı, onların yerini aldığı ve yenilediğine ve Hristiyan Kilisesinin bin yıllık Tanrı krallığını kapsadığına inanmışlardır. Bu inanç Hristiyan Siyonizminin ortaya çıkışına kadar evrensel kabul görmüştür.

İhtida (Conversion): Protestanlık içerisinde, ebedî bir mutluluk için kişinin (İsa'yı kişisel kurtarıcı olarak kabul etmesi anlamında) Yeniden Doğması gerektiği inancı.

İncil (Bible)*: İçinde ilahi ve beşerî kaynaklı olarak kabul edilen yazılardan oluşan derleme. Eski Ahit'ten 39, Yeni Ahit'ten 27 kitabı içerir. (Bu sayı çeşitli dinî geleneklere göre küçük farklılıklar arz eder). Daha eskiden de sözlü ve yazılı gelenekler var olmakla birlikte Bible, 1100 yılda yavaş yavaş gelişerek ortaya çıkmıştır (yaklaşık olarak M.Ö. 930 - M.S. 100).

* Türkçede Kitab-ı Mukaddes olarak da anılır. -ç.n.

İncil'in hatasızlığı (Biblical inerrancy): Eski ve Yeni Ahit'te bulunan kitapların, Tanrı tarafından dikte edildiğine ve insanlar tarafından hatasız bir şekilde orijinal el yazımındaki şekline getirildiğine dair inanış.

Karizmatik (Charismatic): Karizma kökünden gelir. Geleneksel olarak manevî (ruhsal) yeteneklere sahip olmayı ima eder. Hristiyanlığın karizmatik hareketleri, taraftarlarını duygularını açıkça ortaya koymaya teşvik eder. Liderlerinin glossolalya ya da bilinmeyen hayâli bir dilde konuşmaları ve buna benzer anlaşılmasız sesler çıkarmalarını bazıları tarafından derin dinî bir vecd halinin dışı vuruşu olarak algılanır. Hızla büyüyen Pentacostal kilisesi karizmatiktir. Karizmatiklerin çoğu dispensasyonalisttir. Bunun bir örneği Pat Robertson'dır.

Milenyum (Millennium): Yeryüzündeki bin yıllık dindar yönetim. Binyılcı düşünce tarih boyunca en çok, sosyal ve ekonomik çalkantılar getiren büyük değişim dönemlerinde zihinleri meşgul etmiştir. Evanjelistler, yer yüzünde ortaya çıkacak bu bin yıllık dindar yönetimin, İsa'nın İkinci Geliş'inden önce mi yoksa sonra mı ortaya çıkacağı konusunda farklı kanaatlere sahip olmuşlardır.

Postmilenyumcular (Postmillennialists): İsa'nın yer yüzünde kuracağı muhteşem saltanatından önce, insanlığın yeryüzünde adaletli ve dindar bir krallık kurabileceğine ve de kuracağına inanan kimseler. 1730'lar ve 1740'larda ortaya çıkan dirilişçiler, Tanrı'nın o zamanlar yeryüzünde kendi krallığını kurmak için çalıştığı fikrini yaydılar. Bir kendine güven ve kendi kaderini belirleme hissi yanında insanlık ve toplumun mükemmeliyeti konusunda iyimser bir hava söz konusuydu. Bazı önemli istisnalarla

birlikte, postmilenyalizm genel olarak 19. Yüzyıl'ın ikinci yarısına kadar Amerikalı Evanjelistler arasında geçerliliğini korumuştur.

Premilenyumcular (Premillennialists): İsa'nın Milenyumun başlamasından önce bizzat tekrar döneceğine inanan kimseler. İyi ile kötü arasındaki nihai savaşı İsa'nın çıkaracağına ve bin yıllık krallığını kuracağına inanırlar. İnsanlık tarihinin her an gerçekleşebilecek apokaliptik bir akıbeti olmasını beklemektedirler. Premilenyalistlerin bu dünyayla ilgili bir umutları yoktur. Yeryüzünü kendi ellerimizle yok etmemiz gerektiğine inanırlar.

Preterist: Apokalips kehanetlerinin halihazırda gerçekleşmiş olduğuna inanan kimseler.

Türbülasyon (Tribulation): Genel olarak, yeryüzünde yaşanacak olan ve daha önce eşine hiç rastlanmamış yedi yıl sürecek büyük bir felaket olarak anlaşılır. Dispensasyonalistler, Tanrı'nın bu dönemde, İsa'ya inanmadıklarından dolayı özellikle Yahudileri cezalandıracağı görüşünde ısrar ederler.

Vahiy Kitabı (Book of Revelation): Apokalips olarak da bilinir. Yeni Ahit'teki son kitap. Mistik, kinayeli ve oldukça tasavvuri bir dille Ahir Zaman'da İsa'nın İkinci Gelişi sırasında ki olayları anlatır. "Geleneksel" apokaliptik (dünyanın yok oluşuyla ilgili) inanışların pek çoğunun kaynağıdır.

Ye'cüc ve Me'cüc (Gog and Magog): Ezeziel'in kitabında bahsi geçen İsrail'in düşmanları. Dispensasyonalistler genelde, Ye'cüc ve Me'cüc'ü Rusya ve Çin olarak yorumlamışlardır.

BİBLİYOGRAFYA

- Ateek, Naim Stifan. *Justice, and Only Justice: A Palestinian Theology of Liberation*, Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1989.
- Bakker, Jim. *Prosperity and the Coming Apocalypse*, Nashville, Thomas Nelson Publishers, 1998.
- Baugh, John. *The Battle for Baptist Integrity*, Austin: Battle for Baptist Integrity, Publisher, 1996.
- Beegle, Dewey. *Prophecy and Prediction*, Ann Arbor, Mich.: Pryor Pettengil, Publisher, 1978.
- Betts, Robert B. *Christians in the Arab East*, Atlanta, Ga.: John Knox Press, 1982.
- Blackstone, William E. *Jesus is Coming*, Chicago: Fleming H. Revell Co., 1908.
- Boyer, Paul. *When Time Shall Be No More: Prophecy Belief in Modern American Culture*, Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1992.
- Bull, Malcolm. *Apocalypse Theory and the Ends of the World*, Oxford: Blackwell Publishers, 1995.
- Canfield, Joseph M. *The Incredible Scofield and His Book*, Vallejo, CA: Ross House Books, 1998.

- Cothen, Grady C. *What Happened to the Southern Baptist Convention?: A Memoir of the Controversy*, Macon, GA: Smith and Helwys, 1993.
- Cragg, Kenneth. *The Arab Christian*, Louisville, Westminster-John Knox Press, 1991.
- Crossan, John D. *The Birth of Christianity: Discovering What Happened in the Years Immediately After the Execution of Jesus*, San Fransisco: Harper, 1999.
- Falwell, Jerry. *The Fundemantalist Phenomenon*, New York: Doubleday, 1981.
- Falwell, Jerry. *Listen, America*, New York: Doubleday, 1980.
- Fosdick, Harry Emerson. *A Pilgrimage to Palestine*, New York: Macmillan, 1927.
- Gerstner, John M. *Wrongly Dividing the Word of Truth: A Critique of Dispensationalism*, Brentwood, TN: Wolgemuth & Hyatt, 1991.
- Goldman, Nahum. *The Jewish Paradox*, New York: Grosset & Dunlap, 1978.
- Goodman, William R. ve Price, James J.H. *Jerry Falwell: An Unauthorized Profile*, Lynchburg, Va.: Paris & Associates, 1981.
- Hagee, John. *Final Dawn Over Jerusalem: The World's Future Hangs in the Balance with the Battle for the Holy City*, Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1998.
- Isaac, Stephen D. *Jews and American Politics*, Garden City, New York: Doubleday, 1974.
- LaHaye, Tim ve Jenckins, Jerry B. A series dealing with the Rapture: *Left Behind* (1995), *Tribulation Force* (1996), *Nicolae* (1997) ve *Soul Harvest* (1998), Wheaton, III: Tyndale House.
- Lindsey, Hal. *The Late Great Planet Earth*, Grand Rapids: Zondervan Press, 1971.
- Lindsey, Hal. *The 1980s: Countdown to Armageddon*, New York: Bantam Books, 1980.

- MacPherson, Dave. *The Rapture Plot*, Simpsonville, S.C.: Millennium III Publishers, 1995.
- Malachy, Yona. *American Fundamentalism and Israel*, Jerusalem: The Hebrew University Press, 1978.
- Marsden, George M. *Fundamentalism and American Culture: The Shaping of Twentieth-Century Evangelism, 1870-1925*, New York: Oxford University Press, 1980.
- Martin, William. *With God on Our Side: The Rise of the Religious Right in America*, New York: Broadway Books, 1996.
- McGinn, Bernard. *Antichrist: Two Thousand Years of the Human Fascination with Evil*, New York: Harper, 1996.
- Mendel, Arthur P. *Vision and Violence*, Ann Arbor: University of Michigan Press, 1992.
- Moen, Matthew C. *The Christian Right and Congress*, Tuscaloosa: The University of Alabama Press, 1989.
- Nijim, Basheer K. (editör). *American Church Politics and The Middle East*, Belmont, Mass.: Association of Arab-American University Graduates, 1982.
- O'Leary, Stephen D. *Arguing the Apocalypse: A Theory of Millennial Rhetoric*, New York: Oxford University Press, 1998.
- Perlmutter, Nathan and Ruth. *The Real Anti-Semitism in America*, New York: Arbor House, 1982.
- Said, Edward. *Orientalism*, New York: Pantheon, 1978.
- Scheer, Robert. *With Enough Shovels: Reagan, Bush and Nuclear War*, New York: Random House, 1982.
- Shakak, Israel. *Jewish History, Jewish Religion: The Weight of Three Thousand Years*, London: Pluto Press, 1994.
- Simon, Merrill. *Jerry Falwell and the Jews*, Middle Village, N.Y.: Jonathan David Publishers, Inc., 1984.
- Strozier, Charles. *Apocalypse: On the Psychology of Fundamentalism in America*, Boston: Beacon Press, 1993.

- Thompson, Damian *The End of Time: Faith and Fear in the Shadow of the Millennium*, Hanover, NH: University Press of New England, 1997.
- Wagner, Donald E. *Anxious for Armageddon: A Call to Partnership for Middle Eastern and Western Christians*, Scottsdale, Penn.: Herald Press, 1984.
- Weber, Timothy P. *Living in the Shadow of the Second Coming: American Premillennialism 1875-1982*, Grand Rapids, MI: Zondervan, 1983.
- Wilson, Dwight. *Armageddon Now!*, Tyler, Tex.: Institute for Christian Economics, 1991.

MAKALELER:

- Balmer, Randall, " 'Thy Kingdom Come': Apocalypticism in American Culture," *Union Seminary Quarterly Review*, (C. 49, No: 1-2.)
- Crowley, Dale, "Errors and Deceptions of Dispensational Teachings," *Capital Hill Voice*, (12 bölümlük dizi, 1996-1997)
- Martin, William, "The Religious Right and Foreign Policy," *Foreign Policy*, (Bahar, 1999).
- Minges, Patrick, "Apocalypse Now! The Realized Eschatology of the 'Christian Identity' Movement," *Union Seminary Quarterly Review*, (C. 49, No: 1-2.)
- Wagner, Donald, "Evangelicals and Israel: Theological Roots of a Political Alliance," *The Christian Century*, (4 Kasım 1998).
- Weber Timothy P. "How Evangelicals Became Israel's Best Friend," *Christian Today*, (5 Ekim 1998).

DİZİN

#

700'ler Kulübü 21, 129

A

Amerika-İsrail Halkla İlişkiler Komitesi 34

Amerikan Aile Birliği 127

Amerikan Koloni Otel 81

Amerikan Siyonist Teşkilatı 117

Anti-Defamasyon Birliği 111, 114

Arc'lı Joan 63

Arens, Moshe 137

Argue, Don 127

Arkansas Kutsal Toprak Etütleri Enstitüsü 132

Armagedon 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 31, 33, 34, 36, 38, 39, 46, 53, 56, 68, 108, 109, 110, 114, 124, 139, 143, 153, 154, 155

Armstrong, Herbert W. 26

Arthur, Kay 122, 129, 165

Ateret Cohaim Yeshiva 95

Atlanta Restorasyon Vakfı 132

Augustine, St. (Aziz) 83

Avrupa Ekonomik Topluluğu 45

B

Bakker, Jim 38, 163

Bates, Leon 41

Batı Avrupa Birliği 45

Baugh, John F. 144, 146, 147, 149, 163

Baugh, Ken 18

Baylor Üniversitesi 150

Beard, Robin 124

Beast 44, 45, 46, 47

Begin, Menachem 132, 136

Bell, L. Nelson 85

Belz Hasidic Cemaati 117

Ben-Ami, David 92

Ben-Gurion, David 93
 Beyaz Saray 14, 92, 123
 Blackstone, William E. 54, 163
 Blumenthal, Sidney 138
 Boyer, Paul 75, 111, 128, 163
 Bronner, Jacob 117
 Brookes, James 54, 75
 Brownfeld, Allan C. 136
 Brubaker, Ray 19
 Bush, George H. (baba) 26, 28, 59, 139, 165

C

Caldwell, Cristopher 140
 Calvin, John 48
 Canfield, Joseph 74, 163
 Canlı Taşlar 82
 Carter, Jimmy 14, 59, 84
 Cavalry Uydu Ağı 19
 Cennet'e Yükselmek 51, 54, 157
 Cennet'in Kapısı 27
 Chapman, Morris 128
 Chuck Smith Cavalry Kilisesi 94, 97
 Cleaver, Eldridge 60
 Clinton, Bill 128, 130, 142
 Cothen, Grady 145, 164
Countdown News Journal 20
 Criswell, W. A. 21, 145
 Crossan, John 155, 156, 164
 Crouch, Paul 20
 Curtiss, Richard 132

D

Dallas'ın İlk Cemaat Kilisesi 75
 Dallas İlahiyat Fakültesi 24, 25, 69, 73
 Daniels, Ted 27
 Darby, John 54, 69, 158
 Davidyenler Tarikatı 27, 147
 Deccal 39, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 110, 111, 127, 157
 DeLay, Tom 60
 DeLoach, James 95, 96
 Dilday, Russell H. 149
 Dine, Tom 34
 Dinci Sağ 115, 116, 117, 123, 129, 138, 140, 141, 151, 158
 dispensasyonalist 17, 25, 40, 52, 55, 73, 74, 75, 87, 92, 97, 107, 108, 111, 116, 117, 118, 124, 126, 128, 129, 135, 138, 139, 142, 143, 145, 147, 150, 153, 154, 155, 158, 161, 162
 dispensasyonalizm 54, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 139, 153, 158, 160
 Dobson, James C. 20, 59, 141
 Draper, James 148
 Drew, Elizabeth 142
 Dunn, James M. 55
 Dünya Siyonist Teşkilatı 115

E

Eisenhower, Dwight D. 122
 Elohim City 28
 Endişeli Hristiyanlar 87
 Ennes, James 123

F

Falwell, Jerry 13, 14, 17, 18, 31, 43,
46, 47, 51, 52, 55, 59, 67,
81, 82, 84, 87, 92, 110, 111,
114, 115, 123, 125, 127, 128,
129, 135, 136, 137, 138, 143,
153, 155, 159, 164, 165

fatalizm (kadercilik) 155

Filistin 67, 78, 80, 82, 83, 84, 85,
93, 98, 107, 108, 121, 128,
129, 135, 136

Flynt, Larry 60

Ford, Henry 106

Fortas, Abe 122

Foxman, Abraham 111

Fox TV 21

Friedman, Robert 100

fundamentalistler 25, 46, 65, 69,
84, 105, 106, 107, 114, 115,
116, 117, 136, 137, 145, 146,
149, 159

G

Gaddy, C. Welton 140, 151

Gaebelein, Arnold C. 106

Genç İsrail Ulusal Konseyi 117

Gephardt, Dick 129

Giacumakis, George 94

Golan Tepeleri 123, 136

Goldfoot, Stanley 93, 94, 97

Goodwin, William 136, 137

Graham, Billy 64, 65, 71, 110

Graham, James R. 70, 71, 72

Green, John 37

Gush Emunim 98, 99, 100

Gustavson, Brandt 127, 129

Güneş Tapınağı Tarikatı 27

Güney Baptist Kongresi 73, 110,
128, 129, 135, 138, 144, 145

Güney İlahiyat Fakültesi, Forth
Worth 149

H

Haberman, Joshua 117

Haçlı askerleri 104

Hadden, Jeffrey 139

Hagee, John 18, 128, 129, 155,
164

Harem-i Şerif (Mescid-i Aksa) 78,
79, 88, 93, 97

Hatfield, Mark 60, 84

hayvan kurbanı 90, 91

Helms, Jesse 126

Hitler, Adolf 29, 49, 106, 121

Houston İkinci Baptist Kilisesi 95

Howe, Irving 113

Hristiyan İnancı Savunucuları 106

Hristiyan Kimlik Hareketi 28, 29,
159

Hristiyan Koalisyonu 21, 22, 115,
128, 129, 139, 140, 141,
150, 158

Hristiyan Sağ 103, 113, 114, 115,
116, 120, 121, 132, 135, 137,
139, 142, 150

Hristiyan Siyonist Kongresi 126

Hristiyan Siyonizmi 105, 160

Hristiyan Yaşam Komisyonu 148

Hristiyan Yayın Ağı 21

Hunt, Albert R. 141

Hyoo-go 27

Hız. Ömer Camii 79

İ

- İbrani Mirası Papazlıkları 132
 İkinci Geli 87
 İkinci Geliş 85, 90, 108, 133, 153, 158, 161, 162
 İnananlar Bloku. *Bkz* Gush Emu-nim
 İnançlararası İttifak 140, 151
 İncil Kiliseleri 24, 25
 İskoçya Bankası 22
 İsrail'e Yardım 131
 İsrail İçin Birleşik Cephe 129
 İsrail Topluluklarının Hristiyan Dostları 133

J

- Jabotinsky, Viladimir Ze'ev 137
 Jacobs, Harold 117
 James, William 60
 Jewett, Robert 155
 Jezreel Vadisi 32
 Johnson, Lyndon B. 123
 John (Vaftizci) 63

K

- Kermode, Frank 151
 kızıl düveler 72, 90
 kızıl tüylü düveler 90
 Killgore, Andrew 22
 Koresh, David 29
 Kral Davud Oteli 93, 94
 Krieger, Douglas 92, 116
 Kristol, Irving 114, 115

- Kubbetü's-Sahra 79, 88, 89, 90, 96, 97, 100
 Kudüs 38, 44, 72, 77, 78, 80, 81, 82, 85, 87, 88, 90, 93, 94, 97, 98, 99, 100, 105, 116, 117, 123, 124, 125, 128, 129, 137, 160
 Kutsal Toprak Etütleri Enstitüsü 132
 Kuzey Baptist İlahiyat Fakültesi 133
 Küttap, Jonathan 81, 82, 83, 84, 105

L

- LaHaye, Tim 20, 23, 155, 164
 Land, Richard 128
 Lindsey, Hal 17, 20, 23, 38, 59, 69, 73, 101, 110, 127, 164
 Lord Shaftesbury 108
 Lott, Trent 60, 90, 129
 Lucifer 47
 Luckhoff, Johann 124
 Luther, Martin 48, 105
 Lübnan 125

M

- Martin, William 23, 65, 151
 McAteer, E. E. 128, 139
 McBirnie, Stuart 19
 McGinn, Bernard 46, 165
 McIntire, Carl 56
 McVeigh, Timothy 28
 Meeuwssen, Terry 129
 Megiddo 31, 32, 33, 35, 37, 38, 109

Meida, Yisrael 93
 Mescid-i Aksa. *Bkz* Harem-i Şerif
 Mills, James 139
 Minges, Patrick 28, 166
 Missler, Chuck 59, 125
 Mobutu, Sese Seko 22
 Moody, Dwight L. 13, 54, 73, 106, 159
 Moral Majority 110, 139
 Muhammed, Hz. 80
 Mussolini, Benito 49

N

Nabukadnezar 44, 49
 Netanyahu, Binyamin 127, 128, 129, 148
 North, Oliver 60
 nükleer savaş 37, 41, 125, 155

O

O'Leary, Stephen 155, 165

P-Q

Panitz, David 117
 Patterson, Paige 129, 138, 145, 148, 149
 Pentecost, Dwight 111
 philo-Semitizm 105
 Pollard, Jonathan 130
 Precept Papazlığı 128, 129
 Pressler, Paul 138, 145, 148, 149
 Price, James 136, 137, 164

Quayle, Daniel 143

R

Reagan, Ronald 14, 26, 28, 34, 38, 59, 92, 139, 151, 165
 Reed, Ralph 128, 129, 140
 Reisenhoover, Terry 92, 93, 94, 95, 96, 116
 Resnick, Alleck 117
 Revelation 26, 27, 33, 35, 40, 44, 162
 Reynolds, Herbert 150
 Robertson, Pat 13, 17, 21, 22, 23, 25, 55, 125, 128, 148, 159, 161
 Roberts, Oral 21
 Robinson, James 107
 Rogers, Adrian 145
 Roosevelt, Franklin D. 121
 Rosenberg, Bernard 113
 Roth, Cecil 104
 Rusya 17, 39, 40, 41, 49, 106, 107, 162

S-Ş

Saddam Hüseyin 49
 Schindler, Alexander M. 115
 Scofield, Cyrus 54, 69, 74, 158
 Scofield İncili 67, 74
 Seçilmiş Millet 82, 83
 Selahaddin 77
 Sharif, Regina 85
 Sheinbein, Samuel 130
 Siegel, Seymour 117
 Smith, Bailey 110
 Smith, Chuck 19, 59
 Smith, Liz 143

Sokrates 63
 Stalin, Josef 49
 Stancil, Wilburn 149
 Stanford Araştırma Kurumu 96
 Starr, Kenneth 18, 60, 142
 Stephens, William 138
 Sutton, Hilton 48
 Süleyman, (Kanunî Sultan) 32,
 78, 89
 Swaggart, Jimmy 59

Şaron, Ariel 92, 125

T

Tanrı Toplulukları 20, 52
 Taylor, Charles 19
 Tehiya Partisi 93
 Tenhadaki Ses 28
 Teslis Yayın Ağı 19, 59
 Thomas, Cal 129
 Thompson, Damian 26, 147
 Torczykner, Jacques 115
 Truman, Harry 121, 122

U

Ulusal Dini Yayıncılar 74, 127, 129
 Ulusal Evanjelist Birliği 127

Ulusal Politika Konseyi 148
 Uluslararası Hristiyan Elçiliği 123
USS Liberty 123

V-W

Van Impe, Jack 19, 41, 55, 59, 111
 Wagner, Donald E. 108
 Walz, L. Humphrey 154
 Washington İbrani Kongresi 117
 Watt, James 141
 Weaver, Randy 29
 Weber, Timothy P. 106, 133, 166
 Weiss, Abner 117
 Wells, G. A. 154
 Wildmon, Donald 127
 Wilson, Dwight 74
 Winrod, Gerald B. 106

Y

Yahudi Teoloji Okulu 117
 Ye'cüc ve Me'cüc 13, 17, 162
 Yeni Ahit 26, 35, 41, 55, 61, 72,
 160, 161, 162
 Yeniden Doğuş 13, 60, 64, 65, 97
 Yeniden Doğuşçu 23, 51, 53, 56,
 59, 60, 61, 67, 92, 142, 157

